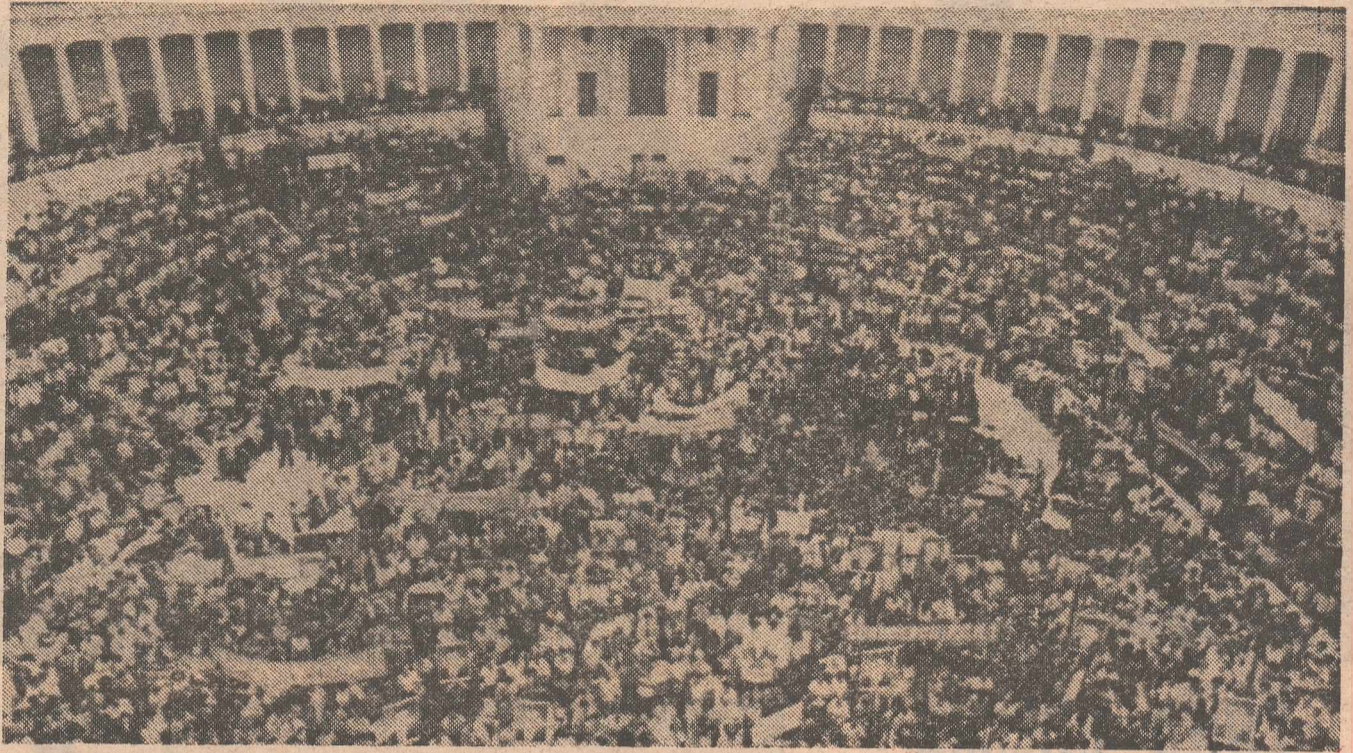

Vara 1982 — sub semnul patriotismului revoluționar, al înaltei răspunderi față de viitorul patriei, față de pacea și securitatea popoarelor

Din împuternicirea tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU,
președintele Republicii Socialiste
România,
și în baza mandatului încredințat
de către Marea Adunare
Națională,
ministrul de externe român,
Stefan Andrei, a prezentat
la sesiunea specială a Adunării
Generale a O.N.U.

Poziția și propunerile României cu privire la problemele dezarmării

— În pagina 24 —

Forumul de conștiință al națiunii

**Conștiința socialistă —
forța motrice a dezvoltării
societății noastre**

Preocuparea pentru formarea conștiinței revoluționare, socialiste a oamenilor muncii reprezintă constanta fundamentală a politicii partidului nostru în domeniul educației și culturii. Și nu întâmplător această preocupare s-a oglindit puternic atât la plenara din 1—2 iunie a.c., cât și, la scurt interval, în lucrările actualului Congres al educației politice și culturii socialiste. Impresionanta unanimitate cu care au fost înscrise tezele prezentate în expunerea secretarului general al partidului la Plenara largită a C.C. al P.C.R. — abordare dialectică exemplară, pe principalele planuri, a experienței istorice a socialismului românesc, în dinamica lui complexă, cu marile, incontestabilele sale victorii, ca și cu unele neîmpliniri, cu contradicțiile și perspectivele sale — a constituit o nouă și grăitoare mărturie a unității de gândire și acțiune a partidului, iar adeviziunea plenară, entuziastă a tuturor cetățenilor fărăii la soluțiile preconizate pentru propășirea continuă a patriei și ridicarea tot mai pregnantă a locului Româ-

FLOAREA LEUȘTIAN
secretar al Comitetului județean
Suceava al P.C.R.

**Scriitorii
și
vremurile**

Marile evenimente, și un congres dedicat educației și culturii este un astfel de fapt, cuprind în ele și virtuți introspective. De foarte multe ori mă gândesc că cei mai mulți scriitori și filozofi au spus cele mai frumoase lucruri despre epoca romantică. Afirmațiile acestora priveau cu precădere o epocă revoluționară. Atunci fuseseră numiți poezii **profeți ai omenirii, legiuitori ai unei lumi noi, părinți ai popoarelor, deschizătorii unei noi ere** etc. Ce distanță uriașă față de modul de gândire existent doar cu două secole mai înainte! Atunci, Baltasar Gracian, înțeleptul acela spaniol, care seducea cititorii cu maximele sale despre prudență, spusese la fel ca și un strălucit cronicar moldovean că **omul este sub vremuri**. Triste timpuri și dureroase amintiri se adunaseră în memoria acestor înțelepți pentru a putea accepta cu atita resemnare amară că **omul este sub vremuri**. Multe capete căzuseră despicate de trupuri în piețele publice, mulți învățați de talia lui Giordano Bruno și Vanini fuseseră arși pe rug sau spinzurați, des-

ROMUL MUNTEANU
directorul
Editurii „Univers”

**Faptele sint
acelea care dovedesc
forța unei ideologii**

Intre un congres al culturii și altul faptele sint acelea care dovedesc forța unei ideologii. Ideile mari au avut întotdeauna susținerea unor lucrări de seamă. Un artist plastic promovează, în opera sa, idei, dar este știut că un tablou, de exemplu, este un obiect, că tabloul sau sculptura înseamnă ceva la care se muncește un număr adesea impresionant de ore, că pictura, sculptura, grafica, artele decorative, designul, scenografia, în fine, tot ce privește creația plastică sint, toate, și un tip de muncă. Atelierul artistului este chiar un atelier, cu unelte, cu probleme materiale specifice. Uniunea artistilor plastici are ca îndatorire de căpătii asigurarea condițiilor de muncă creatoare pentru artiștii plastici.

Eu, ca delegat al obștii, îmi spun cuvântul în temeiul unor înfăptuiri. Problema-cheie în munca Uniunii artiștilor plastici e una de organizare. Nu există în toate județele — deși în toate județele trăiesc și se manifestă ca artiști o multime

VIORIEL MARGINEAN
vicepreședinte
al Uniunii artiștilor plastici

(Continuări în pagina 4)

**Pentru o viziune complexă
și o îndrumare unitară în
activitatea politico-educativă**

În aceste zile, când se desfășoară al doilea Congres al educației politice și culturii socialiste, se fundamentează ideile directoare în lumina cărora vom munci în viitor, pe tărîmul formării conștiinței revoluționare a oamenilor muncii și al modelării unei spiritualități în consens cu aspirațiile timpului nostru. Faptele premergătoare acestui eveniment sint revelatoare. Strălucita cuvintare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la plenara din 1—2 iunie a.c. reprezintă pentru noi toți un document programatic de o inestimabilă valoare teoretică și practică, un bogat program de activitate, a cărui transpunere în fapt va determina reale și evidente salturi calitative în toate domeniile. Viața însăși a fost și este aceea care confirmă zi de zi justetea tezelor și ideilor emise de secretarul nostru general, temeinicia și caracterul profund științific al acestora. Marile noastre cîștigi noi pe planul formării unei noi conștiințe socialiste, revo-

ALEXANDRU BĂRBĂCIORU
secretar al Comitetului județean
Caraș-Severin al P.C.R.

**Un artist,
cel adevărat,
este un revoluționar**

Dintotdeauna, adevărata înpostază a unui artist a fost aceea de revoluționar. Pentru că, artistul adevărat s-a aflat întotdeauna de partea acelor forțe nobile ale omenirii care reprezentau nou, care acționau în sensul viitorului și împotriva sclerozei, a resurrecției forțelor vechiului, a schelelor compromisului și conformismului. De aceea, citind și recitind expunerea istorică a tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară largită a Comitetului Central al Partidului Comunist Român „Cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului”, am simțit cum acest deziderat primește confirmarea istorică a timpului prezent. Ne aflăm în fața unor mari răspunderi față de viitorul poporului român și al națiunii noastre socialiste. În acest moment artistul, ca oricare alt cetățean pe deplin conștient de rostul existenței sale și al existenței tuturor, nu poate rămâne indiferent. Menirea sa este de a

ION BESOIU
directorul Teatrului
„Lucia Sturdza Bulandra”

Actul medical nu suportă mediocritatea

Interviu cu prof. dr. doc. EUGEN PROCA, ministrul sănătății

— Tovarășe ministru, v-am ruga să vă opriți asupra unora din problemele fundamentale ale sănătății publice în România care stau în fața conducerii ministerului.

— Aceste probleme decurg din Programul partidului, din gândirea social-politică a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aplicată la ocrotirea sănătății. Ele constau în primul rînd în **extinderea și perfecționarea asistenței medicale ambulatorii**, care trebuie să

devină preponderentă față de cea de staționar, din motive foarte bine întemeiate: prevenirea bolilor este sarcina fundamentală a medicinei. Avem în prezent un număr suficient de paturi de spital, cu o distribuție care poate fi îmbunătățită și adaptată la nevoile populației. Asistența medicală ambulatorie este avantajoasă în primul rînd pentru populație dar și din punct de vedere strict profesional, deoarece permite cunoașterea maladiilor în stadiul mai precoce, curabil, permite contactul direct cu bolnavul, favorizează aplicarea măs-

rilor de ameliorare a stării de sănătate și — firesc — este mai puțin costisitoare.

— Este vorba de o orientare nouă în efectuarea actului medical sau această cerință a fost dintotdeauna?

— Desigur, deși de mult s-a spus că a preveni este mai ușor decît a vindeca, însă niciodată problemele nu au fost puse cu atita acuitate, în toată amploarea lor ca acum; niciodată nu am

(Continuare în pagina 22)

N. GRIGORE MARĂȘANU

25

ANUL XXXI (111)
Vineri, 25 iunie 1982

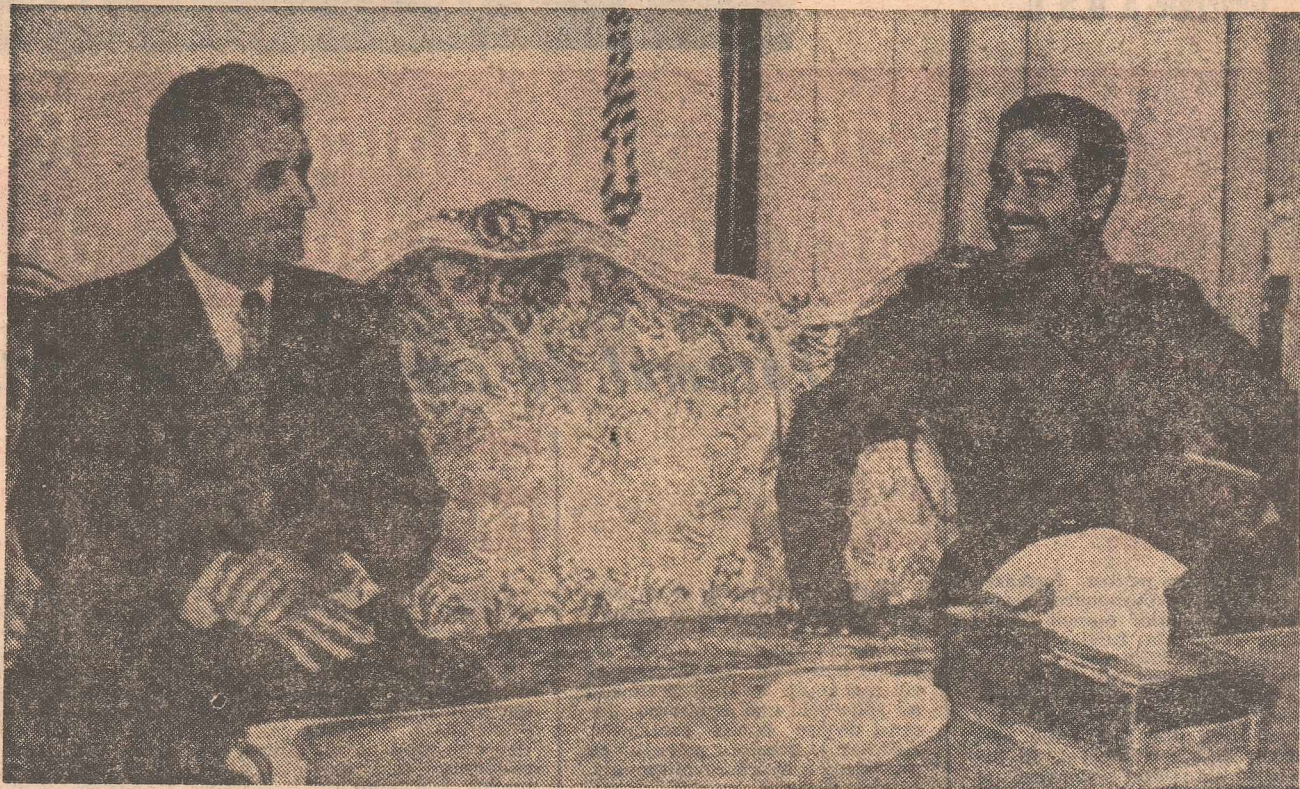
Flacara
Săptămînal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

În interesul cauzei păcii, securității

Vizita oficială de prietenie a președintelui NICOLAE CEAUȘESCU în Republica Irak și Regatul Hașemit al Iordaniei

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, marți, 22 iunie, s-au desfășurat lucrările ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Comitetul Politic Executiv a examinat și aprobat un raport privind sarcinile suplimentare de reducere a consumului de produse petrolifere pentru producerea energiei termice în semestrul doi al acestui an și pe perioada 1983—1985.

S-a subliniat că, în vederea asigurării condițiilor necesare dezvoltării economiei naționale, conducerea partidului a inițiat un ansamblu de măsuri pentru extinderea bazei proprii de materii prime și resurse energetice, prin sporirea extracției de cărbune, țifei, gaze și accentuarea programului energetic. Acest complex de măsuri are în vedere orientarea stabilită de Congresul al XII-lea al P.C.R. de promovare a unei politici ferme de gospodărire rațională și reducere a consumurilor de resurse energetice, de economisire strictă a combustibililor și energiei în toate sectoarele de activitate, de îmbunătățire a structurii producției industriale.

Pornindu-se de la aceste orientări și sarcini, s-au stabilit — în raport de tipurile de combustibili — niveluri mai reduse privind producerea energiei termice, precum și repartizarea acesteia pe consumatori.

În ce privește energia termică destinată consumului populației, s-a indicat comitetelor județene și municipale de conducere ale ministerelor, precum și consiliilor populare județene și al municipiului București să desfășoare, împreună cu consiliile oamenilor muncii din centrale și întreprinderi, asociațiile de locatari și deputați, o largă dezbateră în rindul tuturor cetățenilor pentru cunoașterea, aplicarea și generalizarea, în scurt timp, a celor mai eficiente metode de gospodărire judicioasă a energiei termice, astfel încât să se asigure îndeplinirea în bune condiții a sarcinilor

stabilite.

În continuarea lucrărilor, Comitetul Politic Executiv a analizat și aprobat un raport cu privire la prețurile pentru combustibili, energie termică și electrică ce se livrează populației.

Comitetul Politic Executiv a dezbătut propunerile privind pregătirea și desfășurarea alegerilor generale de deputați în consiliile populare municipale, ale sectoarelor municipiului București.

Alegerile, care vor avea loc duminică, 21 noiembrie 1982, se vor desfășura în conformitate cu prevederile Legii electorale a Republicii Socialiste România nr. 67/1974, care asigură o reprezentare corespunzătoare a populației în organele locale ale puterii de stat.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat, în cadrul ședinței, o informare cu privire la vizita oficială de prietenie pe care delegația de partid și de stat a R. P. Polone, condusă de tovarășul Wojciech Jaruzelski, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, președintele Consiliului de Miniștri și al Consiliului Militar pentru Salvare Națională, a făcut-o în țara noastră, în ziua de 4 iunie.

Comitetul Politic Executiv a dat o deosebită apreciere noului dialog româno-polon la nivel înalt, care se înscrie, prin rezultatele sale, ca un moment important în dezvoltarea bunelor relații dintre partidele, țările și popoarele noastre.

Comitetul Politic Executiv își manifestă deplinul acord cu poziția reafirmată — și cu acest prilej — de tovarășul Nicolae Ceaușescu față de problemele din Polonia, potrivit cărora ele trebuie soluționate de poporul polonez, fără amestec din afară.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a informat, de asemenea, despre vizitele oficiale de prietenie pe care le-a efectuat în Republica Irak, în zilele de 16—17 iunie a.c., la invitația secretarului general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Irak, Saddam Hussein, și în Regatul

Hașemit al Iordaniei, în perioada 17—19 iunie, la invitația Majestății Sale regele Hussein Ibn Talal.

Comitetul Politic Executiv a subliniat importanța deosebită pe care vizitele întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Irak și Iordania o au pentru prezentul și viitorul relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și aceste țări, pentru binele și progresul popoarelor române, irakian și iordanian, angajate ferm pe calea dezvoltării lor independente, pentru cauza generală a păcii și colaborării în Europa, Orientul Mijlociu și în întreaga lume.

Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere rezultatelor deosebit de fructuoase ale vizitelor tovarășului Nicolae Ceaușescu în Irak, reflectate în Programul de cooperare între Partidul Comunist Român și Partidul Baas Arab Socialist din Irak, în Acordul pe termen lung de dezvoltare a cooperării economice și tehnice și a schimburilor comerciale dintre România și Irak, semnate de cei doi președinți.

Comitetul Politic Executiv și-a manifestat deosebita satisfacție față de rezultatele fructuoase ale vizitelor oficiale de prietenie efectuate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Iordania, față de înțelegerile convenite cu acest prilej, care relevă hotărârea României și Iordaniei de a amplifica aria cooperării economice în folosul și spre binele celor două țări și popoare.

Aprobând în unanimitate rezultatele acestor întâlniri la nivel înalt, documentele convenite cu aceste prilejuri, Comitetul Politic Executiv a trasat sarcinile ministerelor, Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, altor organisme centrale de stat să acționeze consecvent, pornind de la cunoașterea programelor de dezvoltare ale fiecărei țări, a cerințelor piețelor respective, pentru transpunerea în viață a înțelegerilor și acordurilor stabilite, care asigură dezvoltarea tot mai intensă a colaborării multilaterale a țării noastre cu Polonia, Irak și Iordania.

și colaborării internaționale

O orientare fundamentală în cadrul politicii externe a României socialiste o constituie, după cum este binecunoscut, extinderea permanentă a relațiilor de solidaritate și conlucrare cu țările în curs de dezvoltare; în acest context, țara noastră acordă o atenție deosebită intensificării conlucrării cu statele arabe, față de care nutrește sentimente de trainică și sinceră prietenie. O elocventă expresie a acestei orientări o constituie recentul itinerar în Orientul Mijlociu al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cuprinzând vizita oficială de prietenie în Republica Irak, la invitația secretarului general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Irak, Saddam Hussein, precum și vizita oficială de prietenie în Regatul Hașemit al Iordaniei, efectuată la invitația regelui Hussein Ibn Talal.

Intimpinată cu cele mai alese sentimente de prețuire și stimă, noua solie de prietenie, pace și colaborare a României în Orientul Mijlociu a prilejuit fructuoase întâlniri și convorbiri la nivel înalt, încheiate cu rezultate fructuoase, care deschid noi perspective pentru extinderea și adâncirea, pe multiple planuri, a relațiilor țării noastre cu Irakul și Iordania. În cadrul întâlnirilor și convorbirilor, în documentele semnate, s-a relevat cu satisfacție faptul că aceste relații se dezvoltă într-un climat de încredere și stimă reciprocă și, de asemenea, că României, pe de o parte, și țărilor vizitate, pe de altă parte, le este caracteristică dorința statornică de a dezvolta în continuare colaborarea dintre ele.

Duă cum era și firesc, în cadrul întâlnirilor la nivel înalt româno-irakiene și româno-iordaniene o atenție deosebită a fost acordată dezvoltării relațiilor bilaterale. Subliniindu-se cu satisfacție cursul ascendent al acestor relații pe plan politic, economic, tehnico-științific și în alte domenii de interes reciproc, s-a exprimat dorința comună de a lărgi și adânci colaborarea și cooperarea României cu țările vizitate, de a conferi în continuare raporturilor cu aceste țări dinamism, stabilitate și durabilitate, pe baza principiilor respectării independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc. A fost evidențiată necesitatea dezvoltării, în continuare, în ritm susținut a conlucrării României cu cele două țări în explorarea, exploatarea și prelucrarea petrolului, în producția industrială, în agricultură, în transporturi, în comerț. În același timp, au fost evidențiate perspectivele conlucrării în domeniile științific, tehnologic și în alte sectoare de interes comun.

Noile dialoguri la nivel înalt româno-irakiene și româno-iordaniene au prilejuit, de asemenea, un aprofundat schimb de păreri cu privire la problemele internaționale actuale. În acest cadru, a fost exprimată îngrijorarea față de accentuarea cursei înarmărilor, adâncirea crizei economice și a decalajelor dintre țările bogate și cele sărace. S-a apreciat că pacea și securitatea internațională impun măsuri hotărâte în direcția soluționării pe cale politică, prin tratative, a stărilor de încordare și conflict din diferite zone ale lumii, opririi cursei înarmărilor și, în special, a producerii și stocării de noi arme de distrugere în masă, trecerii urgente la dezarmare și în primul rând la dezarmarea nucleară. Un loc important în cursul convorbirilor l-a ocupat situația din Orientul Mijlociu, care se menține, în continuare, deosebit de încordată. Președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat din nou însemnătatea angajării de tratative în vederea realizării unei păci globale, juste și durabile, bazate pe retragerea Israelului din țările arabe ocupate, pe recunoașterea dreptului poporului palestinian la autodeterminare și la întemeierea propriului său stat independent, pentru ca astfel să se poată ajunge la garantarea dreptului la existență liberă, independentă, tuturor statelor din zonă. În legătură cu situația deosebit de gravă din Liban, ca urmare a invaziei trupelor israeliene pe teritoriul acestui stat, s-a cerut retragerea imediată a trupelor israeliene, crearea condițiilor pentru asigurarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a acestui stat. De asemenea, participanții la convorbiri s-au pronunțat pentru încetarea imediată a ostilităților dintre Irak și Iran și pentru soluționarea problemelor în litigiu prin tratative, pe baza respectării stricte a independenței și suveranității naționale, integrității teritoriale și neinterventiei în treburile interne.

Viguroasă expresie a activității neobosite a președintelui țării noastre de promotor al cauzei păcii și colaborării internaționale, ilustrând rolul activ al României pe arena mondială, noul itinerar în Orientul Mijlociu al tovarășului Nicolae Ceaușescu va da, fără îndoială, un nou și puternic impuls colaborării țării noastre cu cele două țări arabe vizitate, în interesul reciproc, al cauzei păcii, securității, înțelegerii și conlucrării internaționale.

ION D. GOIA

Vara 1982 - sub semnul patriotismului revoluționar, al înaltei răspunderi

Conștiința socialistă - forța motrice a dezvoltării societății noastre

(urmări din pagina 1)

nei socialiste în lume semnifică indestructibilă coeziune dintre partid și popor, unitatea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, în jurul partidului și al conducătorului său încercat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru că niciodată în istoria acestui pământ nu s-a mai întâlnit o asemenea unitate de esență între politica unui partid și năzuințele și voința poporului, o asemenea identificare realizată nu numai în dimensiunile prezentului, ci și în perspectiva viitorului.

Această unitate este ea însăși o dimensiune a procesului revoluționar - în simbioza laturilor sale obiective și subiective -, trăsătură definitorie și o valență perfectabilă a noii conștiințe revoluționare. În acest sens, evidențierea cu deplină claritate a obiectivului fundamental al etapei actuale - realizarea unei noi calități a muncii și vieții în societatea socialistă românească - readuce în actualitate conceptul original și complex propriu partidului nostru, conștiința socialistă și, corelativ, de educație socialistă, așa cum a fost formulat în programul partidului nostru de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate: el cuprinde, în unitate inseparabilă, atât cultura generală și cea tehnic-profesională, cât și conștiința politică, etica civică și concepția filosofică despre lume și viață.

În acest context, recent, biroul comitetului județean de partid a adoptat un program de măsuri pentru aplicarea în practică a sarcinilor ivite din magistrala expunere a secretarului general al partidului. Sintem preocupați ca ampla dezbateră ce are loc în toate organizațiile de partid, de masă și obștești, în toate colectivele de muncă de la orașe și sate, să analizeze politic problemele muncii teoretice, ideologice, politico-educative, nu doar în sensul de a traduce aceste sarcini în limbajul politic, ci în acela profund, revoluționar, de a aborda aceste complexe probleme cu conștiința lucidă a finalității lor practice, urmărind înscrierea lor consecventă pe făgașul contribuției eficiente la consolidarea continuă a edificiului socialist al patriei, la perfecționarea relațiilor socialiste, la formarea trăsăturilor politice și morale ale omului nou, - idei dezbătute de altfel pe larg și în cadrul Congresului educației politice și culturii socialiste.

Desigur, dezbateră cu oameneii muncii a problemelor concrete ale activității lor constituie o modalitate importantă de influențare, de atragere directă a oamenilor muncii în rezolvarea problemelor cu care se confruntă. Dar este limpede că activitatea productivă, munca utilă societății, este cea mai importantă cale de formare a unei înalte conștiințe, reprezintă „atelierul de foc” în care se formează și se afirmă personalitatea, talentul, spiritul creator, revoluționar.

Deși oamenii muncii din județul nostru au dat și dau dovadă de înalte calități politice și morale, manifestate atât în situații și ocazii deosebite, cât și în viața și activitatea de zi cu zi, se știe că în raport cu existența socialistă s-au constatat și aici unele rămăneri în urmă, după cum nici persistența unor idei și concepții retrograde, mistice, obscurantiste nu este în concordanță cu realitatea socialistă. Însă și în aceste domenii tocmai insistența și preocuparea pentru ridicarea conștiinței politice, filosofice, economice etc., reprezintă calea lichidării rămănerilor în urmă. Pentru a ridica la cote tot mai înalte de eficiență activitatea politico-educativă, Comitetul județean de partid Suceava, celelalte organe și organizații de partid, acționează ferm spre a depăși formalismul și a amplifica legătura cu viața, cu problemele de muncă ale colectivelor. Ne preocupăm să transformăm toate punctele de documentare politico-ideologică în adevărate „laboratoare” de demonstrare prin calcule economice, precise a avantajelor promovării noului și calității muncii, cit și a pierderilor cau-

zate de neglijență, de slaba pregătire profesională.

În concluzie, doresc să subliniez că în spiritul exigențelor actuale apreciem rezultatele activității de propagandă și politico-educative prin „măsurarea” atât a cunoștințelor dobândite, cât mai ales a felului în care acestea sunt transformate în fapte de conștiință, în rezultate social-economice tot mai bune.

Conferirea unui conținut cât mai concret, angajat, militant întregului proces politico-educativ, concomitent cu unirea tuturor forțelor la realizarea sarcinilor de plan pe acest an la un nivel calitativ superior, ne determină să acordăm o atenție deosebită educării oamenilor muncii în spiritul dezvoltării unei înalte răspunderi pentru reducerea consumurilor de materii prime, materiale și energie. Experiența acumulată până în prezent ne sporește încrederea că în perioada următoare activitatea ideologică și politico-educativă va fi ridicată pe o treaptă superioară, contribuind nemijlocit la realizarea și depășirea sarcinilor economico-sociale ale județului în anul 1982, la afirmarea spiritului revoluționar în toate domeniile de activitate.

Scriitorii și vremurile

tuzi poezi tineri muriseră în închisorile franceze uitați în acele gropi cu apă de „regele soare”, pentru ca replierea dureroasă în prudență să se poată trans-

dacă deveneau niște apostoli ai libertății popoarelor.

Învățătura aceasta a rămas adinc gravată în conștiința tuturor celor ce trudeau pentru luminarea popoarelor. Când Constantin Diaconovici Loga afirmase că un popor dornic de lumină are nevoie de bărbați învățați, școli și cărți, el transmitea acest sfat ca un adevărat testament adresat generațiilor viitoare.

Acest program răsună și astăzi în conștiința oamenilor de cultură din țara noastră, a scriitorilor și artiștilor, chemați - așa cum s-a arătat în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu - să făurească opere originale, patriotice și umaniste. Scriitorii de azi trăiesc într-un mare flux al conștiinței planetare. Ei aud tunurile aducătoare de moarte pe diferite meridiane ale globului, trăiesc drama mulțimilor rămase fără adăpost și-i osindesc pe toți agresorii care calcă țările îndreptate să-și păstreze propria lor libertate.

Responsabilitatea scriitorului contemporan trebuie să sporească imens în comparație cu aceea din vremurile mai vechi. Un frumos spectacol de Eschil sau Sofocle era văzut și auzit la marile sărbători grecești de câteva sute de oameni. Astăzi, transmisă prin unde, vocea unui scriitor poate fi auzită în lumea întreagă. Scriitorii cei vechi apărau interesele cetății lor prin jertfa vieții. Astăzi au de apărut destinul unor popoare și continente.

Responsabilitatea națională a

atelierelor - Suceava, Bacău, Iași - sint în curs de amenajare. Avem în vedere, pentru lunile ce urmează, înființarea unor cenacuri, galerii și magazine și în alte orașe. Ne gândim la Giurgiu, Călărași, Slobozia. La congresul trecut toate acestea erau planuri și idei de perspectivă, acum sint fapte. Marile expoziții tematice dedicate muncii pașnice și păcii, marile manifestări omagiale și jubiliare, mulțimea expozițiilor, taberelor de creație, simpoziunilor sint, de asemenea, înfăptuiri profesionale. În țară, numai între anii 1979-1981 au fost organizate 117 expoziții personale, de grup și colective, în galeriile și sălile U.A.P., dar și în întreprinderi, case de cultură, institute de cercetări, în localități rurale. Sint lucruri despre care vorbim cu sentimentul datoriei onorate, cu gândul că slujim procesul complex și pasionant al formării omului nou.

Omul de cultură nu iese, de fapt, la pensie niciodată, deși de la o anumită vîrstă retribuția lui de la societate, pentru munca prestată pînă la această vîrstă, se cheamă pensie. E o realitate ce trebuie înțeleasă în toată complexitatea ei. Mai mult, artistul plastic de mare talent își dă opera, își încununează, mai bine-zis, opera la o vîrstă cînd mulți oameni se hotărăsc pentru activități mai mărunte, mai puțin angajante în planul vieții publice. Dacă un violonist, ca să reziste competiției chiar și într-o orchestra simfonică de mai mică notorietate, trebuie să exerseze, obligatoriu, cîteva ore zilnic, un pictor care nu se află la șevalet jumătate din zi cel puțin nu poate spera la împlinirea talentului. Unii înțeleg destul de îngust problemele zilei de muncă a artistului plastic. Un artist plastic poate și trebuie să fie, să spunem, profesor, dar competența și-o manifestă în chip semnificativ în atelier.

Pentru o viziune complexă

luționare a maselor nu poate și nu trebuie să ne dea sentimentul că am făcut totul. Așa cum însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu atrăgea atenția în ridicarea în continuare a nivelului de cultură al maselor, în cimentarea trăsăturilor morale proprii omului nou din patria noastră, un rol deosebit revine Festivalului național „Cîntarea României”, manifestare de largă amplitudine menită a stimula în cel mai înalt grad participarea tuturor celor ce muncesc la viața culturală a țării.

În dezvoltarea multilaterală armonioasă a județului Caraș-Severin, componenta culturală a vieții sociale a cunoscut pe parcursul edițiilor festivalului o apropiere sensibilă, de un posibil model optim. Urmărind în răstimpul anilor asigurarea unui caracter de masă al actului de cultură, putem releva că de la 2135 formații și cercuri cu peste 32000 participanți, cîți am avut în prima ediție, în etapa de masă a actualei ediții sint antrenate 4574 formații și cercuri, cu peste 80000 participanți. Aceste creșteri au și un corespondent reflectat într-un număr sporit de manifestări, iar afirmării cantitative îi corespunde și una calitativă, cifrele statistice fiind susținute în plan valoric de plasarea reprezentanților județului nostru pe locul întâi pe țară la etapa finală a ediției 1979-1981 a festivalului, cu un număr de 188 premii obținute numai de formațiile artistice și creatorii din așezămintele culturale, întreprinderi și instituții.

Organizarea și desfășurarea acestei ample întreceri a muncii și creației, inițiate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a creat și în județul nostru condiții proprii afirmării și valorificării unor talente viguroase în domeniul creației plastice, literare și muzicale, fapt care s-a reflectat pozitiv asupra întregii mișcări culturale-artistice de masă. Astfel, constituirea cenacurilor Ununii compozitorilor și Ununii artiștilor plastici, ca și apariția numai în ultimii doi ani a 17 volume semnate de 14 autori din județul nostru la diferite edituri, atestă pe deplin funcția dinamizatoare a festivalului în afirmarea valorilor pe planul creației, venind, astfel, în în-

tempinarea tezelor Congresului educației politice și culturii socialiste.

În spiritul recomandării formulate la plenara din 1-2 iunie a.c. de către tovarășul Nicolae Ceaușescu de a perfecționa continuu conținutul manifestărilor, de a permanentiza formele de creație și manifestare artistico-culturale de masă, ne concentrăm atenția asupra eradicării opiniei că Festivalul național „Cîntarea României” înseamnă numai activitate artistică, urmărind corelarea factorului cultural cu obiectivele dezvoltării economico-sociale a județului, asigurînd o viziune complexă și o îndrumare unitară a activității de educare a tuturor cetățenilor și, îndeosebi, a tinerii generații. În acest sens este și conceput programul unitar al activităților politico-educative și cultural-artistice pentru perioada de vară, a cărei realizare se asigură prin folosirea largă a activului obștesc, prin organizarea pe temeuri științifice a activității unităților de cultură. Sintem ferm convinși că numai prin promovarea noului, a spiritului militant și patriotic, prin asigurarea unui caracter mobilizator al tuturor acțiunilor, vom reuși să asigurăm activității culturale-educative dimensiunea și exigența de a deveni, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, o forță care să contribuie „la perfecționarea structurii și relațiilor sociale”.

Un artist adevărat este un revoluționar

apropia cit mai mult viitorul, prin acțiunea sa revoluționară, de a se situa pe pozițiile cele mai înaintate ale luptei pentru nou, pentru triumful valorilor reale, pentru continua perfecționare a organizării vieții sociale.

Ca artist al lumii noastre, ca om de scenă, am regăsit, în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, afirmat, sensul propriei noastre arte, prin problematica atât de complexă și magistral analizată, a conflictului dintre nou și vechi, dintre ceea ce devine și ceea ce moare. Starea noastră de revoluție e starea de revoluție a fiecărui om în parte, a revoluției interioare, a revoluției față de sine. Cu cît sintem mai profund angajați în lupta pentru propria noastră desăvîrșire ca indivizi, într-o structură socială și politică revoluționară, cu atît aparținem mai profund viitorului și, prin aceasta, lumii care vine. Starea de conflict este pentru teatru chiar aerul pe care îl respirăm pe scenă, seară de seară. Conflictul dintre nou și vechi rămîne principala formă de conflict a omului cu sine însuși și cu ceilalți. Dramaturgii au, prin urmare, uraniul necesar propriei lor creații și o perspectivă largă asupra problematicii conflictului în societatea noastră. Dar în acest conflict omul de teatru trebuie să se afle întotdeauna în sensul noului, în sensul progresului. De aici și caracterul profund educativ al artei teatrului, și răspunderea noastră, ca slujitori ai scenei, față de public, față de societate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu rezumă ferm în expunerea sa această trăsătură de caracter a artei noastre: „Cinematografia și teatrul sint mijloace importante în educarea conștiinței revoluționare a oamenilor muncii, a tineretului și trebuie să facem astfel încît ele să-și îndeplinească în mai bune condiții rolul pe care îl au în societatea noastră”. Cum altfel am putea traduce în viață aceste exigențe, exprimate cu atita forță de convingere de secretarul general al partidului, față de arta noastră majoră, decît punîndu-ne talentul și cultura în slujba nobilelor idealuri ale societății noastre, pentru edificarea unui om nou, multilateral pregătit pentru muncă și viață, aflat într-un conflict permanent cu imobilismul, rutina, incompetența, indiferența și resentimentul, pentru triumful adevăratei valori umane, al spiritului revoluționar, al competenței și al demnității.

Cred că un artist adevărat își poate servi patria, partidul și poporul aflîndu-se întotdeauna în continuă prefacere spirituală de sine, în prima linie a luptei pentru o nouă morală, pentru o nouă conștiință revoluționară, pentru edificarea unei societăți în care oamenii sint pe deplin liberi și demni.

forma într-un principiu de viață.

Apoi a venit acea epocă de flux revoluționar cînd scriitorii înșiși se considerau atinși de aripa sacră a genului numai în măsura în care se simțeau capabili să transforme gândul în mare faptă generoasă, să cheme popoarele la o amplă luptă pentru libertate socială și națională. Dispăruse frica, dispăruse și prudența, deși moartea, jertfa vieții, puteau fi tot atât de aproape și atunci, atât de scriitorul de geniu, ca și de orice alt om. Măsura înțelepciunii, a talentului, a dragostei de țară nu mai era dată de prudență ci de spiritul eroic, de capacitatea de dăruire pentru binele popoarelor. Legenda secolilor concepută de Victor Hugo era istoria unui drum tragic spre libertate, Cîntarea României de Alecu Russo era un poem liric de slăvire a gloriei strămoșești și de resuscitare a celei prezente. Să fi fost vremurile mai bune sau mai ușoare? Nici vorbă. Napoleon golise țara de marii scriitori, nevoiți să trăiască pe alte meleaguri ca să nu moară, în Italia luptătorii pentru libertate erau trimiși la închisoare, iar în Țările Române, Bălcescu, Alecu Russo și alții au cunoscut detențiunea grea și exilul.

Vremurile nu erau mai bune, dar scriitorii căpătaseră o dimensiune pe care puțini o cunoscuseră în epocile anterioare. Ei au învățat că nobletea cuvîntului sporește imens prin conjugarea sa cu fapta, ei au căpătat o nouă răspundere civică în fața popoarelor, știind că dascălii neamului, de genul celor care făcuseră la noi Școala ardeleană, își meritau numele numai

scriitorului de astăzi are o rezonanță planetară. De aceea cuvîntul emis înspre omenire este marea angajare a omului de literă din vremea noastră, ce năzuiește în modul cel mai firesc să nu fie sub vremuri, ci să meargă alături de ele, de vremurile drepte, să apară ca un nou deschizător de drumuri.

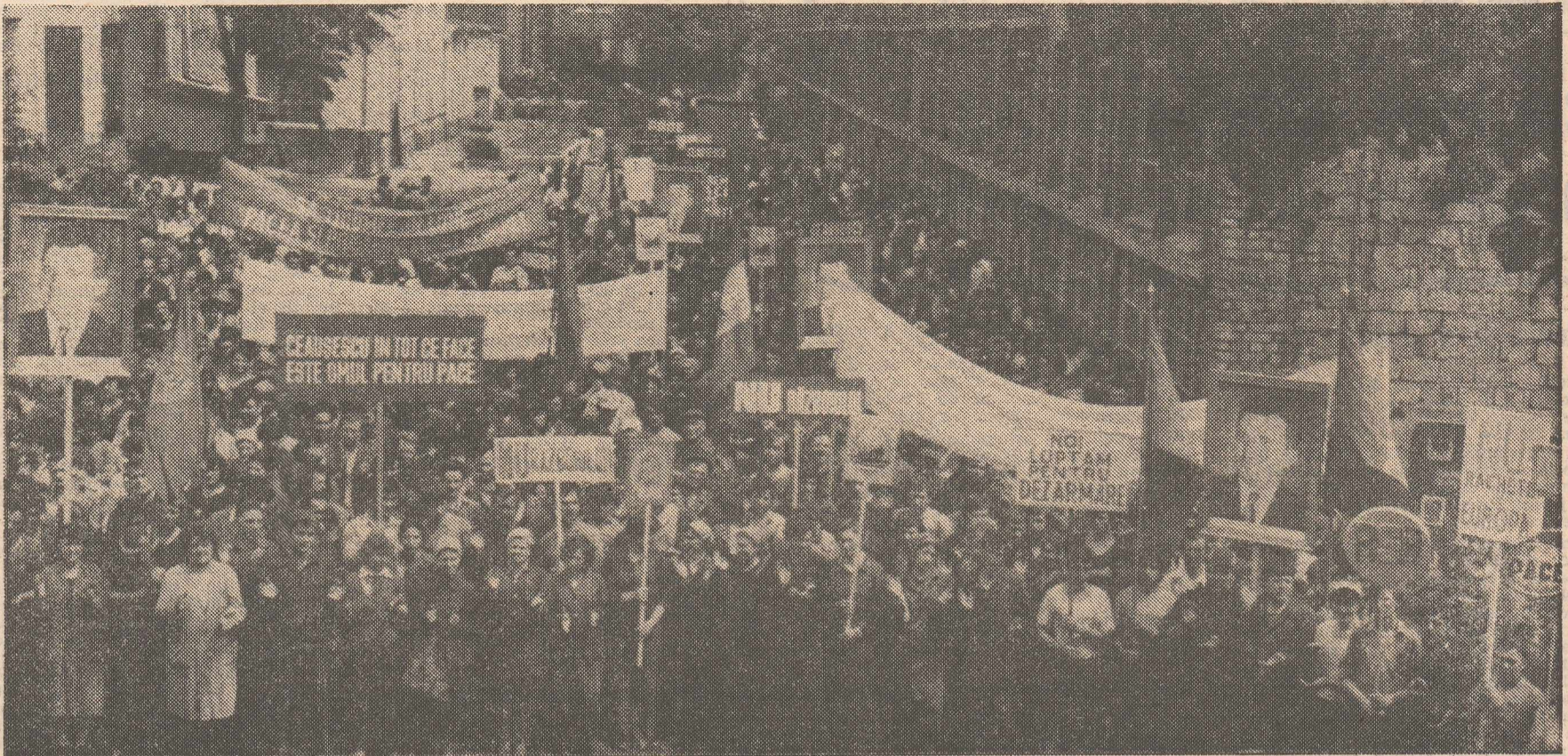
Forța unei ideologii

de plasticieni - filiale sau cenacuri profesionale, magazine ale fondului plastic, numărul de atelier necesare. Cu toate că unora cuvîntul nu li se pare cel mai potrivit, creația se concentrează într-o producție de bunuri materiale cu o încărcătură spirituală, e drept excepțională. Or, producția aceasta trebuie să ajungă la oamenii muncii. Eu sint pictor și oricît de multe îndatoriri obștești aș avea, tot petrec zilnic cinci-șase ore în atelier. Pentru că știu ce înseamnă atelierul, colaborarea în plan profesional, galeria, magazinul de artă, expoziția, odată ales într-un organ de conducere al Ununii artiștilor plastici am socotit că trebuie să-mi onorez funcția prin fapte.

Am călătorit prin țară în baza unor interese obștești, am căutat și am găsit înțelegerea organelor județene de partid și de stat, am discutat cu acestea chestiunile practice ale muncii artistice și astfel la Boțoșani, Vaslui, Bacău, Turnu Severin, Focșani, Alba Iulia, Rîmnicu Vilcea, am pus bazele unor cenacuri sau filiale, am deschis magazine de artă, am dat în folosință ateliere. În cîteva localități treaba e încheiată, în altele magazinele și

față de viitorul patriei, față de pacea și securitatea popoarelor

■ APELUL POPORULUI ROMÂN ADRESAT SESIUNII SPECIALE A ADUNĂRII GENERALE A O.N.U. CONSACRATĂ DEZARMĂRII A FOST DIFUZAT CA DOCUMENT OFICIAL AL O.N.U.

■ VOINȚA DE PACE A POPORULUI ROMÂN ESTE ÎNTĂRITĂ DE 18 MILIOANE DE SEMNĂTURI ALE MUNCITORILOR, ȚĂRANILOR, INTELCTUALILOR, TINERI ȘI VIRSTNICI, ROMĂNI, MAGHIARI, GERMANI ȘI DE ALTE NAȚIONALITĂȚI.

■ GLASUL DE PACE AL ÎNTREGII NAȚIUNI ROMĂNE SE FACE AUZIT DIN NOU ÎN FORUMUL MONDIAL AL NAȚIUNILOR, AMPLIFICÂND FORȚA INIȚIATIVELOR ROMÂNIEI SOCIALISTE, ALE PREȘEDINTELUI EI, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU.

**Aiță pace
nu mai putem spera,
altă pace nu va mai fi
a oamenilor...**

Cu numai câteva decenii în urmă era greu de presupus că supremul tel al omenirii va deveni chiar propria ei supraviețuire. Nenumărate războaie, culminând cu cele două conflagrații mondiale ale acestui secol, au secerat milioane de vieți omenești, au provocat mari și profunde răni materiale și morale, au șters de pe fața pământului orașe și sate, însă sensul păcii ulterioare nu a fost niciodată alterat pînă în fibra lui cea mai intimă. Pacea ulterioară, pentru unii demnă și pentru alții nedemnă, pentru unii profitabilă și pentru alții doar suportabilă, era totuși pace. Chiar dacă noțiunea a circulat, nici o pace nu a fost vreodată cu adevărat rusinoasă, ci mereu așteptată, sperată. Dar omenirea a ajuns astăzi, iată, chiar înaintea imposibilității de a mai concepe o pace ulterioară unui nou război mondial. Pacea de astăzi, așa cum este ea, este singura noastră pace. Alta nu mai putem spera. Alta nu va mai fi a oamenilor, ci a unui apocaliptic desert, din care primul eșantion ni l-a oferit nefericirea terifiantă a Hiroșimei.

Pentru poporul român, puterea de a-și racorda statornică aspirație spre pace la aspirațiile lumii întregi își regăsește temelia într-o istorie trăită în respectul demnității oamenilor și al națiunilor. Prețul păcii, aici, la Dunăre și Carpați, a fost plătit deseori cu sacrificii și eforturi necunoscute pe alte meleaguri și din statura suferinței noastre a făcut parte integrantă, nu numai o dată, însăși prmejdia pierderii independenței și suveranității, a ființei naționale. Dar o pace mai scump plătită a fost și este, totdeauna, o pace pe care oamenii o vor mereu mult mai traică, în toate clipele ei. Și

nu întimplător inițiativele de pace ale României, și ieri, ca și astăzi, au așezat în centrul argumentelor lor voința nemijlocită a națiunilor, un umanism care nu se exercită prin procură, ci prin acțiunea directă și hotărîtă a maselor populare. Concepțiile care culminează acum, în cadrul efortului politic românesc pentru o Europă fără arme nucleare, pentru o lume a păcii, prin **Apelul poporului român adresat sesiunii speciale a Organizației Națiunilor Unite consacrată dezarmării**, document patetic al conștiinței unui întreg popor.

Planeta traversează momente de răscruce, clipe cînd rațiunea omenească nu-și mai poate amina mobilizarea întru transpunerea propriilor idealuri în viață. Și nimic nu mai trebuie să-l stînjenească libertatea de a se impune. **„În numele existenței oamenilor, al viitorului umanității — subliniază Apelul poporului român —, ne adresăm Organizației Națiunilor Unite, tuturor statelor și popoarelor cu chemarea de a trece peste orice considerente și obstacole și de a hotărî oprirea cursei înarmărilor, trecerea la înlăturarea dezarmării, și în primul rînd, a dezarmării nucleare!”**. Și este implicată în acest îndemn nu o poziție conjuncturală, determinată de o oportunitate sau alta, ci o politică susținută și consecventă, în afirmarea căreia secretarul general al partidului nostru, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a străbătut lumea, a înfruntat conștiința, a înfruntat adevărate entuziaze și a oferit umanității imaginea privilegiată a unui pacifism militant, cu rădăcini în civilizația noastră specifică, cu aptitudini certe pentru o audiență universală.

Ca mesager și artizan al păcii mondiale, tovarășul Nicolae Ceaușescu exprimă un popor, un mod particular de a gândi soluțiile viitorului, însă dedus dintr-o îndelungată practică a bunei înțelegeri și a colaborării între națiuni. Audiența punctului de vedere românesc se întemeiază în primul rînd pe caracterul său constructiv, dinamic, afirmat și cu prilejul recentei Plenare largite a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și, totodată, prin lansarea **Apelului poporului român adresat sesiunii speciale a Organizației Națiunilor unite consacrată dezarmării**. Relansată prin aceste

nobile imbolduri, voința de pace a țării contribuie astăzi mai mult ca oricînd la realizarea unui climat internațional în contextul căruia marile probleme ale omenirii să-și afle o rezolvare de fapt și imediată, durabilă, rezistentă la noi agresiuni. Și stau mărturie în acest sens impresionantele marsuri și întruniri ale păcii din orașele și satele românești, milioanele de semnături ale oamenilor muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități, subsumate toate unui ideal care nu a fost niciodată mai fierbinte și mai hotărît exprimat decît astăzi.

Temperatura conștiinței civice românești este revelatoare. **„Dăm o înaltă apreciere mișcărilor și manifestărilor pentru pace în Europa și din întreaga lume. Poporul român — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — s-a angajat cu întreaga forță în aceste manifestări, avînd convingerea că ele au o însemnătate deosebită în oprirea cursei înarmărilor, în salvarea omenirii de la catastrofa nucleară, în asigurarea păcii în lume”**. Și o călătorie prin țara acostui început de vară investeste cuvintele celui mai iubit fiu al poporului român cu o tonică certitudine. La București, Cluj-Napoca și Iași, la Craiova sau Timișoara, la Oradea și Arad, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu, recent, a reînălțat argumentele voinței noastre de pace, la Brașov șiConstanța, oriunde regăsim semnele puterii omului simplu de a-și decide soarta, printr-o neclintită solidaritate, printr-un apel viguros la memoria comună și, în același timp, printr-o dreaptă cumpănire a realităților lumii contemporane. Cu conștiința depănată a adevărului că o alternativă a păcii de astăzi nu mai poate fi decît o catastrofă fără supraviețuitori, capabilă să nimicească civilizații ridicate cu trudă și prin lucrarea tenace a unui șir nesfîrșit de generații.

Cert este că în balanța glasurilor lucide ale omenirii glasul poporului român își are ponderea sa și, lucru poate mai important, creditul său, întemeindu-se acest credit, firește, și pe adevărul incontestabil că nu am rivnit niciodată la ruina unor

altor popoare. Avem de apărut, alături de roadele muncii de zi cu zi, alături de căminele familiilor noastre, însuși edificul inimitabil al sufletului românesc atît de încercat în istorie. Avem de apărut viitorul, care nu poate fi doar al omenirii, fără a fi și al nostru, și nu poate fi doar al nostru, fără a fi și al omenirii întregi. Acestea sînt gîndurile înalte ce ne întîmpină astăzi în orice comunitate și pe orice prag de casă, oriunde în țară. Și din aproape în aproape ni se dezvăluie, iată, o adevărată geografie a păcii, plină de măreție atît în întregul ei, cît și în detaliile care-i conferă substanța. Și un anume detaliu, uneori, e în măsură să învăluie întregul într-o lumină pătrunzătoare și vie.

În sfîrșit, ni s-a oferit și prilejul să ajungem în vara aceasta o țintă poate insignifiantă în geografia amintită mai sus: satul Ghenci de la granița de nord vest a țării. Uneori, satul Ghenci nici măcar nu apare înscris pe hărțile noastre curente, dar asta nu înseamnă, bineînțeles, că satul Ghenci nu există. Dimpotrivă, satul Ghenci există, munceste și speră și, ca să poată munci și spera, s-au sacrificat într-o margine a lui, în octombrie '44, unsprezece eroi. Pentru cei din Ghenci, cît și pentru pacea de astăzi, iar oamenii satului au hotărît, chiar în aceste zile, să le regăsească rudeniile și să ridice de pe sufletele unor semeni ai noștri o piatră apăsătoare și grea. Și gestul lor, în contextul zilelor de acum, se ridică la înălțimea valorii unui simbol, însușindu-ne și gîndurile din capătul acestor rînduri puține: cei unsprezece eroi, într-adevăr, s-au sacrificat pentru o pace care există. Dar omenirea a ajuns astăzi, iată, chiar înaintea imposibilității de a mai concepe o pace ulterioară unui nou război mondial. Pacea de astăzi, așa cum este ea, nu de puține ori stîrbită și amenințată, este singura noastră pace. Alta nu mai putem spera. Altă pace nu va mai fi a oamenilor, ci a unui apocaliptic desert.

MIHAI PELIN

Nicolae Ceaușescu, 1 iunie 1982:

...să lichidăm cu subaprecierea agriculturii, nu numai teoretic,

nu numai prin investiții și alte măsuri, dar și prin felul

CUM TREBUIE ÎNȚELEASĂ ȘI REALIZATĂ, O AGRICULTURĂ DE ÎNALTĂ PRODUCTIVITATE

Victoria de a semăna trifoi

Victoria de-a semăna trifoi n-a fost încă omologată pentru a sta la rind cu marile cuceriri ale spiritului uman, ea se numără printre cuceririle mici, mai degrabă, ale oamenilor, dar face parte dintre acele victorii atât de folositoare încât oamenii, chiar dacă le pierd, în anumite împrejurări, țin să le recâștige și să le recucerească neapărat.

Gavril Fărcaș are 64 de ani, este rudă, nice, cu taragotistul Dumitru Fărcaș și înainte de a fi casier la C.A.P. Groși a fost el însuși, înțelegem, atras de cariera artistică. În 1962, anul încheierii cooperativizării, cânta într-un ansamblu folcloric la Baia Mare, dar în vara aceluia an a trebuit să vină la Groși, în vremea secerișului, fusese numit delegat de batoză. Își amintește că în vara aceea comuna a trețerat 32 de vagoane de grâu. În vara anului trecut, spune contabilul Livia Florian, producția de grâu a C.A.P.-ului a fost de 11 vagoane. Să se fi semănat la Groși, anul trecut, mai puțin grâu decât în anul când a fost numit Gavril Fărcaș delegat de batoză? Greu de crezut dacă ascultăm și cuvintele medicului veterinar Iosif Iancu, „terenul bun e luat pentru grâu și porumb iar cel slab rămâne pentru zootehnie, zootehnia fiind așezată pe locul al doilea, al treilea”, și dacă mai avem în vedere că virful aripii păguboase a inițiativii de a se ara pășunile a bătut, cîndva, și în această comună unde agricultura înclină, prin firea lucrurilor, către zootehnie și pomicultură. Adevărul fiind, mai zice Gavril Fărcaș, că pină într-o vreme pe pământurile comunei „era trifoi și lucernă multă”. Acest fapt avea câteva urmări pe cât de simple de înțeles pe atât de importante: trifoiul și lucerna „desfundau” pământurile grele, podzolice, le măreau gradul de permeabilitate, creînd astfel condiții pentru o mai bună circulație a apei și, totodată, le fertilizau, le îngrășau cu azot mai ales, ceea ce — dincolo de faptul că trifoiul și lucerna întregneau o zootehnie puternică — oferea și garanția unor producții multumitoare și sigure de cereale, cînd acestea erau semănate pe pământuri cultivate înainte cu trifoi și lucernă. Toate acestea erau lucruri știute de oricare țăran deștept și cu dragoste de pământ. Medicul Iosif Iancu este de fel din Bihor, din comuna Tinca, și-și aduce aminte că tatăl său punea întotdeauna trifoi pe o părticică din pământului lui. Cînd a venit la Groși, a aflat că oamenii de-aici procedau la fel: fiecare avea grijă să pună trifoi pe un șfert sau pe o treime din pământul lui mult-puțin, e un fapt confirmat și de Dumitru Căpraru, localnic, de 14 ani primar la Groși și bun cunosător al rosturilor pământului. Așa procedau de pildă și Dumitru Horje și Gavril Herțeg, primul de 70 iar al doilea de 58 de ani. Primul este pensionar de C.A.P. iar al doilea pensionar de stat dar a lucrat întotdeauna și la C.A.P. între cele 813 gospodării ale comunei, gospodăriile lor se numără printre cele mai bogate. Primul crește 7 vaci, cîte a crescut, zice, întotdeauna, nu știe ce a avut cu numărul ăsta dar întotdeauna a crescut chiar atîtea, 7 vaci, iar al doilea ține 2 vaci și 4 bivolițe. Stăm pe iarbă, în grădina din spatele casei lui Dumitru Horje și ei se arată pe cit de deschiși la inimă pe atât de îndărătnici în a se face că nu înțeleg de ce am adus vorba despre planta asta umilă numită trifoi. Și cel care rupe un fir de iarbă și-l mărunește apoi între degetele bătătorite este Gavril Herțeg, care spune: „Păi, de șapte-opt ani s-a pierdut asolamentul ăsta”. Însă tot de la ei aflu că nu s-a pierdut chiar de tot și că Gavril Herțeg îl folosește și-acum, pe lotul în folosință, cu bune rezultate. Aceste loturi cuprind, în comuna Groși, mai mult petice de livadă. Gavril Herțeg nu se mulțumește însă numai cu merele pe care le culege toamna ci vrea să mai scoată din pământul acela și altceva. Doi ani la rînd pune porumb, apoi seamănă pe locul acela trifoi în cultură ascunsă de orz. Zice că în felul acesta a scos o „producție foarte bună” de porumb, una la fel de orz și o „producție frumoasă” de trifoi. Și aflînd că Gavril Herțeg a făcut 3 000 kilograme porumb boabe de pe cei 60 de ari, cit detine familia lui în folosință — adică atât cit nu reușese să facă unil de la șes de pe un hectar întreg — nu chiar de tot întimplător ne-a fugit gîndul către o comună aflată mai în sudul țării, Albota, la cîteva kilometri de Pitești, pe unde trecusem cu vreo săptămînă înainte de a ajunge în comuna maramureșeană Groși. Nu chiar de tot întimplător, fiindcă, se zice, la Albota s-a

obținut anul trecut cea mai mică producție de porumb la hectar, pe țară, ceva peste 300 de kilograme. Nici măcar coceni nu s-au prea făcut: abia 72 tone cu totul, de pe o suprafață enormă, de 1 000 (o mie) de hectare semănate cu porumb.

Abia venit, la 1 octombrie anul trecut, ca inginer șef la C.A.P.-ul Albota, Gheorghe Mirițoiu a trebuit să scrie o „notă explicativă” referitoare la această situație. A putut scrie, de exemplu, că în cadrul Consiliului unic agroindustrial Poiana Lacului, C.A.P.-ului i-a revenit nu o cantitate, fie și insuficientă, de îngrășăminte chimice, ci o lipsă totală de îngrășăminte. În acest an, C.A.P.-ul Albota face parte din Consiliul agroindustrial Pitești și a primit îngrășămintele trebuitoare. Însă dincolo de această întimplare, inginerul

Obirșia mea — țăran român

Numele meu — țăran român

Meseria mea — țăran român

Locul meu de muncă —

pămîntul patriei

Gheorghe Mirițoiu înțelege să aducă vorba despre altceva. „Ne-am schimbat optica privind structura culturilor”, zice el, ceea ce înseamnă de fapt că oamenii au fost lăsați să și-o schimbe. Chiar pe teritoriul comunei se află Stațiunea de cercetări agricole Albota, ai cărei specialiști au experimentat și dovedit de mult cit de util este așa-numitul asolament cu solă amelioratoare de trifoi. Dacă stațiunea folosea această metodă, cu rezultate bune, iar C.A.P.-ul de pe teritoriul comunei n-o putea aplica, desigur că faptul s-a datorat unor planificatori de birou, nu specialiștilor și nici țărănilor despre care sîntem datori să credem că ar cam ști ei ce și unde să semene. Atît cei de la Albota cit și cei de la Groși. Cele 300 hectare semănate cu trifoi la Albota ca și cele 89 de la Groși, arată — ținînd seama că primul C.A.P. are 1 705 hectare teren arabil iar al doilea 400 — că și într-un caz și într-altul s-a restabilit acea proporție, s-a refăcut acel echilibru al structurilor de cultură ce va îngădui o dezvoltare armonioasă a tuturor compartimentelor și sectoarelor agricole. Fiind vorba despre un procedeu nu numai simplu de practicat și nu numai economic — căci presupune, cum spunem, o îmbunătățire a calităților fizice și chimice pentru grâu, porumb sau plante tehnice — ci și complet, ca să zicem așa, în urmările sale, fiindcă oferă garanții deopotrivă pentru „producția vegetală” ca și pentru cea „animală”. Cum spunea inginerul zootehnist Ștefan Tămăș, de la C.A.P. Groși: „Această redescoperire a trifoiului ar face viabilă și noua concepție de furajare a animalelor, conform căreia, se știe, rațiile pentru animale cuprind mai puține concentrate. Economie în felul acesta a făcut dintotdeauna țăranul. Și s-a recunoscut și acest lucru. Însă el nu s-a ambiționat să crească vaci cu lapte numai cu fin de livadă, de exemplu. Între una care mănîncă doar fin uscat și coceni de porumb și alta care mănîncă trifoi și ghizdei — o plantă intermediară între trifoi și lucernă, căreia i s-a cam pierdut urma, mai fiind cultivată doar prin comunitate necooperativizate — există o diferență ce se poate măsura, cit se poate de concret, în cîteva litri de lapte!”

Victoria de-a semăna trifoi a meritat, iată, să fie recuciră, chiar dacă dintre dificultățile ei prima care a trebuit să fie învinsă, la Groși cel puțin, a fost aceea de-a cumpăra sămînță de trifoi. A cumpăra, acolo unde, într-o vreme, era de vîndut.

D. CONSTANTINESCU

„De ce nu sîntem și noi, oamenii locului, întrebați ce se poate recolta pe dealurile acestea?”

În reportaje apărute în numere trecute ale revistei noastre citam păreri mai multor lucrători din agricultură, țărani cooperatori, ingineri, cercetători, convergînd spre acordarea unui rol și răspunderi sporite specialistului local, inginerilor din C.A.P. etc. care cunosc mai bine mereu schimbătoarele și greu previzibilele condiții în care își duc munca, decît foruri administrative (direcții generale și ministere) aflate la sute de kilometri depărtare. În plus, acești specialiști, cel mai adesea ei înșiși fii ai satului, pot mai lesne îmbina tradițiile locale cu pregătirea lor tehnică de azi. Așadar, nu o întoarcere spre un patriarhalism revolut, spre tradiții în disonanță cu știința agricolă din 1982, ci o armonioasă împletire și potentare reciprocă.

O asemenea situație am întîlnit-o chiar în satul lui Ion Ionescu de la Brad, comuna Negri, județul Bacău. Situație cu atît mai interesantă cu cît întreaga zonă a făcut obiectul unor aprofundate cercetări sociologice, după cum ne-a relatat profesorul universitar doctor Mihai Merfea care le-a condus (el însuși băcăuan). Ce s-a constatat?

Oamenii din satul în care a trăit și a muncit mulți ani Ion Ionescu de la Brad consideră că nu ar fi lipsit de interes să se mai consulte și azi Calendarul agricol pe care distinsul om de știință din secolul trecut l-a întocmit anume pentru ei. Astfel, Maria lui Zaharia din Călinești și moș Matei Patriche din Ursoae, care aveau 16—18 ani cînd Ion Ionescu mai era

valea Tazlăului. Din multe opinii culese în convorbirile cu purtătorii experienței în cultura pămîntului și ai realităților locale, iată pe cea a lui moș Petru Butacu: „Pe dealul Cobor (între Mărgineni și Fintinele) înainte de război erau vii frumoase și mănoase și nu se obțineau niciodată mai puțin de 130 vedre de pogon. Ville au fost scoase și s-au plantat meri, soiuri superioare. Mulți nu s-au prins și nici după aproape 20 de ani nu s-au arătat semnele unei recolte. De ce oamenii cu carte nu ne întrebă și pe noi ce se poate recolta pe dealurile unde ne-am născut?”

În adevăr, de ce?

LIONEL NIȚESCU

Țărani de duminică?

În Țara Birsei seceta își face de cap. Norii par să se fi înecat în bulboanele fără fund ale cerului mai albastru decît albastrul inspirator de valsuri ale Dunării de pe vremea lui Johann, fiul lui Strauss Johann. Măgura Codlei — meteorologul de serviciu permanent și nedezmințit al zonei — n-are „căciulă”, semn că l-a furat-o nemrul, vîntul cel nemilos și secetos. Alexandru Bănuțescu, inginerul șef al C.A.P. Sînpetru, omul de care m-am lîptit... martor ocular, îmi dă ca sigur că n-o să plouă nici azi, 5 iunie. Nu-i răspund. După vreo șase ore de alergătură, am gîtul uscat și înnebunit de sete. Aerul arde. Trenurile se aud de departe, în toată Depresiunea Brașovului, fie că fluieră-n Feldioara, ori în Budila, semn că uscăciunea-i suverană și la Săcele, și la Tărlugeni, și la Prejmer, și la Hărman, la Hălchiu, la Bod... Pămîntul frige de parcă ar fi adevărată zgură cosmică, abia revărsată din haldele oțelărilor cerului. Gramineele de pe Dealul Lenteș au rămas pitice, deși s-au maturizat precoce, ceea ce pagubă înseamnă; și faptul că orzoaica de primăvară a băgat deja spic, ca și grîul semănat toamna trecută... Crăpăturile solului de la rădăcina grîului sînt cit palma. „Dacă nu dă o ploaie bună se șistăvește, cit e el de „Potaisa”. Adică? E un soi rezistent, îl cultivăm pentru sămînță, nu-i nici timpuriu, nu-i nici arștat, e tocmai ceea ce trebuie pentru pămîntul de la Sînpetru, dar fără ploaie... Irigații? „Tot ce-am avut suprafață irigată am dat la asociația legumicolă. Noi am rămas cu prașilele, care se știe că fac cit o ploaie...”

Văzusem. O zi întreagă — de fapt o seară și o zi — am alergat împreună oriunde a fost nevoie de inginerul șef. Aș putea să prezint un adevărat film al acelei zile de lucru, pe ore și pe minute. Rațiuni de spațiu tipografic nu-mi îngăduie. Ceea ce pot spune este că zorii s-au ivit conform... planificării din seara precedentă, deci cu un control la secția de mecanizare. Dar n-am mai găsit acolo decît pe Constantin Tonie, șeful secției, și pe mecanicul Otto Fides, Erou al Muncii Socialiste. Ceilalți — Tîrea Nicolae, Andrei Promer, Alexandru Gujba, Gheorghe Grancea, Otto Zerbos, Vasile Constantin, Pătru Constantin... — se aflau deja la volanul tractoarelor, pe taralele unde fuseseră reparatizi. M-am convins că mașini erau, funcționau, și că plecaseră la treabă...

Știm ce înseamnă economia de combustibil. Dar n-o să obosim repetînd că a economisi nu înseamnă a te lipsi, mai ales cînd este vorba de pîinea țării.

La C.A.P. Sînpetru singura șansă de a lupta cu oarecare succes împotriva secetei este executarea ca la carte a tuturor prașilelor. Cum să le faci însă fără motorină? Tracțiunea animală a fost torpilată de mult, dacă mai găsești vreo zece perechi de cai la cooperativă... Singura bază serioasă rămîne tot mecanizarea. Oamenii? Activi nu mai sînt decît 30 (treizeci nu-i greșeală) de cooperatori. Treizeci de oameni pentru 1 200 de hectare de teren arabil, 110 hectare de livadă, 426 hectare de pășune, 84 hectare de fineață... De adăugat că personalul tehnic și de conducere numără 21 de persoane, din care 5 cu studii superioare... Ceilalți? — Sînpetru numără cam 5 000 de suflete. Au fost atrași în cîmpul magnetic al industriei brașovene. Mai mult? Bănuți care-i media de vîrstă a aceloror rămași... activi la C.A.P.? Aproape 70 de ani! (Tipografica a cules bine). Cu două excepții, într-o zi — în care am alergat realmente pe o suprafață de teren plasată într-un triunghi imaginat cu virfurile la Brașov, Hărman și Bod — n-am găsit la lucru decît pe bătrîni! Pe prășitoarea tractată de mecanizatorul Petru Constantin lucra Andrei Bod, de 70 de ani; în livadă i-am întîlnit — trebăluind cu spor — pe Oțelea Alexandru de 84 de ani, Bredfer Cristian de 74 de ani, Birsan Ion, 73 de ani; Brank Roza de la pui are peste 60; la întocmit căpîte din lucerna doborîită și întoarsă mecanizat i-am văzut cu furca în mînă pe Ion Brașoveanu, 65 de ani, Dragoș Nicolae, 63 de ani, Salade Andrei, 83 de ani...

În rest? Activitatea C.A.P.-ului se bazează pe cei 260 de încadrați (sezonisți, unii) și pe cele 804 angajamente de lucru în acord global, practic contracte cu acele persoane din sat care timp de șase zile lucrează în industriile Brașovului, și care duminică și-o petrec prăsînd cartofii și sfecla C.A.P.-ului din Sînpetru... Se poate și așa, mai ales în anii buni. Dovadă că în urmă cu două săptămîni comuna a fost distinsă cu Ordinul Muncii pentru locul fruntaș obținut în întrecerea cu celelalte comune din România. Vara aceasta este însă deosebit de secetoasă, iar '82 este anul în care nu se putea permite nici un risc. Prășitul — face cit o ploaie, nu? — nu-i un hobby oarecare, iar agricultura nu se face cu țărani de duminică.

MIRCEA BUNEA

...Ca să se știe cât e ceasul la Certeze

Certeze nu este numai un sat pitoresc din Oaș. Mai mult, este un miracol și peste un miracol, desigur, noi nu înțelegăm nimic în măsură să ne subjuge atenția.

Secretarul primăriei, Mihai Bleda, ne stă la îndemână oricând, cu memoria sau cu registrele lui. La începutul anului în curs, existau în Certeze 1.221 taurine, 770 bubaline, 500 cai, 300 capre, 6.000 ovine și 10.000 păsări de curte. Suprafața agricolă a comunei se întinde pe 3.025 hectare, din care numai 718 ar fi arabile. Cu alte cuvinte, nici mai mult nici mai puțin decât în alte sate, fie ele din județul Satu Mare, fie de pe alte meleaguri, unde bogăția, totuși, nu sare în ochi ca aici. Animalul speranței ar fi oala și majoritatea sătenilor, asemeni lui Grigore Sas și Grigore Ciocan, cred că mai mult de o sută de oi ar întrece puterile unei familii. Există și excepții, desigur: Vasile Ciorbă, Vasile Sas, Ioan Ciocan, Petrea Sas, Mihai Big sau Grigore Moș preferă mai puține, însă de calitate. Dar numai prin oi nu se câpătuiește omul și atunci, ca să-și adauge veniturile, foarte mulți fac fin prin pășunile de la Loză, de la Brebi, de la Cocine, în Cioncașuri și la Arșița, și îl vind cooperativelor din județ, la un preț care în ultima vreme a devenit tot mai convenabil. Cițiva, nu prea mulți, țin cu miinle amindouă de meserii cu căutare și în Certeze și în satele de jur-împrejur: Vasile Pop a ales timplăria; Gheorghe Pociocoișchi sau Ioan, Dumitru și Gheorghe Big sint pietrari renumiți; fierăria a rămas în grija lui Ștefan Ciorbă și Dumitru Oros. Fără cojoc oșenesc nu se poate și cojoace oșenești, îndeobște, întocmește Maria Oros. Alte femei țin case zgârzi pentru pălării, dar îndeletnicirea aceasta, cum e lesne de înțeles, aduce mai mult fudulie decât avuție. Este drept, o asemenea zgardă, înflorată cu vreo sută de mii de mărgele, a-unge astăzi la două-trei mii de lei, însă cine vinde acum se vede nevoit să cumpere miine când îi crește feciorul și banii nu sporesc, ci se plimbă de colo-colo. În sfârșit, mai mulți din Certeze, dar nu foarte mulți, și bărbați, și femei, și-au aflat un rost în Negrești, la o aruncătură de băț: la Unio, la Integrata de în și de cinepă, la cooperativa Constructorul. Și, din nou, o leață nu este decât o leață. Și atunci, totuși, pe ce stă mulțimea acestor temelii trainice ale unor case spre care majoritatea proprietarilor de vile din Cotroceni, Dorobanți sau Floreasca ar privi cu o nestrămutată invidie?

Ne perindam domol prin mirosul de cărămidă arsă ieri sau alaltăieri și de tenaculă mai proaspătă și nu ne venea să ne credem ochilor. Pur și simplu, Mihailopol uitase că are aparat de fotografiat și, din când în când, murmură: bre, ascultă-mă, dacă fotografiem nu le facem un bine...

Și ne-am retras în bogăția de culori și de chiote a nunții băiatului mijlociu al gospodarului Ioan Sas, lângă Ioan Balog zis Omete și Dumitru Borosșteanu al Liucului, care, unul cu vioara și altul cu zongura, cum se mai zice la ceteră, încercau să infigă în zbântuiala din jur o ordine oarecare, adică un ritm. Gândind că sub o streășină de români vii și puși pe destăinuire lucrurile se vor limpezi cit de cit. Și din vorbă în vorbă, pornind de la Gligor Ciorbă, care, la optzeci și șapte de ani o ține una și bună că nu e bătrîn, ci mai de demult oleacă, și sfîrșind cu fiul mai mic al lui Ioan Sas, Gheorghe pe numele mic, am început să ne descurcăm. După asta rămînîndu-ne fără răspunsuri mulțumitoare doar întrebări mai mărunte: de ce, de pildă, bătrînii nu se îndură cu una cu două să treacă din casele bătrînești în vilele construite alături, deși acestea s-au împlinit dintr-o avere strunită de ei? Sau întrebări și mai mici ca însemnătate: de ce pe la unele case gospodinele așază păpuși în ferestre? Pentru că au fete de măritat? Să zicem că nu de asta, ne-a răspuns pină la urmă Vasile Sas, fiul mai mare al lui Ioan Sas, a cărui nuntă se petrecuse prin februarie... Ceea ce, foarte bine, putea să însemne că treaba, de acum, îl mai privește doar pe frate-său, Gheorghe. Numai lui l-a mai rămas să-și mai găsească nevas-tă...

Nebunia, pentru că nu știm cum i-am putea spune altfel, a început spre sfîrșitul anilor '60 și întâi s-au construit în Certeze numai case fără etaj, dar la fel de să-nătos așezate pe temelii. Cam atunci și-a ridicat casa de astăzi și Gheorghe Pop, adăugîndu-i și un turn în ale cărui patru fețe a proptit patru ceasuri de masă, căfărîndu-se spre ele în fiecare seară, prin pod și întorcîndu-le pe toate patru, pe rînd, cu răbdare, ca să se știe cit e ceasul în Certeze. Tot atunci și-a spart casa veche și a ridicat una nouă, mult mai încăpătoare, și Vasile Mihoc, împodobind-o la urmă cu o pereche de coarne mîndre de cerb, ca să se știe că stăpînul acareturilor din jur e și un vinător iscusit. Curînd, pe unii i-a cam pufnit risul, iar cițiva mai îndrăzneți, îndeobște cu prilejul unui pahar de pălîncă, al unuia singur pentru că de la două în sus ar fi ieșit cu bătaie, i-au dat de înțeles consă-teanului lor că perechea aceea de coarne de cerb ar putea să însemne și altceva. Însă Vasile Mihoc a ridicat nepăsător din umeri și coarnele au rămas unde le așezase el. Apoi s-a ivit pe lume și legea mai nouă a sistematizării rurale, cu pretențiile ei cunoscute, nu întodeauna în acord cu tradițiile satelor, cum se întîmplă cu orice idee care înteste un orizont mai îndepărtat. Și mulți au cam stat în cumpănă, mai cu seamă înaintea pretenției etajului. Pină cînd a spart gheața

unul Mihai Dorle și, imediat după el, un altul, Vasile Pop. Și de atunci parcă a început între oameni un soi de întrecere: se îndirjeau chiar să-și spargă locuințele abia construite pentru a face loc altora și mai noi, mai înalte, după un croi adus la Certeze nu se știe de unde, dar plăcut la vedere și îndeminatic la folosință. Iar în croiul acesta mai proaspăt al caselor piatra albă și vineția, adusă dinspre Sighet și Baia Mare, ca niciodată, prinde o cinste de necrezut. Și așa, uite, iar nu am răspuns la întrebarea: pe ce și de unde? Într-un tîrziu, l-am tras deoparte pe Gheorghe Sas, băiatul acela mai tînăr al lui Ioan Sas, încă neînsurat, avînd numai optzeci de ani. Păhăruțul de rachiu, ridicat de pe masă, se ascundea în miinile lui mari cum se ascund porumbelii în pălăria lui A. Iozefini. De fapt, orice lucru pe care ar fi pus mina s-ar fi dovedit mult prea mic și neajutorat față în față cu palmele lui. Ca să nu mai vorbim și de umerii, grumazul și picioarele bărbatului în devenire. Și așa am aflat o poveste care merită să fie istorisită. Anume, nu-l vorbă, și pină în urmă cu un an sau doi tot în munci dintre cele mai grele s-au opintit, îndeobște la defrișări, îndeletnicire în care echipele din Certeze nu au pereche în țară. Pot fi întîlnite în Dimbovița, în Vrancea, în Banat sau în sudul Dobrogei. Și sint așa în truda aceasta uneori cu mult peste puterile o-menești de rînd bărbați ca Vasile Mihoc, Gheorghe Pop, Vasile Pop, socru mic al nunții abia începute, sau Gheorghe și Ioan Mihoc, umbrați pe meleagurile Harghitei, Covasnei, Albei, Bistriței și Brașovului. Oriunde sint de scos rădăcini din pămînt se ivesc și ei, cite zece, cite cincisprezece, se angajează cu ziua și cîștigă

uneori chiar și peste trei sute din zori pină-n seară. În schimb, alții, ca Dumitru Gavriluț sau Mihai Roman, s-au apucat de la o vreme și de vopsitoria stîlpiilor de înaltă tensiune, și asta o îndeletnicire eroică și istovitoare, și au împinzit și ei cu echipele lor țara, de la un capăt la altul. Trînd să muncind uneori în împrejurări și mai vitrege, pentru că stîlpii de înaltă tensiune, ca și rădăcinile de copaci, nu prea sint de aflat pe bulevard sau la ușile berărilor. Și cîștigă și ei foarte bine, cu un preț de sudoare acceptat chiar prin tragerea lor dintr-o stîrpe de oameni neobișnuită să se joace cu munca. Acesta fiind și secretul de căpetenie al avuțiilor îngrămădite aici, la Certeze: nu se șfiesc să bîntuie țara în haie de lucru și cînd muncesc nu glumesc și de obicei se înhamă la munci oculte de cellalți.

Iar din familia lui Ioan Sas, marea „a-facere”, pe urmele altora din Certeze, a dibuit-o fiul mai mare Vasile, cel cu nunta din februarie. S-a tras după Gheorghe Mare și, în soțire cu frate-său Gheorghe, cu Ioan Sas, altul decât fratele cu nunta de astăzi, adică vărul lor bun, cu alt Vasile Sas, cu Ioan Viragos, Gheorghe Berinde, Gheorghe Bobuț, Gheorghe Moș și Gheorghe Ban, a ajuns nu demult la Constanța față în față cu vapoarele întoarse din cursă. Și tot ce înseamnă tancuri maritime, de apă potabilă și tehnică, de petrol și păcură, de balast și ulei, se curăț astăzi prin truda lor. Întîl bagă abur sub presiune peste resturile de păcură, ventilînd apoi măruntaiele navelor.

MIHAI PELIN

O planetă numită IUBIRE

În partea cea mai de sud a insulei există satul Plopi. E modest, doar cu 72 gospodării. Virtul ăsta al insulei spin-tecă fluviul în două, în dreptul Vadu Oil, ca să formeze două Dunări: Dunărea Veche, a Dobrogei, și brațul Vilciu. Capii acestor familii sint mecanizatori, motopompisti, pescari, crescători de animale la fermele de stat. Ion S. Serban e ingrijitor de oi la ferma Salcia. Se apropie de 50 ani, din care 32 a ingrijit de oi. Nimeni nu-i mai contestă priceperea în ale ciobăniei. Nastasia, soția lui, are 47 ani și a născut nu de mult al 15-lea copil. În casa ei e o adevărată grădiniță cu program continuu. Copiii aleargă prin curte, alții (cel mai mari) sint la școală sau la treburi și o rugăm să-i cheme pe aceștia care mai sint prin ograda. Și numai ce aud:

— Tudorică, Marian, Trăienus! Unde ești, măi, Trăienus?

De sub cerdac o mogildeață de copil aleargă la mama care îl strigă. Femeia își întinde brațele, ca două aripi ocrotitoare, își ia copilul în brațe și continuă să strige:

— Tudorică, Marian! Veniți la mama, băieți!

Din drum mai vin doi, iar de undeva, din țarina care începe din pragul casei, se mai arată unul.

— Cum îi cheamă? întreb mai mult

pentru a n-o lăsa să tacă, pentru că eu acum sint preocupat mai mult să-i prive-sc.

Și femeia începe un adevărat inventar de nume, matern, la care înțeleg că trebuie să fiu atent:

— Ionica are 28 ani și e căsătorită; Ionică are 25 și e muncitor la Șantierul naval Brăila; Constanța e căsătorită la Băndoiu, satul vecin, și are... Dumnezeu mai știe cîți ani are. Ba, știu! A intrat în 24. Elena împlinește 21 acum, în toamnă...

Între timp mama Nastasia a mai suft un copil în brațe, iar dacă ar mai avea două, ar mai aduna doi la piept. Din colțuri nebănuite copiii se adună în jurul mamei, la început sfioși, unii aproape cu teamă, iar cei care nu mai încep în brațe se țin de poalele rochiei. Iar mama Nastasia seamănă acum cu un pom cu multe roade, cu un fel de cometă care adună în jurul ei mai multe stele, cu o planetă care, sentimental, poate fi numită: IUBIRE. Vorbește cu noi și cu privirea îi caută pe ceilalți: „Trăienică, Marian, Anghelus! Unde sînteți mă, pungașilor?” Vreo șase s-au adunat pe lîngă noi, dar mai sint nouă. Nu ne așteptăm să apară toți, fetele, mai mari, sint, am văzut, căsătorite, cițiva băieți sint la treabă sau la școală, dar o rugăm pe mamă să continue. Și zice:

— Am rămas, mi se pare, la Lenuța?

— Da, confirm eu.

Dumitru are 19 ani, a terminat școala la Brăila și lucrează tot acolo; Grigore, cîți ani o fi avînd Grigore? Da, are 18, e la Liceul „Nicolae Iorga”, la Brăila, și mi-a trimis vorbă să-i expediez o sută lei. O fi avînd nevoie pentru întreținerea căminului. O fi avînd ceva lipsuri? Anghel a rămas un an repetent. N-a vrut să învețe, dar a venit tăică-su acasă, într-o seară, și l-a „lămurit” să meargă la școală.

— Puteți să-i întrețineți pe toți la școală?

— Îi mai lăsăm pe ăștia mici și le facem ce le trebuie la ăia mari. De învătăț, avem unele înlesniri, pot să învețe. Au unde să-și facă lecțiile, avem patru camere, o polată, șase paturi. Acum, vara, dorm cite doi într-un pat, dar iarna se îngrămădesc, dorm cite 4-5 lălalată. Seara, să-i vedeți cum adorm!

— Cum?

— Mă apuc să-l spal pe ăsta micu, îi spal, îl bag sub plapomă, apoi îi iau pe rînd pe Tudorel, pe Trăienus, pe Marian. Cît spal unu, ceilalți au adormit. Vara dorm goi, nu că n-ar avea, dorm așa că la noi e tare cald. Dar copiii mei sint toți sănătoși, n-au nimic. Să vă confirme doamna doctor.

Și doctorița Francisca Mercan, care ne însoțește, confirmă. Copiii familiei Serban sint curați, sănătoși, învătăți, unii mai bine alții mai puțin bine, ca toți copiii, devin (unii au devenit chiar) oameni de nădejde ai satului, ai țării.

— Haideti, dar, să mergem mai departe! Cine e al optulea?

— A fost fata care mi s-a înecat, Lucica. În 1970, cu apele ălea mari, am fost inundată. Nu a rupt digul, dar a țesit multă apă din pămînt. Și fetița a căzut în puțul ăla astupat acum. Pină m-am dus eu, fetița a murit: a crăpat fierea în ea, de frică. Avea trei ani și Tudorică, Anghelus, Gheorghita! Unde sînteți băieții mamei?!

Și glasul mamei se aude pină în vecini, chiar mai departe, e răscolitor și e cuprins puțin de teamă, pentru că mama e una singură, iar cuibul e destul de mare. Și oricum ar fi, niciodată o mamă cu 15 copii nu poate fi pe deplin fericită, liniștită.

— Vasile e al nouălea, zice; are 11 ani, e tot la Brăila. Are grijă de alu Ion, fratele lui mai mare. Mi l-a luat de aici nu de mult, dar mai mult de o lună nu-l las, că mi-e urît fără el. Marian e al zecelea, are opt ani și merge la școală.

Copiii mamei Nastasia sint blonzi, arși de soare, frumoși, desculți, așa cum le

place lor să umble vara, prin nisipul încins. La șase dintre ei mama le-a împrumutat, printre altele, și culoarea ochilor ei: albaștri. Se uită la ei, de parcă cine știe de cînd nu i-ar mai fi văzut, le plimbă mina prin păr și se întreabă și ea: care e al 11-lea?

— Dar pe Gheorghe l-ai pus? întrevine bunica Dochiza, mama Nastasiei Serban: are 68 ani și, la rîndul ei, a născut și dînsa 10 copii.

— Decl, al 11-lea e Gheorghita, confirmă mama preocupată de... ordinea nașterilor; a trecut în clasa a șaptea. Pe urmă vine Lucică, de șase ani, și uite-l mi s-a fript. I-a dat înșă tovarășa asistentă cu jecolan și o să-i treacă. Tudorel e al 13-lea, are 5 ani; Trăienică are trei ani și o lună.

Îi ține încă în brațe pe Trăienică, care miroase a caș dulce: „Am avut rînd la oi și am făcut caș”, zice. Și ne invită să-i vedem casa. În două camere, mobilată frumos, păstrează „curat”. Acolo își primește musafirii, la ocazii, iar din cînd în cînd, pețitorii. Aici dorma totodată și mai mari, pentru că, zice mama, știu să se spele, să țină curat. Într-un colț a rămas un pomuleț de Crăciun.

— Le faceți pom? întreb.

— În fiecare an.

— Ce le puneți în el?

— Jucării: motorase, tractorase, mașinile. Ce cumpăr pentru unu, cumpăr și pentru ceilalți, la ăștia mici. Akfel plîng. Și în timp ce are brațele pline cu copii, în timp ce răspunde la întrebările noastre, răspunde și la întrebările celor mici: „Asta e a noastră?” „A noastră, mămică!” „Asta a cui?” „A lu tata, mămică!” Anghel, aflăm, are 18 ani și lucrează în vacanță la ferma Zăton. Ajută la mutatul aripilor de ploate, cîștigă bani, îi oferă mamei. Cere voie să meargă la Hirsova. „Te lasă mama, dar de ce te duci?” Anghel se rușinează, nu răspunde. Mama întuește: „Hai, că te las, să-ți cumperi și roată la bicicletă”. Copilul prinde glas și zice: „Păi, pentru asta mă duc”. Mama adaugă: „Îți dau și 50 lei să te tunzi”. Copilul aleargă fericit spre orașul care pentru el e un miraj frumos...

N. GR. MARAȘANU

P.S. În timpul în care ne-am documentat pentru acest reportaj, mama Nastasia urma să nască al 15-lea copil. Credem că a avut, spre marea dorință a ei și a noastră, o naștere ușoară. Pentru că acolo unde începe atîta dragoste pentru copil, pentru oameni, pină și Natura lucrează spre bine. Iar cînd 15 copii strigă deodată cuvîntul mamă, ecoul, ne place să credem, luminează întreg Universul.

Fapte de muncă, fapte

de viață, fapte de istorie

Un monument traversează bulevardul

„E o lucrare atât de frumoasă...! Așa ceva nu cred că dă în tine, mai mult de două ori la o generație!” (SPIRU D. STERIE — șef lot din partea întreprinderii de construcții edilitare și drumuri — șantierul 2 — lotul 2/4).

„Răgușisem, domnule...! Goarna asta electromagnetica, cu care mă vedeți în mină, s-a adus ceva mai târziu. În două zile mi-am pierdut vocea, pur și simplu nu mai puteam vorbi! Acu', chiar și dacă nu am nevoie decât de niște figuri, strig la unul, un prieten, să-mi aducă — cu goarna! (GEORGE MIJA POPA — șef punct lucru).

„Dacă veți scrie despre noi, să scrieți frumos, pentru că merităm!” (ANGHEL ȘTEFAN — maistru, lotul 2/4).

Baraca mobilă, în care mă aflu în această dimineață a zilei de 15 iunie a.c., a fost adusă aici în data de 11 ianuarie. Este, practic, aceasta din urmă, data la care a fost inaugurat șantierul denumit „Mutarea (translarea) monumentului „SCHITUL MAICILOR” din strada cu același nume și de la numărul 23”. Lucrare de mare anvergură — unicat internațional — al cărei dosar este înregistrat la O.S.I.M. cu nr. 106 328/1982, pentru a asigura protecția invenției, în mod legal. Căci este vorba de o invenție...

Baraca este un birou în miniatură, cu toate cele necesare: telefon, masă, scaune, grafice pe pereți, căști de protecție auzului în culere. Spiru D-tru Sterie:

„Sînt constructor, de 12 ani și numai în București am făcut stații de pompare pentru apa potabilă, chestie de rutină. anul trecut am fost solicitat la partea de rezistență a „Arenelor Romane”, mda. Mai am 9 ani pînă la pensie, pot însă să vă spun că lucrarea asta, cu lucrarea asta de acum, îmi termin frumos o meserie frumoasă!”

Ce înseamnă lucrarea asta? Imaginați-vă o clădire în formă de „C” (chiffre), în centrul căreia se află o altă, o biserică ridicată în anul 1726, declarată monument istoric și figurind, astfel, în cărțile de specialitate române și de peste hotare. Necesitățile de construcție ale noului centru politico-administrativ al Capitalei implicau, „în nuce” desființarea acestui complex. S-au căutat, firește, diverse modalități de salvare, de păstrare a lui. Și a apărut — acum doi ani și mai bine — un colectiv al I.P.B., a venit cu o soluție uluitoare: „mutăm totul!”. Uluitoare nu atât prin modalitate (s-au mai „mutat” clădiri și în U.R.S.S., Cehoslovacia, Anglia, etc.), cât prin mijloace. Care erau noutate absolută. Și pentru care nu erau necesare eforturi valutare, și nici

măcar o mină de lucru supercalificată, cum au presupus unii — care l-au și calificat, inițial, drept nebun, sau cel puțin inconștient...

Iată, șantierul de astăzi (căci este un șantier, acesta!), merge în plin, cu pasiune, cu firească mîndrie, cu poftă aș vrea să scriez. Iar cei cițiva oameni aflați aici (refineți: cițiva!, astăzi, de pildă, lucrează 30, de la începutul lucrării însă nivelul mediu nu a depășit numărul de 20...), te primesc pe tine, vizitator, cu bucurie, cu acea plăcere unică de a arăta și altuia ce ești tu în stare să faci — mai ales cînd ceea ce faci înseamnă a sălta în aer o biserică de 750 tone, de a o așeza pe prese, de a o roti apoi, ușor, „niște” grade, de a o transporta apoi peste noul bulevard abia marcat, la o distanță de 183 metri în sens linear (deplasarea, în final, a clădirii, însumînd 223 metri!), de a o mai roti, tot așa, „ușor”, niște grade, pentru a o așeza, în sfîrșit, pe noul — și probabil ultimul — ei lăcaș: undeva în strada Antim, în dreptul numărului 49. Chiilile urmînd a veni apoi, imediat după ea, aduse piatră cu piatră, cărămidă cu cărămidă, ornament forjat cu ornament, și montate în aceeași formă de literă „C” de care pomeneam la început, „Schitul Maicilor” rămînd, deci, același, deși în altă parte.

Imaginați-vă un puști care trimite o minge de pe un trotuar, pe celălalt al străzii... În cazul nostru, un întreg complex arhitectonic de o valoare națională și istorică inestimabilă, este „trimis” peste un larg bulevard. Spectaculosul acestei operații, spectaculosul viu, veridic, pipăibil ca să zic așa, astăzi, depășește orice imaginație! Cum a fost posibil?! Din nou, Spiru Sterie:

„La nici o lucrare de pînă la cea pe care o vedeți, nu am sînit atât de aproape proiectantul, de noi, constructorul: s-a topit parcă orice diferență, de obicei proiectantul îți dă ceva să faci și te lasă să te descurci. În cazul nostru, relația „proiectant-constructor” a devenit una singură: munca! Mă vedeți, sînt un om gras, solid, hai să zicem liniștit, mă credeți însă că am tresărit și mai că mi s-a oprit inima atunci cînd — ridicînd biserica pe prese, sălțînd-o cu alte cuvinte la mai mult de un metru de la sol — cineva a scăpat o rangă metalică, care a pocnit zdrăngănînd pe betonul fundației?!... Și apoi oamenii, oamenii ăștia ai noștri, care au răspuns deosebit de frumos: din momentul începerii ridicării („ridicarea” colosului de 750 tone a durat 4 zile! — N.A.), credeți-mă, nu s-a mai fumtat, nu s-a mai vorbit, nu s-a șoptit măcar în schimb (schimbul de lucru — N.A.). Nu s-a mai dus, domnule, nimeni, la W.C.!”

...Clădirea înaltă de 17 metri a fost săpată mai întii dedesubt. Această primă fază — realizarea grinzii de subzidire (o operație extrem de complicată, incluzînd introducerea de suporturi metalice grele, betonarea cu betoane speciale etc.) precum și armarea clădirii pe dinăuntru — s-a terminat la 1 aprilie. A doua fază: punerea întregii clădiri pe prese hidraulice (executate de întreprinderea experimentală de microproducție în construcții, tutelată de INCERC), aferate de către „METROU — BUCUREȘTI”. A treia fază: ridicarea clădirii din pămînt și stabilirea ei provizorie la un metru de sol (cea mai grea, cea mai dificilă: s-a făcut cu pompe de ulei manuale — cite 2 000—3 000 apă-sări zilnic, de om; monumentul era înconjurat de contoare „Meiser”, niște beculțe roșii care se aprindeau atunci cînd clădirea se apleca într-o parte sau alta — „cînd se aprindea unul nu numai că nu

mai vorbea, dar nu mai respira nimeni!”; am zis „cînd se apleca”, da, pentru că nu era permis ca aplecarea asta, în timpul ridicării, să depășească 1/5 dintr-un milimetru scodit pe verticală!). Și iată-ne în 15 iunie a.c.!

Ce urmează?

Faza a patra: deplasarea pînă la punctul de rotire (înțelegeți, se „împinge” clădirea cițiva metri, pentru a fi așezată pe un fel de soclu special construit), rotirea apoi, și, în sfîrșit:

Faza a cincea — și ultima — deplasarea propriu-zisă, pe noul amplasament. Distanța, repet: 183 metri. Așezată pe șine duble, clădirea va fi tracționată de trolii electrice comandate de la distanță. Viteza de deplasare: 1,8 metri pe oră. Data începerii deplasării monumentului (cred că nu mai e cazul să vă spun să o refițeți! — N.A.) 25 iunie anul curent.

...Replicile următorului „chestionar” pot aparține oricărui dintre cei aflați pe șantier, ele sînt însă absolut autentice, minunații mei interlocutori pot face, oricînd, dovada:

„Ne-a interesat, încă din capul locului, problema eficienței economice a acestei lucrări inedite. „Strada” asta dreaptă, din beton, pe care o vedeți — cea pe care va fi transportată clădirea, pe boghiuri, este făcută, de pildă, din prefabricate: pe măsură ce ea înaintează pe un număr de plăci turnate, cele rămase în urmă se scot și se montează în față. Nu se pierde nimic!”

„De unde sînt boghiurile?”

„Sînt proiectate de noi și făcute la I.C.M.C.C.”

„Notați, vă rog, că între tronsoanele astea — „plăcile”, cum le spuneți dumneavoastră — nu există toleranță mai mare de un milimetru, atît pe verticală cît și pe orizontală.”

...iar întreaga construcție se face sub măsurați topografice permanente!”

„Domnule, vin aici nu oameni ca dumneavoastră: vin miniștri, a venit patriarhul, vin străini, elvețieni, franțuji, care mai de

care se interesează că ce și cum facem. După primele semnalări în presă și la t.v., a fost cercul dracului! Ne sufocau, aproape că fusesem nevoiți să-i dăm afară din incintă... dar n-am făcut-o. Că ce și cum facem?! Păi, uite, asta facem: dăm la manetă, dăm la prese și sălțăm clădirea. Ce sînteți, de fapt?! — ne întrebau. Păi, ce sîm: fim: dulgheri, betoniști, sudori etc.; n-am mai lucrat cu presele în viața noastră!”

„Mi-ați spus că, pentru protecția invenției în mod legal — înțelegînd prin invenție procedeul de ansamblu prin care trimiteți clădirea asta peste drum — s-a depus la O.S.I.M. dosarul 106 328/1982...”

„...da, vă întrerup, se pare că acum cel de acolo spun că ar fi vorba de mai multe invenții (vezi „fazele” pomenite mai sus — N.A.), se poartă discuții care ar fi formula cea mai potrivită pentru aprobarea definitivă”

„...iar aici vin elvețieni, franțuji etc.”

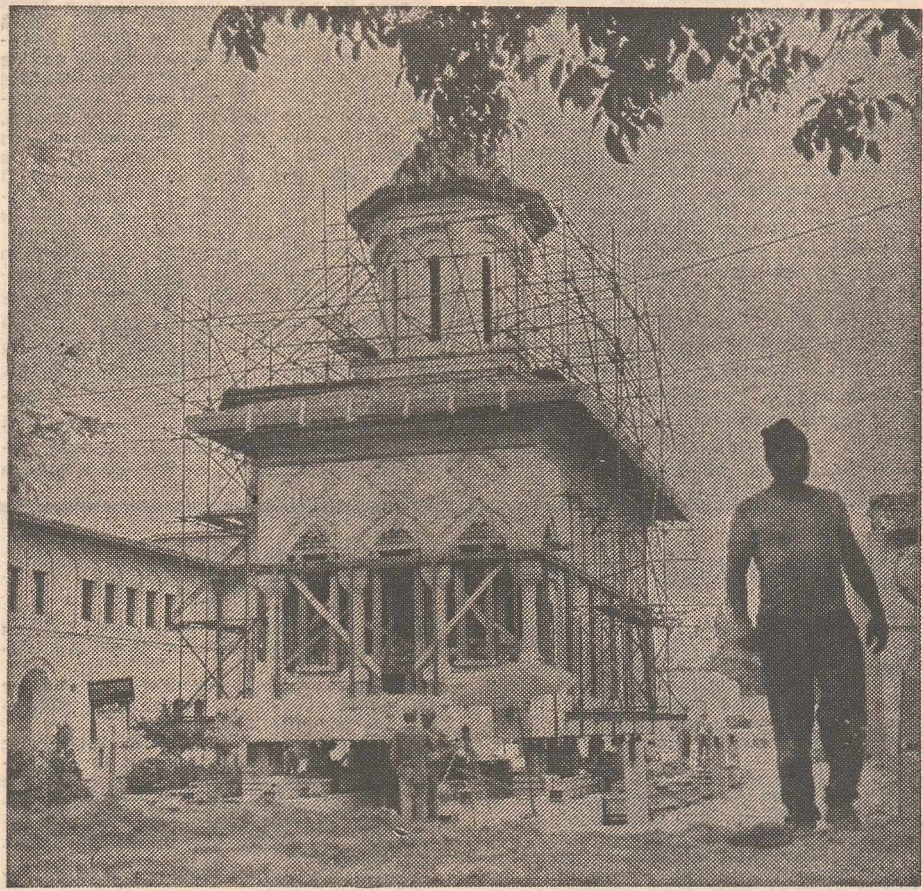
„Mda, sper că lucrurile nu se vor tărgăna prea mult. Mai ales că vin nu numai cei pe care i-ați pomenit, dar și corespondenții ai unor reviste de specialitate!”

„Ar mai fi ceva de spus: sînt oameni care se interesează, este firesc, dar mai sînt și unii care pîndesc: vă dați seama că un accident, o nereușită ar fi interpretată în fel și chip, politic chiar, de către unii răuvoitori de peste hotare?! Răspunderea noastră este deci nu numai față de istorie, pentru că este istorie pură ceea ce facem noi aici, ci și față de ambiția, de angajamentul nostru, al fiecăruia.”

„Cînd ați spus că începe... „plimbarea” propriu-zisă?”

„În ziua de 25 iunie. Și sînt convins că ne vom ține de cuvînt!”

HORIA PATRAȘCU
Fotografie de SORIN POSTOLACHE

Moldova în secolele XI — XIV

Recent, la Editura științifică și enciclopedică a văzut lumina tiparului lucrarea Moldova în secolele XI—XIV, datorată lui Victor Spinei, cercetător la Institutul de Istorie și arheologie „A. D. Xenopol” din Iași. Rezultat al unui îndelungat și stăruitor efort de documentare și interpretare, monografia istoricului ieșean ne înfățișează evoluția societății românești dintre Carpații Orientali, Nistru, Dunăre și Marea Neagră, în toată complexitatea ei, de-a lungul perioadei anunțată de titlu. Fără îndoială, ne aflăm în fața unui adevărat eveniment editorial, prin intermediul căruia specialistului, dar și marelui public i se oferă posibilitatea de a cunoaște o remarcabilă realizare a istoriografiei românești actuale. (Este regretabil că ancheta de tiraj nu a conferit lucrării decât un număr de 2 850 exemplare). Nu este rostul prezentării de față să analizeze cu de-amănuntul rezultatele investigațiilor autorului; aceasta o vor face, cu siguranță, specialiștii din țară și de peste hotare. Noi ne permitem să-i remarcăm aici numai câteva dintre calități, cum ar fi: folosirea — am fi tentați să spunem exhaustivă — a izvoarelor scrise narrative și documentare, coroborate permanent cu mărturiile arheologice, unele dintre acestea introduse acum pentru prima oară în circuitul istoriografic, etapizarea temeinică a imensei literaturi românești și străine asupra problemei, prezentarea permanentă a fenomenului românesc în coordonatele istoriei generale — care-l întregesc imaginea, făcînd-o mai inteligibilă — obiectivitatea și sobrietatea tratării — într-o temă în care nu de puține ori și-au făcut loc numeroase erori și teorii tendențioase, precum și noile încheieri istoriografice, ceea ce o recomandă lecturii tuturor celor interesați să cunoască și să înțeleagă, de pe pozițiile materialismului dialectic și istoric, drumul pe care l-a parcurs societatea românească de la est de Carpați pînă la întemeierea statului feudal de sine stătător și independent Moldova.

Pentru cititorii revistei „Flacăra” am solicitat autorului câteva din gândurile sale asupra demersului istoriografic pe care l-a întreprins.

MARCEL D. POPA

Un asemenea demers era dictat de depistarea în ultimul timp a unor izvoare informative inedite, îndeosebi prin investigații arheologice, nevalorificate decît parțial sau chiar în totalitate, ca și de persistența în istoriografie a numeroase opinii eronate sau controversate. Am pornit de la convingerea că realizarea unei lucrări de sinteză asupra teritoriului românesc înainte de formarea organismelor statale feudale este de neconceput fără coroborarea nuanțată a surselor scrise cu

acelea arheologice, completate cu date furnizate de lingvistică, etnografie, antropologie, paleoanum etc. Totodată, am suspectat întotdeauna de fragilitate judecățile concluzive al căror esafodaj nu include rezolvarea adecvată a chestiunilor de amănunt.

Intrucît studierea perioadei „antestatale” este confruntată cu penuria informațiilor narrative, am încercat o inserție cit mai consistentă de referiri istorice inedite sau insuficient explorate pentru

trecutul nostru, menite să clarifice problemele neelucidate și să deconecteze interpretările greșite sau răuvoitoare, de felul celor care tăgăduiesc prezența românilor în Moldova pînă în prezua „descălecatului” maramureșean și susțin că regiunile de la nordul Dunării inferioare ar fi fost locuite numai de triburi migratoare și că s-ar fi aflat sub stăpînire străină permanentizată, ceea ce ar fi dus la scindarea lingvistică a grupului neolatîn! Chiar dacă nu am optat pentru o polemică deschisă, paginile volumului oferă, sperăm, argumente ce anihilează asemenea aserțiuni speculative, de vădit subiectivism.

În viziunea noastră, teritoriul Moldovei medievale nu a reprezentat o entitate geografică și politică detașată de spațiul înconjurător, ci, dimpotrivă, inseparabilă de celelalte regiuni românești nu numai prin identitate etnică, ci și prin nivelul asemănător al dezvoltării economico-sociale și prin afinități de ordin cultural. Numai ingerințele externe, manifestate prin invaziile triburilor de stepă și prin presiunea statelor puternice învecinate, explică sciziunea politică produsă în evul mediu între ținuturile românești nord-dunărene. În același timp, am încercat să reliefăm că spațiul carpato-nistriean a venit în contact cu arii de civilizații mai îndepărtate, care și-au lăsat amprenta asupra spiritualității localnicilor. Tangențele cu imperiul bizantin, cu cnezatele rusești, cu Hoarda de Aur, cu Ungaria, Polonia și Bulgaria Asăneștilor — exagerate sau neglijate de unii istorici — nu s-au mărginit numai la dispute militare, prestații tributare ori la relații de comerț, ci s-au manifestat și pe plan cultural, românii preluînd eclectic anumite elemente adecvate propriei facturi psihice și corespun-

zătoare nivelului lor de dezvoltare. Specificul epocii investigate a determinat ca evoluția comunităților românești să nu fie mereu progresivă și rectilinea — cum și-au imaginat unii specialiști tentați să simplifice fenomenele istorice — ci, din contră, cu anumite sinuozități și chiar regresii temporare, care totuși nu au fost atât de pregnante încît să stopeze complet mersul ascendent al societății locale, exteriorizînd îndeosebi în etapa constituirii organismului statal independent. Fără ca ambianța politică generală să fi fost deosebit de favorabilă, această realizare a devenit posibilă datorită progreselor înregistrate în toate sferile de activitate de populația românească de pe versanții răsăriteni ai Carpaților, a vitalității ei, precum și mulțumii colaborării intercomunitare cu românii din alte regiuni.

Conștienți de dificultățile ce le impune exegeza perioadei delimitate de secolele XI—XIV, de unele lacune de documentare și interpretare circumstanțiată, nu cotăm prezenta încercare de reconstituire a aspectelor esențiale ale evoluției populației românești de la est de arcul carpatic drept punct terminus al unor investigații științifice, ci doar de înregistrare a stadiului actual al cunoștințelor noastre în această direcție, evident perfectibile într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat.

Pentru posibilitatea de a ne releva rezultatele cercetărilor din bibliotecă și celele ale săpăturilor arheologice, efectuate de peste un deceniu, concursul și înțelegerea conducerii Editurii științifice și enciclopedice au fost deosebit de prețioase.

VICTOR SPINEI

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Continuăm dezbaterea noastră despre poezie — inaugurată în numărul trecut al revistei — comentând următorul telex :

Comitetul Festivalului Internațional Serile de Poezie de la Struga către

NICHITA STĂNESCU

Avem deosebita onoare să vă aducem la cunoștință următoarele: Comitetul Festivalului Internațional Serile de Poezie de la Struga v-a acordat înalta recunoaștere internațională, premiul „Cununa de aur”, pe anul 1982.

Comitetul Serilor de Poezie de la Struga își exprimă astfel bucuria pentru faptul că Dumneavoastră sînteți poetul care, în acest an, ați dobîndit recunoașterea bine meritată pentru Opera Dumneavoastră poetică, operă care ocupă un loc important în dezvoltarea poeziei contemporane din R.S. România și din lume.

Pînă acum această recunoaștere internațională a mai fost acordată poezilor: Wystan Hugh Auden (S.U.A.), Eugenio Montale (Italia), Pablo Neruda (Chile), Fazil Hüsni Daglarca (Turcia), Eugene Guillevic (Franța), Leo-

pold Sedar Senghor (Senegal), Artur Lundkvist (Suedia), Rafael Alberti (Spania), Miroslav Krleža (R.S.F. Iugoslavia), Hans Magnus Enzensberger (R.F. Germania), Blaže Koneski (R.S.F. Iugoslavia).

Este o deosebită cinste pentru Serile de Poezie de la Struga faptul că, în acest an, Dumneavoastră vă înscrieți numele printre cîștigătorii marelui premiu al Festivalului, iar Opera Dumneavoastră poetică va fi, sîntem siguri, încă o punte care să apropie și să afirme și mai mult legăturile literare și de prietenie între cele două țări ale noastre. În așteptarea sosirii Dumneavoastră la manifestările Festivalului Internațional Serile de Poezie de la Struga, care vor avea loc în perioada 26—31 august a.c. la Struga, prilej cu care vi se va înmîna și premiul, vă rugăm să primiți, din inimă, sincerele noastre felicitări.

Director,
JOVAN STREZOVSKI,
scriitor

Președintele comitetului
JOVAN KOTESKI,
scriitor

Momentul poeziei: Nichita Stănescu

IOAN ALEXANDRU

Frunză de laur

Cerindu-mi-se un cuvînt despre Nichita Stănescu cu prilejul acordării marelui premiu de poezie de la Struga operei sale, doresc să consemnez încă o recunoaștere pe plan internațional a unei generații care a pornit la drum cu două decenii în urmă, aflată astăzi în deplină maturitate, generație care s-a impus în conștiința națională prin opere citite în zeci de mii de exemplare, poate cea mai citită — de către contemporani — generație de poeți din cele citeva ce le-a avut pînă acum literatura noastră.

Accastă generație chemată să-și asume istoria națională se știe continuatoarea lui Eminescu, Alecsandri, Dosoftei, Goga, Blaga, Voiculescu, a tuturor celor ce au trudit la plămuirea scripturilor române; izvorul creativității lor este acasă, aici, în tradiția milenară a poporului nostru, trecut prin atîtea de-a lungul veacurilor pe acest pămînt numit România, cum spune confratele nostru Nichita Stănescu.

Nu-l puțin lucru să știm că poezia acestei generații se citește mai mult decît poezia venită direct sau prin traduceri, din alte părți, la noi. De aici și marea responsabilitate morală ce-i revine. Am pornit la drum mai mulți, cu două decenii în urmă.

Ținta oricărui scris adevărat este Logosul intrupat și în istoria noastră milenară. Fața de Logos stă sau cade orice rostire. Înaintăm în Logos anevoios pe calea cuvintelor, luptăm cu cuvintele și cu viața noastră personală fiecare, ca să nu rămînem în ceea ce poate fi hățîș nerodnic, să dăm de o zare în lumina Logosului transfigurator.

Vremea a limpezit și va limpezi calea fiecarei dintre noi, după slujirea Logosului prin fapta cuvintului hăruit, lucrare care cere adevărată jertfă de sine.

În Basilica Sfînta Sofia din Ohrida Macedoniei Iugoslaviilor, în acest tînut orfic, atît de apropiat sufletului nostru, poetul român Nichita Stănescu va fi încununat cu frunza de laur pentru ce este mai bun în opera lui.

Să ne bucurăm pentru el, pentru poezia care se scrie în România astăzi.

Cu acest prilej, la Struga va fi o seară închinată, prin laureatul ei, poeziei românești.

Trebule pregătită din timp această seară. Anul trecut, poezia greacă și franceză, sărbătorite în fața zecilor de poeți din nenumerate țări, au lăsat impresie de neuitat.

ALEXANDRU ANDRIȚOIU

Într-o oază de prietenie

Nichita Stănescu este el însuși o stare poetică, o poezie vie și generos comunicativă. Nu la toți poezii se întîmplă așa. De la gomă la boemă sînt tot felul de aluri ale poezilor — de la angelic la pragmatic, așijderea. Rigurosul Ion Barbu, damnatul Bacovia, neastîmpăratul Arghezi, reflexivul și tăcutul Blaga își au pandanturile lor printre noi, fiecare poet de astăzi avînd fizionomia lui poetică, într-o adiacență mai directă sau mai pe departe cu opera-i.

Or, Nichita Stănescu este bun și generos, uimit și pur pînă la ingenuitate, frater și larg dăruit tuturor ca poezia pe care o oficiază. Prietenia lui se dăruie stoarsă, ca un fagure, pînă la ultimul strop de miere. Tutozur generațiilor, tutozur meseriilor, tutozur conoșcărilor.

Cînd mi-a călcat prima dată pragul casei (o, ce de demult și cit de tîner eram!) mi-a citit o seamă de poeme despre cai și hoții de cai. Erau superbe prin felul de a îmbruca la un loc genuinul și asprul. Am tresărit amintindu-mi de primele schițe ale lui Fănuș, dar și de proza lui ulterioară. Cum și de „Minzul” lui Șolohov sau de „Bonnard și Pecouchet”, prin gingășie. Avea, pe atunci, febra de tatonare a debutului.

Apoi l-am cunoscut mai îndeaproape la Paris. Să nu vă mirați: în străinătate oamenii ajung să se cunoască mai bine și mai repede prin reacțiile neașteptate, stîrnite de un mediu necunoscut. Atunci am început să-l iubesc din toată inima. Limbajul său metaforic și marea lui capacitate de asociere l-au făcut să spună despre o zonă sordidă a „Cartierului latin” că e aldama unor vechi decoruri de teatru. S-a îndușoit vîzînd cum la o pușcărie (era în ianuarie) deținuților li s-au pus, între grații, mici brazii de Crăciun. Dar l-am văzut și umil, strivit de umilință, cînd, intrînd într-o sală de expoziție de pe Saint Germain, am constatat că expoziția îi aparținea marelui Magritte și că bătrînul maestru era de față. După un dialog bilbiit de emoție cu pictorul, am ieșit impleticindu-ne și nu ne-am mai vorbit pînă la hotel.

Nichita Stănescu bate moneda de aur pe prietenii lui. Colectionar numismat de monede de aur din antichitate, el este ca o carte de aur cu prietenii în genul celeia scrise de Fănuș, dar pe care el o concepe abstract, cu inima. Dar și cu con-

CEZAR BALTAG

Aur pentru Nichita

Acum 17 ani — vîrsta unui posibil debut al unui nou mare poet român — Nichita Stănescu și cu mine luam parte prîna oară la Festivalul Internațional de poezie de la Struga, din Iugoslavia. Îmi amintesc cu claritate acea memorabilă călătorie de august pe malurile Ohridei, căci eu eram la prima mea ieșire peste hotare, iar Nichita la a doua, cred. Noi, tinerii pe atunci poeți români, regăseam, după ani, poezia profundă a unei țări prietene și am și acum sentimentul exaltant pe care l-am datorez lui Nichita — era de pe atunci autor al extraordinarelor 11 Elegii, pe care nu le publicase încă în volum, dar la acea dată le scrieseră: Iugoslaviile redescopereau poezia românească.

Au trecut 17 ani, vîrsta unui posibil debut al unui nou mare poet român, și, iată, Nichita Stănescu este laureatul din acest an al prestigiosului premiu de la Struga, „Cununa de aur”, premiu care a încununat frunțile celor mai distinși poeți de pe citeva continente. Să-l amintim pe Auden, să-l amintim pe Montale, să-l amintim pe Neruda, să-l amintim pe Lundkvist. Soarta a făcut ca la premiarea lui Leopold Sedar Senghor și a lui Rafael Alberti, nume strălucitoare din nobila constelație a poezilor premiați la Struga, să fiu de față. Acum, acestei constelații de mari poeți i se adaugă numele lui Nichita Stănescu.

Este o recunoaștere a valorii poeziei noastre, așa cum ai spus tu, cu frumoasă modestie, Nichita, și este o sărbătoare pentru poezia lumii. Și, fie-mi îngăduit, mie, care am fost cu tine în acea neuitată vară 1965 la Struga, să consider și eu premiul de anul acesta drept „un noroc personal”. Căci dacă norocul tău este că te-ai născut într-o țară cu o mare poezie, norocul nostru este dublu, căci îl avem și pe acela de a fi colegii tăi.

GHEORGHE TOMOZEI

Orfeu încununîndu-l pe Orfeu

„Cununa de aur” a prestigiosului Festival internațional de poezie din Macedonia Iugoslavă, cunoscut sub numele de „Serile de poezie de la Struga”, a fost conferită lui Nichita Stănescu. O delegație avînd în frunte pe organizatorul festivalului s-a deplasat la București pentru a-l încununînd pe laureat de hotărîrea juriului 1982, urmînd ca în ultima săptămîină a lui august el să fie prezent la momentul solemn al decernării unei „cununi” ce a mai strălucit pînă acum pe frunțile unor Montale, Neruda, Lundkvist, Guillevic.

Ohrida fabuloasă, cu ape în care s-a răsfrînt (în mit) barba tracicului Orfeu, îl va omagia pe Orfeu ploieștean printr-o sesiune specială de comunicări consacrate operei poetului român și prin lansarea a două noi volume de poeme ale sale...

Știrea nu miră pe nimeni.

Nichita Stănescu e cel mai tînar clasat al poeziei românești și unul dintre (din păcate) pușinii scriitorii ce au cunoscut, prin peste douăzeci de volume traduse în limbi de circulație universală, o notorietate recunoscută.

În Iugoslavia prietenă există un adevărat cult pentru Nichita Stănescu, lucru de care ne-am convins personal: abia tipărite în reviste românești, poeziile sale sînt repede traduse, i se dedică poezii și exegeze, grupări literare îi poartă numele. Periodic, reporterii Iugoslavi îl vizitează pe Nichita în biroul său auster din Piața Amzei, spre a-l intervieva și fotografia, și în 1977, la citeva ore după seism, telefonistele de la centrala Bucureștilor erau patetice somate, implorate, din Belgrad, spre a da vești despre soarta poetului.

Prima oară l-am auzit numele în casa (3 m pe 2) lui Grigore Hagiu. Spunea cineva că la filologie ar fi un student care scrie poezii „năucitoare”, dar încă nu vrea să le publice, că e „dat în pragă de inteligent” și că măi e și frumos ca un zeu. Cuvîntos, poetul a debutat abia după moartea lui Labiș, pe care apucase să-l vadă, să-l asculte și cu care credea că își va încerca armele în

(Continuare în pag. 14)

(Continuare în pag. 14)

POEZIE

Marele lirism gnomic

„Zicere la zicere“ (Ed. Albatros, 1982) este pentru lirica de acum a lui Ion Gheorghe ceea ce fusese pentru poet, la vremea ei, „Zoosophia“, un moment adică de sinteză. Totuși, materia s-a adâncit cu mult, poetul nu mai pornește acum din „fiziológul“ bizantin și din cărțile populare, el a absorbit, cu „Dacia Feniks“, cu „Cenușile“ și, mai înainte, cu „Cavalerul trac“, o substanță protoistorică profundă și cu nu alte urme decât acelea dintr-o mitologie cu greu de reconstituit. Infățișarea cea mai de sus a unei astfel de poezii, care îmbrățișează istoria de la izvoarele ei, este, indiscutabil, gnomismul, o lirică dezbrăcată de imaginile inutile și care vorbește numai în pilde, în povești, în aforisme. Însă apoftegmaticele este rareori specia unei inventivități absolute, filosofia și literatura au dat în puține cazuri judecăți finale ireductibile și noi. Inventia în apoftegmă este, altă cit este, în domeniul expresiei. Nu altfel procedează și Ion Gheorghe, el ne-a dat în „Zicere la zicere“ un monument de lirism gnomim, derivat din pilde-extrane. Poetul a și explicat, dealtfel, într-un „avertisment“, metoda pe care s-a bîzuit în lirica lui, producînd în cele din urmă un document apoftegmatice propriu, de felul „cărților de învățatură“ (într-o formă de laborator „Zicere la zicere“ se cheamă, dealtfel, „Înțeleptul“).

Orice gnomimă presupune o filosofie, însă filosofia fără expresivitate nu însemnează în literatură nimic. Ce ar fi fost „Serisoarea I“ de Eminescu fără incomparabila expresie „eminesciană“ altceva decât o traducere stimabilă din vechile texte indiene? Dar materia liricii lui Ion Barbu fără „geometrismul“ barbian? Expresia irepetabilă, care este proba valorii estetice, e, în astfel de cazuri, hotărîtoare. Nu altfel a procedat Ion Gheorghe; el a integrat filosofie vechi, pe Lao-Tse, pe eleați, pornind în general de la chinezi și presocratici, unde ecurile arhaicului mai răsunau încă, într-o gândire tipic românească, văzînd în combinația aceasta de retorită o dovadă a unui fond protoistoric comun. Din elogiul disimulației, propriu orientărilor, poetul a dedus un specific „echilibrul“, din lauda inerteției el a închipuit o lirică de esență eminesciană: „Căpătîndu-ți rînd / La ceea ce-i rece / Treci cîntînd / Peste ceea ce trece“. O sugestie eleată („Dete a treia / Săgeată / Dar aceea / A rămas ca nedată“) se infățișează ca un colind în care „junele vinează“. Un „Act“ prelucrază cite ceva din Ion Barbu și din Tudor Arghezi, aduși în atît de specificul stil gîtit al poetului: „Întors în Marele Fragment / Divin / Din contingent / În supra-cronia / I-au înflorit merii / Pe carte / Punîndu-și cifra tăcerii / Spre moarte“. Un aforism daoiest a adus la condițiunile eminescianului „nil admirari“: „Vorbiți puțin / rămîneți în repaos / Fenomenele cit tin / Față de Haos?“ Poetul a venit, plin de filosofii vechi, în numenii literaturii române, el pornește cu lirica din acest mediu autohton. Și cum ar putea fi altfel din moment ce inovația fără tradiție este numai o vorbă goală, aptă să genereze nu mai mult decât imitații fără orizont? A răspunde unor întrebări univensale cu vocea încărcată de tot ceea ce cultura proprie a putut să dea mai valoros este, dimpotrivă, tot ce poate fi mai recomandabil. Am descris mai demult, în „Lucașfărul“, cu ocazia unei nefericite întîmplări, stilul de acum al lui Ion Gheorghe, din acest moment estetic al poetului, și nu cred că aș mai putea adăuga ceva azi, la apariția cărții. Versurile lungi și scurte, tăioase, de cite 4-5 silabe, catrenele ritmate bolovănoase, cu rime populare și înconfundabile, cadentele memorabile ale apoftegmei, limba plină de parfum arhaic, formează un idiom unic, cu puteri poetice vizionare, un inimitabil „stil Ion Gheorghe“.

Totuși, s-ar mai putea spune ceva. Poetul este aci arhaic dar nu retardat, este primitiv dar nu rudimentar. Sculptura modernă care a descoperit „arta neagră“ era primitivă din rafinament și nu din mimetism, simbolismul, care scobora cu sonda inspirației într-un Orient cu mult anterior momentului, nu imita mecanic ci își căuta, ca orice „avangardă“, precursorii. „Zicere la zicere“ este, de aceea, o astfel de producție rafinată și, în felul ei, „avangardistă“, o mare operă a poeziei românești de azi.

ARTUR SILVESTRI

Opinii

Pledoarie pentru izvoare

Există, la cea mai mare parte a scriitorilor români fundamentali, un veritabil atașament, aș zice instinctiv, față de țaran, indiferent dacă această categorie socială a intrat sau nu în opera literară. Cazul lui Eminescu mi se pare, în acest sens, pilduitor, în primul rînd pentru că poetul național a fundamentat, teoretic, atașamentul său: țaranul este, alături de lucrător (pentru epoca eminesciană), principalul producător de bunuri economice, căruia întreaga societate îi datorează însăși existența. De aici se desprind, pentru cei ce s-au ocupat de țărani, în exegeze sociologice (Rădulescu Motru, să spunem) ori discursuri academice (Sadoveanu, Rebreanu, Blaga), principalele virtuți ale satului, deopotrivă producător de bunuri spirituale.

Fiind, atîta vreme, aproape singura organizare socială, satul a fost aproape singurul apărător al țării, al hotarelor pe care de atîtea ori plugarul nu le cunoștea, dar era oricînd la dispoziția voievozilor, oameni politici și în același timp oșteni. Un rol extraordinar l-a avut indelețnicirea de muncitor al pămîntului, de care s-a legat pe viață. La oraș ești legat de o instituție, de o întreprindere, de un „serviciu“, ce pot fi fluctuante, schimbătoare. Pămîntul e însă, de totdeauna și pentru totdeauna, același, ca și roadele lui. Felul de a lucra pămîntul diferă, evident, în funcție de evoluția civilizației, dar obiectul și scopul nu pot fi decît aceleași. Sintagme ca **legătura cu pămîntul, cu țarina, cu ogorul etc.**, exprimă adevăruri esențiale, naturale, n-au nimic forțat, retoric, demagogic. Munca plugarului, exprimată prin cîntările roadelor, toamna, nu suportă registrul demagogiei. Legat de natură prin însăși împrejurarea că depinde de ea, omul orizontului rural și-a construit „filosofia“ pornind de la „natura mamă“. El nu-și dramatizează existența la modul existențialist, resemnarea nu ia forme traumatizante, căci dașcăul său este natura în care viețuiește. „Mîrea“ țaranilor sadovenieni de cele ce se petrec la oraș provine din faptul că asemenea „năzdrăvăni“ n-au corespondențe în natură. Nu însemnează, evident, că satul ar fi un eden moral, nici măcar un etalon. Dar că istoria i-a construit un specific, anumite particularități, este evident. Sint, firește, oameni „râi“, și la sate, literatura nu i-a cruțat. Dar este o răutate de alt fel, motivată diferit, de multe ori explicabilă, fără tenebrele altor modii.

Este, ne întrebăm după toate acestea, țaranul un suflet simplu, fără complexitate, „ca neantul“, cum zicea Duiliu Zamfirescu? Să nu ținem seama de teorii, mai totdeauna cu sens polemic, și să observăm că același autor al **Vieții la țară**, în corespondența cu Maiorescu, și-a mărturisit gîndul de a scrie un roman „superior“ primelor din ciclul Comăneștenilor, adică cele mai izbutite, aducînd în prim plan pe acel moș Mihu, țaran bătrîn, care apare și în cărțile cu boieri. N-a avut răgazul să-l scrie, dar iată că pînă la acest scriitor funcționa acel „instinct“ al atașamentului față de țaran. Țăranii lui Rebreanu sînt relativ „simplici“, căci autorul **Răsoalei** și al lui **Ion** avea în vedere fresca în primul rînd și mai puțin individul. Dar lumea, neuitată, a satului teleormănean Siliștea Gumești, vatra lui Marin Preda, e destul de complexă și chiar rafinată, avînd, nu o dată, sentimentul, decisiv, al grauității în contemplarea spectacolului vieții. Nici țăranii lui Buzura, din **Fetele tăcerii**, nici cei ai lui Ion Lăncrănjan, ori acei „niște țărani“ ai lui Săraru, nu sînt construiți pe o singură dimensiune.

Referitor la satul actual, obiect al scriitorului român de azi, ce am putea spune? Evident că structura lui economică e diferită, că orizontul general, datorită întreprinderii cu orașul, cu cultura, e diferit. Dar și satul de astăzi n-are, în fond, alte indelețniciri și alte scopuri decît cele de totdeauna: să asigure, prin truda sa, pîinea zilnică a tuturor. Orașul, la rîndul său, nu-i mai apare ca ceva străin, căci îi oferă bunurile civilizației. Satul nu mai e o insulă, o rezervație, el comunică, firese, cu orașul, cu lumea. Din această comuniune beneficiază și sateanul, și orașeanul. Uneori, desigur, sînt transplantate în sat forme de viață care pot duce la o dezagregare a structurilor pozitive, morale în primul rînd. De unde rezultă necesitatea întăririi valorilor proprii, în primul rînd prin acordarea unui statut de demnitate economică și intelectuală. Avem convingerea că satul românesc nu numai că nu și-a epuizat, pentru scriitorii veritabili, resursele, ci că, dimpotrivă, noile vremi îl fac apt pentru cele mai adînci și surprinzătoare investigații literare. Nu pentru a fi „proslăvit“ ori văzut printr-o perdea roză. Nu de idilism are nevoie satul, ci de rostirea adevărului, ca o probă de respect și de încredere în valorile lui. Iar satul românesc, prin tot ceea ce-i aparține, prin tradiție și prin marile transformări ce le-a cunoscut în socialism, suportă, cu bărbăție, testul adevărului. Rolul de catharsis al artei nu poate fi decît o excelentă terapeutică, pentru prezent, și o profilaxie, pentru viitor.

POMPILIU MARCEA

ESEU

Tact și cultură

În ultimii ani ne-am obișnuit ca pe Ov. S. Crohmălniceanu să-l știm mai mult interesat de elaborarea unor lucrări de anvergură, cum sînt masivele și documentatele volume din **Literatura română între cele două războaie mondiale** sau **Literatura română și expresionismul**. Dar iată că reputatul critic și istoric literar ne-a oferit posibilitatea să-l cunoaștem evoluînd și pe tărîmul în aparență mai liber al cronicii literare, publicînd **Pîinea noastră cea de toate zilele** (Ed. „Cartea românească“) și atrăgîndu-ne atenția că a fost prezent și în cea mai fierbinte actualitate literară, încercînd să-i descifreze emblemele. Să-i fixeze reperele durabile.

Într-adevăr, pentru oricine cronica literară poate fi o „pîine de toate zilele“, care nu numai că te ține la curent cu noile apariții, dar nici nu te lasă să devii opac la înnoirile — uneori abia perceptibile — ale literaturii. Scrise pe parcursul unui interval de timp destul de îndelungat — unele cu mai bine de zece ani în urmă — cronicile literare (la care se adaugă și citeva frumoase esuri) strîns în această carte se citesc cu plăcere și uneori sînt absolut pasionante, deoarece te informează — sau altoro le reamintește — cum au fost receptate de către o conștiință critică pe deplin autorizată unele din primele demensuri literare ale unor scriitori care sînt azi nume de primă mărime în literatura noastră: Ioan Alexandru, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, Al. Ivăsiuc, N. Breban ș.a., sau ale altora care, cum ar fi Marin Preda, dominau de multă vreme arena literară. Se conturează în cele din urmă un panoramic demn de încredere al unor direcții ale literaturii noastre de azi.

Străbătînd cele trei secțiuni ale cărții — care includ comentarii la volume de poezie, proză și critică literară — ai senzația că un ghid omniscient te călăuzește pe traseele cele mai pline de farmec. În general, Ov. S. Crohmălniceanu nu scrie despre cărțile care nu-i plac și evită să insiste asupra neîmplinirilor din lucrările analizate. Pentru el, lectura reprezintă o bucurie pe care caută s-o împărtășească și celorlalți, în formulări deseori memorabile: „Mă bucur să scriu despre Leonid Dimov, chiar cu o foarte mare întîrziere, și iată de ce: îmi place în chip deosebit acest poet singular al cărui mustăți galice și plete tăiate scurt, poezie, îl fac să poarte pe umeri, leit, capul lui Alfred Jarry“. Din această dorință de a-și comunica impresiile cit mai direct cu puțină critică adoptă un stil firesc, fără a se preocupa ca frazele sale să fie împodobite pentru a plăcea cu orice preț și a atrage astfel admirația cititorilor, care, orbiți de strălucirea expunerii, n-ar mai fi atenți la mesajul propriu-zis.

Opiniile sale, exprimate tranșant, dovedesc, de asemenea, o mare capacitate de a vibra la contactul cu universuri artistice diferite ce par uneori incompatibile unele cu altele. Cu mult tact diplomatic criticul demonstrează pe larg că opțiunea pentru o manieră nu exclude automat șansa de a prețui o altă și chiar dacă uneori îl simțim categoric atașat de opera unor scriitori — Emil Botta, Doinaș —, el se încintă și de descoperirile pe care le face parcurgînd rîbdător teritoriul liric al altor poeți, semn al unei culturi bogate și porțec asimilate, astfel încît întîlnirea unei modalități estetice noi să nu-i provoace suspiciuni.

Dealtfel, un mare respect pentru cultură răzbată din paginile lui Ov. S. Crohmălniceanu. În permanență criticul se opune prin scris oricărei tendințe de a submina prestigiul spiritului armonios și clar care trebuie să guverneze lumea. Apariția haosului îl neliniștește: „Greșesc, oare, dacă mi se pare că surprînd, aici, o reacție și rezistență secrete, la un talaz al noii barbarii, ridicat azi mai amenințător ca oricînd asupra lumii civilizate?“

Cronicile lui Ov. S. Crohmălniceanu sînt o pledoarie deseori vibrantă pentru păstrarea valorilor umaniste, în viață și în literatură.

GEORGE ARION

Vorbiți și scrieți

românește

Construcții (garecum) fixe

Să începem prin a menționa, că foarte multe aspecte privind structura și valoarea construcțiilor fixe au făcut obiectul stilisticii, deoarece sînt privite nu atît în sensul lor propriu, cît mai ales la figurat. Ceea ce trebuie spus și subliniat este că nu vom lua în discuție, aici, automatismele, clișeele, stereotipile care cîștigă tot mai mult teren în româna contemporană.

Fără a ne limita la definiția lingvistică riguroasă a expresiilor fixe, trebuie să notăm faptul că acestea au anumite conotații, adică niște semnificații care se adaugă unei alte semnificații, fără a o înlătura. Dealtfel, efectele de sens caracteristice limbajului poetic sînt conotații. Asemenea construcții contribuie la colorarea vorbirii curente, aduc un surplus de sens care poate desemna o stare (și valoare) afectivă. De pildă, expresia **A fi de bun augur** circula cu sensurile „a fi semn bun, a însemna că există pre-

mise ca un lucru să (se) sfîrșească în mod favorabil“. E de observat că expresia apare foarte rar și cu sensul negativ — **a fi de rău augur** —, deși semnalul din franceză este evident (**de bon augure, de mauvais augure**). **Augur**, după etimologie, se trage din latină, dar nu e folosit și la plural (**auguri**), de genul masculin. El are și o formă de neutru, **augure**, cea care explică și sensul din românește, „prevestire făcută de auguri“ (în antichitatea romană, preoții cărora li se atribuia facultatea de a prevesti, sic l, victorul — cum zice DEX — sau de a interpreta voința zeilor după zborul și cîntecul păsărilor sau după măruntaiele animalelor sacrificate). Din aceeași familie mai avem pe **august**, ca adjectiv, însemnînd „preamărit, slăvit, maestuos, măreț, impunător“, și verbul a **inaugura** (din fr. **inaugurer** sau lat. **inaugurare**), ca să nu mai spunem și de franțuzismul **porte-bonheur**, care circula și în românește, cu aceeași formă, însemnînd obiect considerat ca aducător de noroc celui care-l poartă, amuletă, talisman“, în care **heur** ne duce tot la **augur**.

Să notăm alte două expresii care, de data aceasta, se sprijină pe pluralul substantivului **lauri**: **a culege lauri**, **a se culca pe lauri**, prima cu sensul „a avea succese“, sau „a deveni celebru“, iar a doua, „a se mul-

țumi cu succesele obținute și a nu duce activitatea mai departe“. Cu singularul, avem expresia **ununi de laur**, mai ales în limbaj sportiv. Venit din latinescul **laurus**, substantivul **laur** are sensurile figurate „glorie, victorie“, pornindu-se de la înțelesul concret „dafin“ (cuvînt de sorginte sirbo-croată), iar la plural, cu sensul „frunzele dafinului, cu care se încununau odinioară eroii, poeții, oratorii“. Frunzele de dafin sînt necesare și în arta culinară, dar nu-i mai puțin adevărat că există și o plantă veninoasă, sub acest nume, cu miros neplăcut (**ciumăfaie**) de unde avem și propozițiile: **am mîncat laur(i)**, **doar n-am mîncat laur(i)**, adică „doar nu-s nebun“. Dat fiind efectul, se vede treaba că era suficient și unul, de aici și forma de singular. Din familia lui avem și pe **laureat**, din latină, prin franceză.

În vechi traduceri românești, apare și numele propriu **Laur**, cu varianta **Lavru**, și, de aici, **Lavrești**, **Lavric**, **Lăurenii** etc., derivatul cult **Laurian**, Aug. Treboniu, iar femininul **Laura**, cea frumoasă, își datorează circulația lui Petrarca. Dintr-un derivat latinesc, din aceeași bază, pe **Laurențiu**, **Laurenție** etc., prin maghiară, **Lorinț** etc.

Iată unde, ajungem, pornind de la nevoia de expresivitate.

GH. POALELUNGI

CAP LIMPEDE

UNDE ERAU DIRECTORII DE TEATRE ?

Timp de citeva seri, în sala din bulevardul Schitu Măgureanu a teatrului „L. S. Bulandra“ a avut loc un festival al absolvenților din acest an de la Institutul de teatru „I. L. Caragiale“. Repertoriul studioului de teatru care funcționează în sala de la „Casandra“ a cuprins, între altele, **Troilus și Cressida** de William Shakespeare, **Tango** de Mrozek, **Deșteptarea primăverii** de Franck Wedekind, **Între etaje** de Dumitru Solomon și **Iertarea** de Ion Bălesu. Acest festival avea ca scop să ofere tinerilor actori posibilitatea de a debuta, practic, în artă, pe scena unui mare teatru care prezintă prin timp adevărata școală românească de teatru și de a oferi directorilor de teatru din țară posibilitatea cunoașterii absolvenților înainte de repartizare prin decret

gubernamental într-o instituție de spectacole sau alta. Reprezentanții au fost, într-adevăr, de înalt nivel estetic, ceea ce demonstrează că academia noastră de teatru și film pregătește absolvenți demni de orice scenă profesională. Păcat însă că participarea la spectacole a directorilor de teatru din țară a fost atît de rară și de nesemnificativă, dacă ținem cont de faptul că ei ar fi trebuit să fie primii interesați în cunoașterea posibilităților viitorilor lor colegi mai tineri. Numărul de absolvenți este într-adevăr foarte mic în raport cu necesitățile de vîrstă ale teatrelor, dar neparticiparea la această primă confruntare a lor cu publicul pe scena unui mare teatru profesionist sporește gradul de intimplător, de neprevăzut care funcționează la repartizarea lor în producție. (A.D.)

Scrisori pentru „Flacăra”

Ghețarul

Am cunoscut un om care în întreaga sa viață a fost printre trenuri. Aș spune că toate trenurile care au plecat și au venit încolo și înapoi au fost dirijate de el dintr-o gară mică, Filaret, și el era mereu acolo între trenuri de persoane și de mărfuri, trenuri de care el nu s-a temut niciodată. Aceasta e povestea vieții lui. Dar într-o seară, foarte frumoasă aproape de anul în care trăim, 1982, plecând el la serviciu, pentru 24 cu 24, cum se zice la C.F.R., a fost izbit de o mașină, de un autoturism, de o zgaibă cum ar fi spus el, dacă ne-ar putea povesti împrejurarea. Ce fel de împrejurare?

Omul acesta care și-a dus viața printre mașini colosale, toate cu tășuri grele, și-a pierdut-o sub niște roți de cauciuc. Dar nu-i aici nimic de mirare, s-au cunoscut cazuri când luptători venind de pe front au alunecat în poarta casei pe o coajă de nucă — nucă precum o barcă sau o goaleță, care, răsturnându-se, i-a răsturnat și pe ei.

Și nu-i aici nimic de mirare. Cine se face vinovat de un fulger căzut din senin? Cutremurarea mea provine din faptul că acela care s-a aflat la volan l-a lăsat acolo să moară.

N-a murit imediat. S-au găsit oameni care l-au transportat la spital, întâi la un spital, apoi la altul și în cele din urmă a murit. N-a murit imediat și nici n-ar fi murit dacă n-ar fi fost trambalat de la un spital la altul din ordinul unor medici de gardă somnoroși, prea obișnuiți cu meseria lor de zi și de noapte, prea saturați de accidente și n-ar fi murit, în mod sigur, dacă ar fi fost anunțată soția și fiica pe care victima le-a strigat tot timpul pe nume. Soția și fiica omului lovit de o mașină care l-au căutat disperate prin toate secțiile de miliție ale Bucureștiului, la spitale și la morgă, au aflat că a murit abia după câteva zile, vreme în care nimeni, din nici o parte, nu le-a dat nici o veste.

Se știe ce forță de însănătoșire are revirimentul psihic. Dar cel care l-a izbit cu roțile de cauciuc și cu botul mașinii aflate în plină viteză l-a lăsat acolo într-o baltă de sînge. Dar cei care au zis că-l „îngrijesc” transportându-l de la un spital la altul nu s-au gândit o clipă că soția și fiica lui aflate atît de aproape de muribund l-ar fi putut salva.

Și omul a murit „cu zile”, cum se spune în popor, fără să-și fi văzut soția și fiica, deși, subliniez, a strigat tot timpul numele lor.

Cu un sînge mai rece decît gheața, autorul accidentului a declarat textual că nu l-a dus la spital cu mașina sa fiindcă n-a vrut „să și-o murdărească”, să și-o păteze cu sînge.

Cu un sînge mai rece decît gheața, autorul accidentului n-a luat legătura cu familia victimei decît în fața anchetatorului.

Cu un sînge mai rece decît gheața, autorul accidentului a dat, la puțină vreme, un interviu unui ziarist de la „Informația Bucureștiului” despre modul extraordinar în care economisește el metalul.

Numele său și funcția la data comiterii accidentului: Inginer Constantin Brătulescu, șeful atelierului proiectare de la Întreprinderea „Steaua roșie” București.

VASILE BARAN

Cronica șoselei

Destăinuirile unei mașini

„Sînt extraordinar de fericit și încerc un adevărat sentiment de satisfacție cînd ajungînd la destinație, îi văd pe stăpînii mei, după o săptămînă de muncă, mulțumiți că pot să se odihnească acolo unde le place lor, printre brazi, ori pe malul mării. La început am avut noroc de un șofer bun: mă curăța, mă întreținea, cum se spune, ca la carte. Întotdeauna arătam frumoasă și roșul meu 25 era la fel de strălucitor ca atunci cînd m-am născut la uzina din Pitești. La drum nu mă forța niciodată. Cînd discuta uneori probleme tehnice cu prietenii, și ei automobiliști, stăpînul meu, care îmi era de fapt cel mai bun prieten, le spunea: „Luați aminte, roșoara mea n-a știut ce înseamnă mai mult de 80 kilometri pe oră și de aceea merge atît de bine. În cei trei ani, de cînd am cumpărat-o, am atins cu ea doar de cîteva ori 90 pe oră și atunci numai la depășiri. Ghinionul și traiul meu amar au început în momentul în care prietenul meu și-a cumpărat o mașină nouă și pe mine m-a vîndut. După atîtea mii de kilometri parcurși, încălțămîntea mea s-a deteriorat serios, iar tălpile s-au subțiat la jumătate. Șoferul s-a făcut că nu vede. „Lasă că mai țin” zicea el. Mie, în schimb, mi se făcea inima cît un purice cînd mă alerga cu 100 pe oră. Mă gîndeam ce vom păți cu toții în caz că una din ghetele mele uzate ar face explozie.

Se știe că viața noastră, singele nostru, e uleiul. Fără un ulei bun, schimbat la timp, putem să ajungem oricînd la infarct, în limbaj strict tehnic la griparea motorului. Abia cînd dădeam alarma și beculețul roșu începea să clipească, semnalizînd că prețiosul lichid a ajuns la limita critică, atunci catadiceșa șoferul meu să-mi schimbe uleiul. Cel pe care îl scoate era negru, negru ca ambalajele de

la filmele foto. Un șofer înțelept, prieten cu stăpînul meu, care asista la scoaterea uleiului vechi îi zicea: „Mă Petrică, frațier mai ești; tu nu-ți dai seama că după 10000 de kilometri rulați, uleiul nu mai are nici un fel de proprietăți de ungere. Pe tine te văd grijuliu cu sănătatea ta. Deși ai doar 40 de ani, ieri zilnic cite o pastilă de Propanolol care, pe lîngă multe efecte pozitive, previne și infarctul. Dar de mașină de ce nu ți-e milă Petrică că doar ai dat bani pe ea? Și o să mai dai pentru că un „infarct” de motor te mai costă cîteva miare”. Acum sufăr și de un reumatism groaznic, mă dor toate articulațiile, pentru că Petrică nu mă menajează deloc, cînd merge pe drumuri proaste, cînd intră cu mine în gropi, trece peste șanțuri, exact parcă aș fi un tanc. Păcat că nu pot să-i strig „Petrică... eu n-am șenile, bre!”

Cel mai mult mă dor, săgetîndu-mă parcă în inimă, intrările la parcare, pe trotuare, cînd șoferul meu dă buzna cu 40 de kilometri pe oră peste bordurile înalte. E și firesc ca încălțămîntea mea să geamă de durere atunci cînd cordurile din pneuri se slăbesc sau se rup. Cît sînt de reumatică, mi-e frică să n-ajung într-o zi să nu mă mai fină picioarele și să-mi pierd direcția. Mi-e groază numai cînd mă gîndesc la ipoteza asta.

La drumuri lungi agresivul meu de șofer nu mă scoate din suță. De fugit, ce-i drept, deocamdată, nu sînt așa bătrînă, mai pot alerga, dar goana asta continuă simt cum îmi scurtează viața. Fug, fug ca o bolundă, întrec toate mașinile, deși eu aș vrea să merg cuminte, în coloană, cu suratele mele. Pînă la urmă, cursa noastră contra cronometru e stopată la o barieră. De ce om fi alergat atîta fără rost, nu știu, fiindcă toți cei pe care i-am depășit, începînd cu surioara mea cea mai mică, motoreta, și pînă la gigantul meu frate autotrenul, ne-au ajuns și stau acum înșirați în șapele noastre. Cred că Petrică e dominat de o idee fixă, să nu care cumva să fie depășit de vreo mașină. Hotărîți lucru, șoferul meu trebuie văzut neapărat de un psihiatru. Cite observații nu primește Petrică asta al meu,

VICTOR BEDA

Un veșnic și tandru început

Duminică, la Liceul pedagogic din Cîmpulung-Muscel, a fost o zi deosebită, plină de semnificații. În sala de festivități, cei mai mici școlari își primeau, emoționați, premiile. Cei care doreau să devină dascăli de miine ai școlii dădeau probe de aptitudini și desenau, cumintînd, două ulcioare puse pe catedra de la care cei mai buni îi vor învăța, la rîndul lor, carte pe alții. În acest timp, într-una din sălile în care învățaseră carte în urmă cu mai bine de 50 de ani își dădeau întîlnire foștii elevi ai școlii, promoțiile 1932 și 1922. Firești și, în același timp, emoționante prezențele atîtor generații de elevi și de dascăli, într-una din cele mai vechi și mai bune școli din țară! Aproape în fiecare școală din țară, în sate și orașe, își îndeplinește nobila și înalta misiune de dascăl unul din foștii elevi ai liceului din Cîmpulung-Muscel.

E ora 11. Într-una din sălile în care, de mai bine de o sută de ani, copiii au învățat carte, pentru ca la rîndul lor să-i învețe pe alții, așteaptă în bănci strigarea catalogului 25 de foști elevi ai școlii, băbași la vîrsta senectuții. Arsenie Dumitru. Prezent! Cristea Marin. Prezent! Lupescu Ilarion. Prezent! Nițu Ilie. Prezent! Voinu Andrei. Prezent! 25 de oameni care, pentru cîteva zile, și-au uitat vîrsta, au venit din toate colțurile țării la această întîlnire de prietenie și dragoste. Oameni care au trăit două războaie mondiale, care au trecut și trec prin viață cu demnitate și încredere.

În bănci, atenți, la fel ca în urmă cu

mai bine de o jumătate de veac, foștii elevi îl ascultă de la catedră pe unul din cei mai îndrăgiți dascăli, profesorul de istorie Gheorghe Băcanu, el însuși fost elev al școlii, promoția 1911: „Dascăli și-au făcut cu cinste datoria față de elevi, față de patrie. În ciuda unor momente grele, unii dintre noi nefiind ocoliiți de drame, de tragedii, n-am abandonat niciodată misiunea pentru care ne-am pregătit, căreia i ne-am dedicat. Am considerat că suprema noastră datorie este să dăm țării, înainte de orice, oameni adevărați, generații crescute în iubirea de patrie, de adevăr și dreptate”.

Școala înființată în anul 1867, care a dat țării peste o sută de generații de învățători și profesori, mii de dascăli care

care, m-am convins, că e cam „sony”, de la șoferii cărora nu le dă întîietate, de la pietonii pe care-i fugărește pe zebră, de la trecătorii pe care-i stropește din cap și pînă-n picioare (și asta e un fel de sadism), ca să nu mai vorbesc de milițieni, care, pe drept cuvînt, au început să-l considere ca pe un pericol public. De aceea are, cred, cea mai bogată colecție nu din București, ci din țară — de stămpile și consemnări în carnetul de conducere. De cînd am plecat de la bunul meu stăpîn, aspectul meu exterior e într-o stare jalnică. Roșu meu 25 a rămas o amintire, căci predomină petele de toate culorile (semne de bună purtare!) și chitul care-mi ascunde rănile. Nu numai că am „șters” alte mașini, ori parapeți, care, evident, au lăsat urme pe trupul meu, dar, odată, cînd rulam cu 100 pe oră pe ploaie torențială, Petrică nu m-a mai putut stăpîni și am intrat într-un coșcoamea pom. Cît îi e de sonat, totuși are noroc. Nu-și pusese centurile, zice că-l incomodează la schimbatul casetelor. Am luat în brațe pomul, iar el a trecut prin parbriz și a aterizat undeva, pe ogorul ud de ploaie ca un burete. Credeți c-a pățit ceva? Ași! S-a ales doar cu cîteva zgîrieturi.

Eu în schimb m-am ales cu fractura motorului, a punții din față și cu alte numeroase echimoze și zgîrieturi. Trei luni m-am zbatut în atelierile de la Pantelimon, între viață și moarte, dar iscusiții mecanici și electricieni m-au făcut din nou mașină. Realmente m-au întîlnit cu 10 ani. Parcă aș fi fost într-o clinică de geriatrie. Aud că zănatecul meu stăpîn vrea să mă vîndă; cică nu mai are încredere în mine. Parcă eu, nu Petrică a apăsat nebunește pe accelerație. Sper să dau peste un stăpîn mai bun, că prea mult m-a chinuit șoferul asta al meu. Știrea de ultimă oră; cu o mașină împrumutată, cît eram în „spital”, Petrică a făcut un alt accident. De data asta n-a scăpat fără o colecție de fracturi. Poate i-a venit mîntea la loc.

VICTOR BEDA

au modelat mîntea și sufletul a milioane de copii, a trăit, odată cu țara, o îndelungă și frămîntată istorie. Gheorghe Dascălu, actualul director al școlii (în timp, cel de al optsprezecelea director al ei), ne vorbește despre tradițiile școlii, despre preocupările actuale: „Avem obligația de a crește învățători buni. Un învățămînt de calitate nu se poate face decît cu învățători și profesori buni. Elevii noștri absolvă liceul pedagogic cu medii de peste 8. Sînt serioși, dotați, angajați. Baza de selecție este bună. Anul acesta sînt 10 candidați pentru un loc. La ultimele trei ediții ale Festivalului „Cîntarea României”, elevii școlii noastre au obținut 11 premii la obiectele de studiu, numeroase premii la manifestările artistice și sportive. Cuvintele noastre de ordine: exigență, calitate”.

O cunoaștem pe Daniela Popescu din satul Vulturești, șefa de promoție a acestui an. A primit premiul „Prof. Ilie I. Stănculescu”, premiul purtînd numele unui fost profesor al școlii. În anul 1979, promoția 1954, sîrbătorind 25 de ani de la absolvirea școlii, a instituit, prin donarea unor sume, acest premiu special. 50 de oameni au contribuit, cu banii lor, la crearea unui premiu menit să stimuleze activitatea la învățătură și obstească a viitorilor dascăli, 50 de oameni care și-au păstrat nestirbite entuziasmul, pasiunea, dragostea pentru ceea ce înseamnă școală.

„Frumos în ceea ce am făcut și facem noi, completează profesorul de istorie Mărgărit Niculescu, este continuitatea pe care o asigurăm. A istoriei, a învățămîntului și culturii, a vieții”.

OPREA GEORGESCU

Cușea Suflerului

AUREL BOBESCU

Cel mai talentat, mai artist, din familie... Al doilea copil al lui Aron Bobescu. Născut în turneul de Brăila, la 26 decembrie 1883. A început la 6 ani, în trupa de operetă a tatălui. Cu rolul Ingerului din „Baba Hârca”, rol pe care aveau să-l interpreteze, pe rînd, toți copiii lui Aron Bobescu și mai tîrziu și nepoții. Totodată, părintele i-a pus în mînă vioara, dîndu-i primele lecții, tîncul să fie de la început prins de armoniile vrăjite ale muzicii... Pe parcurs își va desăvirși stăpînirea instrumentului cu Caudella. Crescînd, zi-noapte, în astă ambianță strict artistică — repetiții, spectacole — înzestrarea-i excepțională cunoaște repede, în fel și chip, dezvoltarea. Se apropie de misterele tuturor instrumentelor și ajunge să cînte la toate. Ca o virtuoză joacă, de precoce artist. Se bucură de domeniul feeric al scenei, în care și-i descoperă pe toți ai lui trebuindu-l, și intră în aventura de viață și artă, cu o candidă dezinvoltură, cu o dăruire perseverentă. Sînt timpuri aprige ce stigmatizează meseria de artist, și copilul pune mîna la toate, să ușureze martirajul impetuozului părinte și al trupului — întreaga familie. Ajunge să ghi-sească, din privirile tatălui, cînd e bine sau rău... Vîrsta fragedă i-o luminează scoarele reflectoarelor, și rătăcind, din oră în oră, nu are copilărie... Însă îl îmbujorează aplauzele, pret al recom-

penselor cîștigate. Treptat, fi intră în sînge toate secretele și pe la 12 ani este instrumentist, în orchestră, dirijor, actor, cîntăreț și dansator, pe scenă. Face totul cu rar înțîlnită ușurință, de minune, sub oblăduirea și mîndria tatălui. Cînd Aron Bobescu moare — la 66 de ani — Aurel Bobescu ia conducerea Companiei de operetă, continuă strădaniile eroice ale feciorului de țărani de lîngă Blaj. Destul de greu să porți în spinare atare răspundere la vîrsta de 16 ani!

Nestatornic, mai puțin practic decît ceilalți frați, fire deschisă, jovială, dezinteresată, pe unde trece își împlinește rodnică activitate fluierînd, în pași dans... Cucereste, construiește, impune binefacerile muzicii. Naște pe neexperimentate virgine terenuri revelația frumosului. Angrenează în patima lui suflarea din jur, și-o duce fără caznă, firesc, la voluptatea artistică, amănitoare. Neobosit, împletește firul vieții cu armoniile muzicii și teatrului. Rar artist-pedagog care să se fi devotat în egală măsură, străin de simbrine, neurmărind searbădele cîștiguri, ascultînd doar de chemarea sufletului său... Superb apostolat, puresc de lîngă Blaj, proiectat peste ani în lume prin arcașul copilei sale, Lola Bobescu, șefa catedrei de violină a celebrului Ysaie, la Conservatorul din Bruxelles.

În școlita-i fructuoasă, Aurel Bobescu dirijează operă și operetă pînă la 87 de ani. Îi este dat să-i dirijeze pe toți; de la Josefina Gălușcă la Băjenaru și pînă la Eugenia Moldovanu de azi... Cînd compania cîntorită de tatăl său se destramă, Aurel Bobescu se fixează la Craiova. Este printre fondatorii Conservatorului Cornetti. Are conducerea muzicală a Societății „Armonia”. Cîntă în cvartetul compus din fratele său, Jean,

Camillo de Angelis și Ida Kapatl. Ani de zile dirijează spectacolele muzicale ale Teatrului Național. Si paralel se dedică și profesoratului, dovedind o excepțională vocație de pedagog. Pe cît mi-adeu aminte elevii Liceului Militar D.A. Sturdza îl adorau... Cînd se naște fetița sa, Lola, se decide să facă din ea o mare violonistă. Repetă figura tatălui: îi pune vioara în mînă și se devotează ei. La cîteva anișori, pe scena Theodorinilor, cu el la pian, „îngerușul” tatii nu-i înșală credința, ridică sala în picioare cu „Humoresque” de Dvorjak... Ce a urmat se cunoaște.

Dar fire rătăcitoare — colindase țara de copil — Aurel Bobescu lasă satisfacțiile Băniei, se duce să destelenească alte tînuturi, pe placul sufletului său... Pe unde trece înscrie neuitate constructive realizări. Ca profesor de vioară și animator artistic la liceele militare din Craiova, Mănăstirea Dealului, Predeal, aprinde inimile viitorilor ofițeri cu iubirea de muzică, de spectacol, și implicit de țară. Remarcabil capitol în crezul lui artistic, de-o viață. Ceca ce însă realizează la Azuga este complet ieșit din comun... Într-o localitate cît o cutie de chibrituri, pierdută între munși și străină oricărei activități artistice, Aurel Bobescu reușește să facă, din nimic, un centru cultural-artistice de prim ordin. Bazat pe pedagogia-i neîntrecută și pe personalul din fabricile existente aci, la început alcătuieste un cor format din 25 de persoane. Pe parcursul celor saisprezece ani cît muzicianul activează la Azuga, această formație vocală crește la 120 de membri. Antrenează muncitorii și copiii acestora — a știut să facă pe oricine venea în contact cu el să ubească muzica — și dîndu-le gratuit lecții de vioară, pian, acordeon, îi transformă

în instrumentiști. Copiii repetau la el acasă. Urmărind înscenarea operetelor ce avea în sînge, asigurată de orchestră, face, din muncitorii, actori. Începe prin a le povesti subiectul operetei și apoi își selectează trupa. El face decorurile, el costumele, el cîntă pentru fiecare... (Precum Aron Bobescu la începuturile operetei românești.) Cu acest ansamblu de amatori — pe-atunci — reprezentă, la Azuga și în împrejurimi, „Pericola”, „Mascota”, „Baba Hârca”, „Clereta în concentrare”, „Vînzătorul de păsări”. De asemenea cu copiii, o operetă compusă de el, „Moș Crăciun și piticii săi”.

Între timp, de la Azuga face naveta la Brașov, unde înființează Corul Școlilor de ofițeri și la Ploiești, Corul Școlii Normale de fete; pune în picioare, la București, Corul pensionarilor din sectorul 23 August; totodată, profesînd și la liceul militar existent la Predeal. Mai găsește timp să refacă muzica la „Păunșul codrilor”, să compună. Între creațiile sale, o remarcabilă Poemă pentru orchestră și cor, compusă pe versurile lui Eminescu din Scrisoarea III, ce s-ar cădea să i-o programeze Filarmonica.

Lui Aurel Bobescu patima i-a caracterizat întreaga existență. La 80 și ceva de ani, un învățăcel al lui de la Bicaz i-a telefonat să se plîngă de o nedumerire muzicală. Artistul-pedagog, nici mai mult, nici mai puțin, s-a urcat în tren, ajuns a rezolvat hiba, reintorcîndu-se în 24 de ore la București...

La anul, Aurel Bobescu ar fi împlinit 100 de ani! Moartea l-a cererat cînd îi dicta soției memoriile. Un secol de splendid trecut românesc visează la violina copilei...

GABY MICHAILESCU

Constantin Iordache ne informează că la Brăila, pe str. Cetății nr. 70, a fost inaugurată și a intrat în circuitul turistic Casa memorială D.M. Perșesciu, cel care a trudit o viață pentru editarea operelor lui Mihai Eminescu. De asemenea, se află în stadiul de finisare lucrările de restaurare a Casei memoriale Panait Istrati, un alt fiu al Brăilei.

Primum de la Maria Schwartz din Timișoara, bd. Ștefan Plavăț nr. 141: Cînd pierdusem orice speranță, am primit răspunsul dv. la scrisoarea pe care v-am trimis-o și care mi-a adus fericire deplină: am obținut un apartament cu bucatărie și dependințe. În numele celor patru fetițe ale mele, vă mulțumesc din tot sufletul și vă doresc sănătate.

Trustul de construcții locale Constanța ne trimite un răspuns insuficient de edificator la scrisoarea cetățeanului Barbu Nicolae căruia i s-a desființat, zice el, pe nedrept contractul de muncă, răspuns din care reiese că petentului i s-a dat o mulțime de sfaturi. Sfaturile utile, într-adevăr, dar omul are nevoie de un loc de muncă stabil, ținînd seama de faptul că e bolnav și are de crescut patru copii mici.

Din răspunsul Consiliului popular județean Timiș la scrisoarea adresată revistei de Olariu Zaharia de la I.M. Timișoara cităm exact și fără comentarii: „... tov. Bayrle F. (șeful secției utilaj metalurgic - n.n.) nu este de acord cu transferul lui Olariu Z. în aceeași echipă de muncitori pe care o deservește soția sa Ana, din considerente de protecția muncii. Motivează prin aceea că Olariu Ana este bolnavă și că ar manifesta un interes excesiv față de orice comportare a soțului, fapt ce i-ar sustrage atenția de la lucru...?”

Șerban Constantin din Ploiești, str. Gh. Dimitrov, bl. 77, ap. 19: În ultima vreme, municipiul nostru, în special cartierele Nord și Vest, a fost invadat de vânzătorii ambulanți de semințe și produse de zahăr. Lingă complexe alimentare, la porțile școlilor și întreprinderilor, în locurile de agrement ei își vînd nestingherii dubioasele produse și sînt foarte agresivi cînd cineva îndrăznește să le atragă atenția asupra acestei practici interzise. Chiar nu se poate întreprinde nimic ferm împotriva acestora?!

Consiliul popular al județului Gorj rezolvă favorabil cererea bătrînului Nuță N. Savu din Turceni: Din verificările făcute rezultă că cele relatate de petent se confirmă, fapt pentru care biroul executiv al consiliului popular comunal i-a aprobat acordarea unui ajutor ocazional în trimestrul II al acestui an, iar fiul său a fost obligat să contribuie la întreținere.

Tot din Gorj, mai precis de la I.M. Rovinari, Ion Sirbu, reduce în atenția opiniei publice problema regenerării uleiurilor uzate. Dacă întreprinderea la care lucrează, afirmă el, ar dispune de o instalație corespunzătoare de regenerare a celor 42.000 litri ulei uzat colectat numai anul trecut, aceasta ar economisi aproape 400.000 lei. Se angajează să execute singur o astfel de instalație, dar ne întrebăm: cine își oferă proiectele? Cine vrea să-l ajute?

Consiliul popular Piatra Neamț: Pentru comportare necorespunzătoare față de cumpărători, responsabilul magazinului nr. 1 al I.L.F., Zahariuc Constantin, a fost pus în discuția colectivului și penalizat pe luna mai, iar responsabilul magazinului legume-fructe nr. 5, Popovici Constanța, a fost schimbat din funcție și amendat contravențional. Pus în discuția organizației de partid, acesta din urmă a fost sancționat cu vot de blam.

Prin contribuția bănească și în muncă, am reușit să pavăm strada noastră cu bolovani de riu ca să arate frumos. Acum trei ani, a venit I.C.E.D. București, a executat o canalizare și, desfășurînd pavajul străzii, a transportat piatra de riu în altă parte, iar nouă ne-a adus o umplutură superficială de pămînt și nisip. A încasat banii și a raportat strada ca fiind refăcută cum era inițial. (În numele a peste 40 de cetățeni semnează Ioan Horchidan, str. Teiului nr. 25, com. Dobroiești, sect. agr. Ilfov).

Consiliul popular al municipiului București confirmă cele semnalate de cetățeanul Ion Rotaru și ne informează că a recomandat Centralei industriale de echipament special să revină la hotărîrea luată, în sensul ca numitul Scurtescu

Petre să se întoarcă în apartamentul 12 din alea Straja, iar apartamentul 38 din str. Moldoveni nr. 8 să fie atribuit unei familii îndreptățite. Altfel, se va proceda la aplicarea legii.

Am cumpărat din comerț un autosifon care are în dotare un set de 10 capsule, dar nu-l mai pot folosi pentru că demul nu izbutește să schimbe capsulele folosite cu capsule încărcate; la centrele de sifoane din Cîmpulung nu există așa ceva. Ce să fac cu autosifonul? (Octavian Dulcă din orașul Cîmpulung, jud. Argeș)

În urma redeschiderii oficiale a liniei de transport în comun nr. 42, mulți locuitori ai cartierelor Borhanciu și Sopor din municipiul Cluj-Napoca își făcuseră abonamente, însă, cu de la sine putere, directorul I.J.T.L. a dispus, fără motiv, suspendarea acestei curse. 97 de cetățeni au rămas astfel cu abonamentele în buzunar și circula cum pot. (Grigore Moldovan și Vasile Balea, colonia Borhanciu nr. 28)

Centralele berii, spiritului, amidonului și a apelor minerale ne încunostăiește că, datorită greșelilor săvîrșite în aplicarea acordului global la compartimentul normare din cadrul întreprinderii de profil „Harghita”, normatorul secției a fost înlocuit. Ca urmare a reorganizării întreprinderii, au fost schimbați din funcții directorul și directorul adjunct.

Mă cheamă Ioniță Elena și sînt muncitoare din orașul Drobeta. În numele meu și al tuturor femeilor care poartă pantofi nr. 39, vă rugăm să ne ajutați, intrucît de foarte multe vreme nu se mai găsește în magazine astfel de numere și nu avem cu ce ne încălța.

Muncitorul Mitran Iulian de la întreprinderea de piese turnate din Oltenița a fost grav accidentat și o echipă de medici al spitalului din localitate lupta din răspuțeri cu moartea. Orele se scurgeau și era nevoie de sînge din grupa 0. S-a lansat un apel și 20 de muncitori s-au prezentat imediat să dea sînge pentru colegul lor căruia, astfel, i-a fost salvată viața. (Sandu Ionuț)

Consiliul popular județean Olt, referitor la sesizarea Constantinei Neacșu din comuna Leleasca, ne informează că, începînd cu 13 mai, fiica petentei absolută a liceului agricol, a fost încadrată la ferma I.A.S. din localitate. Întreaga familie - am fost asigurați - va primi în continuare sprijin din partea organelor locale. Pentru atitudinea necorespunzătoare față de elevi, directorul școlii generale din comună a fost atenționat.

În ciuda panoului cu inscripșii care interzice aruncarea gunoaielor în dreptul grădini de legume din Fundeni-Dobroiești (Sectorul agricol Ilfov), continuă cu și mai multă înverșunare această practică poluantă și total neigienică, nu numai în acel loc, fost, cîndva, un lac cu apă limpede, plin de nuferi, ci peste tot, începînd cu intersecția străzii Caporal Ene, pînă jos, pe str. Ștefanului și mai departe. (Tudor Carmen, str. Ștefanului nr. 16, com. Dobroiești)

Consiliul popular al sectorului 1, București: Pentru curmarea nemulțumirii locatarilor din Calea Griviței, bl. M., s-au dispus următoarele: vînzarea mărfurilor în sistem boxă la magazinul reclamat să se facă ținînd seama de protejarea spațiului verde, interzicerea depozitării ambalajelor sub arcada de trecere a blocului, reamenajarea spațiului verde deteriorat de către personalul unității.

În ziua de 26.IV.1982, m-am prezentat la unitatea „Geamuri” din Piața Valea Ialomiței (cartierul Drumu Taberei) și am comandat cîteva geamuri a căror suprafață calculată după regulile aritmeticii era de 0,56 m.p. Prețul unitar fiind de 46,25 lei/m.p., rezultă că datoram în total 25,10 lei. Mi s-a cerut însă și a trebuit să achit suma de 32 lei, fără a mi se elibera vreo chitanță. Și nu-i prima oară. (Nicoară Alexandru din București, alea Siretului nr. 14, bl. 05, ap. 16)

Administrația Asiguratorilor de Stat, Sucursala municipiului București: Suma de bani care i se cuvenea reclamantului Ghiță Ștefan din Craiova i-a fost expediată prin mandat poștal, conform borderoului nr. 4 din 15 mai 1982, la I.T.I.A., Autobaza 4 Craiova, locul său de muncă.

Mă numesc Flori Ion din Uricani, str. Muncii, bl. 19, ap. 5. Vă mulțumim pentru publicarea scrisorilor noastre în revista Flacăra și, totodată, vă anunțăm că am primit al doi-

lea tablou executat de același pictor și de care ne declarăm satisfăcuți.

Consiliul popular al municipiului Alexandria: Cele semnalate de Ivan Cornel din Alexandria sînt reale. Ca urmare, au fost luate măsuri pentru remedierea defecțiunilor existente atît în apartamentul petiționarului cit și la acele de la nivelele I și III, unde s-au constatat defecțiuni la instalațiile sanitare.

În numele mai multor frezori din întreprinderile ieșene, Elena Sava, frezor la I.L.S. Teșătura-Iași, ne roagă să dăm zvon în țară și să rugăm Editura tehnică să trimită de urgență, în librării și biblioteci, cartea „40.000 rapoarte transmise” de Vaclav Klapal care, zice dumneaei, e foarte importantă pentru meseria lor și care se vinde pe sub mîină la sume incredibile.

Consiliul popular al județului Caraș-Severin, ca răspuns la scrisoarea ce ne-a fost adresată de Gheorghe Uță, ne informează că biroul executiv al C.O.M. din I.J.T.L. a luat o serie de măsuri, precum: desființarea contractului de muncă al soferului Aurel Tudosă și imputarea sumei de 3.089 lei, reprezentînd contravaloarea motorinei și retribuției încasate pentru cursa neefectuată, sancționarea disciplinară cu retragerea a două gradățil de retribuție pe timp de trei luni și respectiv, o lună a lui Rusu Pavel, fost șef al secției, și impiegatei Rozalia Nuța.

Întreprinderea de condiționare și livrare a produselor chimice și petroliere - „Chimpex” Constanța: Plata concediilor medicale efectuate de tov. Miron Augustin în perioada 27 noiembrie 1981 - 20 februarie 1982 se va face de I.T.L.P.P. „Pece” Cluj-Napoca, care este datoare să-i înscrie și vechimea în cartea de muncă, deoarece, după încetarea detașării, raportul său juridic de muncă se restabilește, cu această întreprindere.

În ziua de 10 mai 1982, ora 11,40, la Magazinul de legume-fructe nr. 2 din Cîmpina (responsabil Călina Marin) se vindeau pungi de cartofi dar numai celor care cumpărau și cite 5 legături de usturoi verde, care era așa de depreciat încît nu mai era bun de nimic. Întrebat de ce, responsabilul a răspuns că așa are ordin de sus. Doresc să știu: de la cine? (Nicolae Borcea din Cîmpina, str. D. Bolinteanu nr. 15)

O curiozitate puțin cam ieșită din comun, dar, în orice caz de om gospodăru, a avut deunăzi Ion Olaru din Drumu Taberei - București: într-o singură zi, el a adunat de pe străzile cartierului în care locuiește peste 600 de piese de tot felul, începînd de la șuruburi, pinioane, șabe, buloane și pînă la carcasa de 5 kg, pierdute de la mijloacele de transport auto și de la tramvaje!

În privința procesului verbal de constatarea contravenției pentru că am parcat mașina în fața Magazinului „Dunărea” din Brăila - ne scrie Maria Bănescu din comuna Valea Nucariilor, jud. Tulcea - un singur lucru îmi e nelămurit: Cum de s-au găsit doi tovarăși, unul să încheie un proces verbal și, culmea, celălalt martor ocular, și nu s-a găsit un tovarăș care să vină să ne taxeze?! Fiindcă, vă rog să mă credeți pe cuvînt, nu s-a prezentat absolut nimeni și n-aveam de unde să știu că parcajul era sau nu cu plată..

Conducerea întreprinderii de prefabricate din beton „Granitul” din București, reanalizînd situația petentului Constantin Costingioară, a dispus reincadrarea sa la același loc de muncă pe care l-a avut. Aceasta ca urmare a solicitării lui de a rămîne în continuare în unitate.

De doi ani tot sesizăm I.C.A.B.-ul, atît prin scris cit și telefonic, dar nimeni de acolo nu vine să remedieze o defecțiune la o conductă de apă care curge continuu pe la un robinet din strada Vestii, colț cu str. Neamului - ne semnează Ioniță Ion din București, str. Gorunului nr. 36, sectorul 1. De aceea, zice el, vara, strada-i lac și iarna patinoar.

Subsemnatul Valeriu Ciuculin, om al muncii la Grupul de șantier energomontaj Porțile de Fier II, vă aduc la cunoștință că la librăria din colonia noastră se desfac numai produse de papetărie și tutungerie, în timp ce cărțile de literatură valoroase lipsesc de mult și cu desăvîrșire. Și cînd te gîndești că sîntem 6 mii de amatori în colonie!

Pe lingă faptul că vine foarte rar și aglomerat, autobuzul ce asigură transportul între Ghencea II și comuna Domnești are stația de oprire peste calea ferată, la distanță de o jumătate de kilometru de cimitir, ceea ce provoacă mari neplăceri mai ales vîrstnicilor veniți să se aplece cu pioșenie la mormîntul celor dispăruți. (Sofia Cărămăzan, București, str. Izvor nr. 85, Sectorul 5)

Cetățeanul P. Meleşanu din Craiova ne întreabă, în numele a numeroși locuitori din cartierul craiovean Calea București: care este motivul desființării serviciului de mesagerie din cadrul oficiului poștal al cartierului, serviciu căruia oamenilor îi simt foarte mult lipsa? Numai Direcția județeană P.Tc. poate da un răspuns complet.

Ministerul Sănătății, Direcția farmaceutică și a aparatului medical, ne face cunoscut că a dispus să se reorganizeze Mariel Sandu, prin Oficiul farmaceutic Constanța, un flacon Cuprenil necesar în tratamentul bolii de care suferă fiul său, urînd să i se comunice cîrînd și farmacia de unde îl va ridica pe baza prescripției medicale.

În municipiul Iași sînt zeci și chiar sute de blocuri, precum blocul A1 din str. Stejar nr. 37, care ar putea economisi multă energie electrică dacă ar dispune de instalații automate de intrerupere a curentului pe casa scîrilor (Vărzaru Gheorghe din Iași, bl. A1)

Șantierul naval Constanța: La încetarea raporturilor de muncă cu unitatea noastră, tov. Zagoneanu Cristian i-a fost expediat carnetul de muncă, cu adresa nr. 20.030/1981 prin poștă, la domiciliul stabil, conform înțelegerii avute. Nu cunoaștem împrejurările în care acest document s-a pierdut, însă i-am eliberat, la cerere, duplicat.

De la data de 1 noiembrie 1980, cursa de călătorii București - Hulubești, jud. Giurgiu, a fost suspendată pe motiv că podul de peste Neajlov nu e suficient de rezistent, ceea ce face ca 120 de elevi ai Liceului agroindustrial Călugăreni să străbată zilnic, pe jos, o distanță de 14 km pînă la școală. (Tudor Gheorghe și alți 12 cetățeni din Hulubești)

Consiliul popular al județului Constanța, răspunzînd tov. Dan Constantin din Seimenii Mici: (...) imobilul din Cernavodă, în care locuiește familia Andronache, nu este proprietatea acesteia ci a părinților. Menționăm că vom verifica și situația juridică a celor trei imobile din str. T. Vladimirescu nr. 22 și vom lua măsurile legale ce se impun.

Procuratura locală Gh. Gheorghiu Dej: Prin rechizițoriul din data de 23 aprilie 1982 s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților Dascălu Victor, Zoita Gheorghe și Zoita Violet pentru infracțiunea prevăzută de art. 181, alineatul 1 din Codul penal, cu aplicarea art. 73, litera a din același cod, astfel că pîngerea petentului Frațilă Gheorghe nu mai are obiect.

Cetățeanul Dumitru Păuniță din comuna Poiana Mare, jud. Dolj, ne sesizează că de peste 10 ani drumul de acces către gara din localitate este impracticabil, răspunderea întreprinderii lui fiind pasată ca o minge între Direcția regională C.F.R. Craiova și secția județeană de drumuri și poduri.

Ministerul de Interne, Direcția secretariat-juridică, Oficiul scrisori-audiențe: La 8 aprilie a.c. conducerea A.F.D.J. Galați i-a avertizat pe Cisman

Mircea asupra comportării sale și a hotărîrii ridicarea restricției, dîndu-i posibilitatea să revină la vechiul loc de muncă.

Unde a dispărut acea mulțitudine de produse răcoritoare cu care ne amenințau - în pînă iarnă - directorii întreprinderii de băuturi răcoritoare? Că la puținele tonete existente, unde mai poți bea un strop, au apărut cozile, ici-colo mai găsești o băutură cam fără nici un gust, numită „Citrom”, și cu asta am cam încheiat gama sortimentelor. (Costea Alexandru, București, șos. Cătețelu nr. 6, bl. PM 52, ap. 160)

Întreprinderea canal-apă București: Avaria la conducta de serviciu de pe str. Sold. Gh. Ionescu a fost remediată, dar în prezent strada se modernizează de către I.C.E.D., așa că există posibilitatea producerii altor defecțiuni de către constructor, care a fost atenționat să lucreze cu mai multă grijă.

Un grup de locatari ai blocului 81 din București, alea Sinaia nr. 2, sect. 2, ne semnează că, de aproape trei ani de zile, apa caldă urcă foarte greu la etajele superioare, iar de circa 6 luni nu mai urcă deloc. Motivul invocat, cum că ICAB-ul nu dă presiunea necesară, nu este credibil, intrucît la blocurile din preajmă apa urcă și la etajul 14.

În urma unei explozii cauzată de o butelie de aragaz - ne scrie Caranica Vanghelie din Birlad, str. Karl Marx nr. 30, bl. B5, ap. 10 - blocul nostru a fost parțial avariat. Ca și alți locatari loviți de nefericită intimplare, am primit alt apartament, dar de peste 17 luni eu plătesc și chirie și rata lunară la apartamentul avariat și nimeni nu ia vreo măsură de a repara blocul avariat.

Consiliul popular al municipiului Constanța, referitor la scrisoarea tov. Marin Crișcov din Eforie Nord: Lucrările de împrejurare a terenurilor cultivate de locatarii blocurilor din Eforie Sud, str. Traian, au fost executate inestetic iar adăposturile pentru animale, improvizate, sînt necorespunzătoare din punct de vedere igienico-sanitar, fapt ce a impus aplicarea unor măsuri de salubritate a întregii zone, conform prevederilor în vigoare.

Pagină realizată de MIHAI STANESCU

Poșta redacției

Lucian Giurje - Tămăta (Maramureș): În cazul dv., s-a calculat legal. Vi s-a plătit 50 la sută din compensația la care ar fi fost îndreptățit susținătorul decedat.

Nicolae Dobrescu - București: - Adresindu-vă la filiala băncii de stat a sectorului de domiciliu, aflați și condițiile

Leva Milencovici - București: Puteți obține prin cabinetul medical al căminului-spital

Victoria Codreanu - București: Nu puteți primi două pensii, și de urmaș și pentru munca depusă și limită de vîrstă

Veronica Szasz - București: Oricum, nu la vîrstă de 50 de ani

Dumitru Stăngăciu - Alexandria: Nu afectează

Ion Pîpean - Sighișoara: Sîntelți programat pentru data de 28.06 a.c. Să aveți la dv. diagnosticul stabilit de specialist. Tratamentul se face ambulatoriu, nu se acordă cazare și nici concediu medical

Ioan Băceanu - București: Cînd unul din urmași pierde dreptul la pensie, ceilalți primesc în continuare partea de pensie ce li s-a cîvenit pînă la acea dată

Amet Raim - Fintina Mare (Constanța): La vîrstă de 65 de ani

Mihai Nicolae - Pitesti: Cereți la Direcția județeană pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale

Dumitru Ioniță - București: Nu se poate, este lege

Ion Rușită - Ploiești: Scrieți-ne sau veniți la redacție, secția scrisori, probleme cetățenești

Ion Mănoiu - Tg. Jiu: S-a aplicat corect cota de 8 la sută prevăzută de lege

Maria Anonima - Cluj-Napoca: Reveniți cu o scrisoare în românește și semnafi cu numele real

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

NIȘTE SĂTENI SESIZEAZĂ

De curind au scris redacției Ioan Ciornei, Silvestru Strugaru și Ilie Strugaru al lui Toader din satul Deleni, comuna Pîrtești de Jos, județul Suceava. Reclamă un sir de nereguli din comuna lor în care, spun ei, de ani de zile, atît primarul cît și președintele cooperativei agricole de producție, împreună cu neamurile și prietenii lor, își văd cu sirguintă de interese personale, în timp ce interesele obștei au ajuns a cincea roată la căruță. Semnatarii scrisorii se plîng că, deși au sesizat multe nereguli și în anii trecuți (în 1981 la nivelul județului s-a dispus o verificare) s-au cercetat doar parțial cele sesizate, iar în 1982 un colectiv, tot de la județ, nici nu s-a mai ocupat de conținutul scrisorilor, ci a încercat ca, într-o adunare populară la căminul cultural din Deleni, să-l acuze public pentru a fi calomniat, folosindu-i pentru aceasta tocmă pe cei reclamați. Ioan Ciornei s-a prezentat la redacție pentru a ne spune că încurajat de toate acestea primarul comunei îl persecută cum poate și el: ba a ajutat de șeful postului de miliție, care îl amenință cu multă poftă, dar cu puțină îndreptățire și cercetare, ba trimițînd adrese oficiale la locul de muncă al cite unuia pentru a determina pedepsirea lui, fiindcă își calomniază chipurile comuna, în realitate pentru ca omul să se învețe minte, să priceapă că primarul e mai tare, să se teamă de alte necazuri și să nu mai reclame.

IATĂ O PARTE DIN CE SE CONFIRMĂ

Zilele trecute am fost în comuna suceveană, unde se mai deplasaseră — pentru cercetarea altor scrisori cu un conținut mai bogat, adresată conducerii partidului — un activist al C.C. al P.C.R. și un altul din partea Comitetului pentru problemele consiliilor populare. Rezultatul verificărilor arată următoarele: de ani de zile, foarte mulți cetățeni din comună, — unii chiar plecați de mult în alte localități din țară — dețin terenuri ale C.A.P.-ului fără să aibă dreptul de a le folosi. Se spune că au plusuri de lot. Unii au dreptul la lot, dar dețin mai mult de 15 ari; alții nici măcar n-au acest drept, dar dețin teren, uneori chiar mai mare decît un lot de 15 ari. La C.A.P. au existat mereu niște catastrofe în care erau înscrise cetățenii cu plusurile lor de lot. Cum evidența aceasta n-a fost niciodată riguroasă, la ora de față nu pretinde nimeni, nici măcar Rahila Sveica, președinta cooperativei, că documentele de la C.A.P. ar arăta situația reală în cazul fiecărui om înscris. Așa cum este însă această evidență arată că în anul trecut 657 de persoane dețineau fără îndreptățire un total de peste 90 de hectare teren. Abia din anul trecut unitatea a început să pretindă de la beneficiarii nu bani ci produse pentru folosirea acestor terenuri. Cine să fi avut interes să întrețină această vraște generală? În primul rînd, beneficiarii ei. Și, este drept să spunem că, așa cum s-a sesizat, dintre aceștia nu lipsesc nici neamurile Rahilei Sveica și nici rudele profesorului de matematică Vasile Paraschi, primarul comunei. Dezinteresul consiliului de conducere al C.A.P. față de soarta pămîntului cooperativei apare mai limpede dacă îl punem alături de alte citeva realități. De pildă de nerealizarea planului care într-adevăr a devenit o obișnuință la C.A.P. Pîrtești de Jos. Cooperativa are de citeva ani buni program de redresare. Pînă la ora de față redresarea a rămas însă un deziderat, o speranță, pentru unii doar o iluzie, frumoasă, dar atît: o iluzie. Este adevărat că nici nu se poate pretinde să se transforme în ceva mai bun atît timp cît unitatea, profilată pe oi — efectiv actual: 8 827 capete, din care 3 300 oi mame — pierde anual nu zeci ci sute din ele. Din 1978 pînă la 4 iunie a.c. au murit 2 442 oi. În frunte cu Rahila Sveica oricine știe că ele „au murit mai ales din cauza lipsei de hrană primăvară” — formulă cu care cei vino-văți evită zimbînd să spună că oile au murit de foame sub ochii celor din conducere care au lăsat finul C.A.P.-ului de izbeliște, o parte din acesta rămînd necosit — zeci de hectare — altă parte putrezind de ploii și degradîndu-se de n-a mai fost bun decît de asternut, iar o parte — nimeni nu poate ști exact cît, datorită haosului general! — ajungînd ba în ograda unuia, ba într-a altuia. Rahila Sveica nu cunoaște nici măcar aproximativ averea totală a cooperativei. Normele oamenilor nu se planifică pe luni și pe lucrări. Cu toată rezerva impusă de relativitatea evidentă a datelor, reținem totuși că, așa cum sînt, evidențele găsite arată că în 1981 au fost sacrificați de necesitate 198 de miei iar la magazine au intrat 510 piei proaspete de miel, în vreme ce anul acesta 103 miei sacrificați și-au trimis la magazine 151 piei. Ca în tot ce există, aici e lăsată porțița unui dubiu. Nimeni nu știe exact cîți au mai și murit... Miei. Nu ne gîndim la oi. Ele sînt trecute separat cu sutele lor de biete piei. Trebuie spus că, în destule cazuri, cifrele înscrise la unitate nu corespund cu cele transmise și cunoscute la județ. Menționăm sacrificările din zootehnie și finul cumpărat. Da, n-ați citit greșit, C.A.P.-ul a cumpărat anul trecut 206 tone de fin, iar în 1982, pînă la sfîrșitul lunii mai, 136 tone. A avut consiliul de conducere citeva sute de mii de lei pentru aceasta, dar grija de finul de pe cîmp n-a putut să aibă. Nici nu e de mirare cînd Rahila Sveica și pentru propria ei gospodărie cumpără fin din sat. De la cine? De la un cetățean care își agonisește fin de la C.A.P., însă descoperirea că n-are vacă și nu-i trebuie finul. Dar pentru ca totul să fie și mai clar, e destul să adăugăm că unitatea a cumpărat fin de la cei ce aveau în curte — obținut în di-

verse feluri, unii prin amintitele plusuri de lot — de fapt finul C.A.P.-ului, care își cumpăra, astfel, propriul fin. Dacă nu-l imprumuta. Atunci restituirea se făcea cu generozitate: se restituia mai mult, drept mulțumire că stringăreții au ajutat consiliul de conducere în această luptă aprigă împotriva intereselor economice ale cooperativei. Ce să mai adăugăm? Că la semănat se fură pînă și din griul de sămîntă?

„AM CONSTATAT CĂ NU SE POATE CONSTATA...”

Iată un exemplu incredibil de grijă a celor din comună pentru averea C.A.P. Din concluziile controlului efectuat anul trecut în urma unei scrisori, de către un colectiv desemnat de biroul Comitetului județean Suceava al P.C.R., reținem precizarea: „Se confirmă faptul că în noaptea de 4 spre 5 februarie 1981 s-au furat circa 3 tone cartofi din silozul pentru sămîntă al C.A.P., însă autorii nu au fost depistați, acest lucru fiind în curs de cercetare”. Documentul e datat: 10 iunie 1981. După exact un an, șeful postului de miliție, plutonierul major Costache Olaru, ne spunea că, în zilele următoare întîmplării, atît el cît și ajutorul lui au mers la siloz dar „am constatat că nu se poate constata dacă e furt ori răscolitură de cerbi și nici tovarăsa președintă n-a știut ce să zică, a ridicat din umeri cînd am întrebat-o dacă s-a furat”. Așa încît n-a întreprins nicio dată nici o cercetare! Dar ridicolul n-ar fi fost desigur complet dacă Rahila Sveica nu ne-ar fi spus la rîndul ei că nu crede să fi fost vorba de vreun furt intrucît a încredințat-o Costache Olaru că nu e decît o răscolitură de cerbi.

O LIVADĂ CONDAMNATĂ

Dintre toate probele de dezinteres față de soarta cooperativei și de neglijențe care provoacă pierderi însemnate, mai amintim doar trista poveste a unei plantații de pomi fructiferi. Are vreo 12 hec-

mai sînt școlari. Clădirea se degradează de atunci neingrijită, deși nu departe un magazin forestier ființează cu chirie în casa unui sătean. Dar cine să se gîndească la toate acestea dacă nu măcar primarul. Nu sînt puțini cei pe care trebuia să-i determine să-și facă datoria. Nu se știe ce l-a împiedicat să doar nu-i sînt toți nași, așa cum ne-a spus că îi este Ioan Strugaru, secretarul primăriei. Acestuia, Vasile Paraschi cu întreaga lui severitate de primar ne-a mărturisit că nu-l laudă recunoscutul dar al beției, dar cu toată îngăduința lui de fin ne-a spus că „profesional n-am ce-i reproșa”. N-ar trebui însă să-i fie naș în loc de fin ca să vadă cum își face datoria. Oferim un singur exemplu. Datorită actelor întocmite de naș și contrasemnate de fin, pardon de primar, s-au plătit ca ajutoare sociale, necuvenite, unui cetățean, peste 63 000 lei pentru întreținerea unor nepoți minori. Pînă cînd i s-a cerut — după 7 ani! — lui Ioan Strugaru să-și facă datoria. Adică să poarte o corespondență oficială pentru depistarea exactă a locului de muncă al fiecăruia din părinții copiilor respectivi. Tot satul știa că cei doi părinți trăiesc, muncesc, dar și-au abandonat pruncul ca să-și vadă de alte lucruri. Știa și Ioan Strugaru. Dar se consideră azi nevinovat în această tulburare afacere pentru că „dosarul mi-a fost aprobat la județ, nu l-am aprobat eu”.

COOPERAU: UNUL CU BARDĂ, ALTUL CU ȘTAMPILA

Lui Vasile Strugaru, om de serviciu la consiliul popular, primarul i-a făcut un program special — de la ora 6 la 8 și de la 14 la 20 — ca să-și poată exercita meseria de cioplitor în lemn bardas pentru care i-a dat autorizație. Dar la casa lui Vasile Paraschi, omul de serviciu n-a cioplit doar cu barda, a turnat beton, a făcut multe altele. Și, pentru că am ajuns aici, iată și probe de spirit gospodăresc în gospodăria proprie a lui Vasile Paraschi. Și-a vîndut casa și autoturismul și și-a construit casă nouă. Crede că l-a costat cam 200 000 lei.

Cine pe cine calomniază?

țare și 20 de ani de existență. Din cauza neingrijirii n-a produs mai nimic. Rahila Sveica ne-a spus: „Ani de zile, o echipă asta a avut de făcut — să îngrijească livada. Dar erau ani în care nu culegeam chiar nimic”. Ni se spune clar că s-a făcut totul pentru desființarea livezii. Conducerea cooperativei se mindrește că a convins chiar ministerul să aprobe „cașarea” pomilor roditori care nu rodesc neingrijii cum se cuvine. Aprobarea există, dar pomii n-au fost tăiați de teama vreunei alunecări de teren. Așa că terenul figurează ca pășune. O livadă condamnată! Condamnată de incompetență și de impostură. Incompetență surzitoare, incompetență nevinovată și mai ales incompetență pe care nimeni de la județ nu vrea s-o vadă de prea mulți ani.

NISIOI SE PLINGE DE ȘVEICA; ȘVEICA DE NISIOI

Inginerul șef Alexandru Nisioi se plînge că președinta îl subminează autoritatea și conduce singură, păgubind unitatea. Nu spune însă de cînd datează neînțelegerile. Oricum nu dinainte de instituirea obiceiului ca planificarea muncii pentru ziua următoare să se facă la prînz, deoarece acest obicei îl prinde bine tocmă inginerului navetist, care nu mai trebuie să fie seara în unitate. Cum să știe el cine-cîte loturi are? Poate nici nu-l interesează. Cît privește poziția Rahilei Sveica în această privință, iată-i părerea cuvînt cu cuvînt: „Nu să poată face ordine în loturi... foarte greu îi di făcut”. Sigur că e greu, după ce dezordinea a fost cultivată ani de-a rîndul, de la cooperativizare, iar cei care o reclamau erau acuzați de calomnie!

Erau, iată, destule de făcut și mai ales de îndreptat dacă măcar primarul ar fi intervenit la vreme. Dar interesele personale i-au cam stînjinit privirea spre cele obștești. Altfel C.A.P.-ul n-ar fi în situația grea în care se află — președinta nu știe nici la cite milioane se ridică datorile unității — iar respectarea legalității n-ar fi rămas de atîtea ori un fel de melodie cîntată după ureche. Există un sat, Varvata, în curs de defaectare. Nu deranjează însă pe nimeni că după strămutare unii gospodari își păstrează acolo niște colibe în care stau vara și în jurul cărora își mențin ogrăzi ca lot de care nimeni nu se atinge „că plusuri de lot au mulți”. Menționăm că de la această ciudață regulă a plusurilor de lot nu face excepție nici chiar Ioan Ciornei, care ne-a scris. Dar el ca și alții nu au deloc ambiția să fie corecți înaintea celor din conducerea C.A.P.-ului și a comunei ori înaintea rudelor acestora. Aducerea dintr-o dată a tuturor la legalitate a fost evitată cu performanța de a nu fi văzut pînă acum nici un vinovat pentru aceasta.

FINUL SE ÎNTELEGEA BINE CU NAȘU-SĂU

În Varvata s-a construit în 1982 o școală. Din 1974 localul e pustiu fiindcă nu

DIN FRUNTEA COMUNEI „ÎN FRUNTEA BUCATELOR”

Și-a acordat 250 metri pătrați de teren din pămîntul primăriei care are în total 0,60 hectare. Dar a închis în curte 500 de metri pătrați, iar în spatele curții mai folosește alți 1 250. I se pare foarte normal: doar plătește chirie. Dar altora le-a închiriat 2 ari, 5 ari, nu 15 cum și-a luat el singur. În vechea ogradă mai păstrează garaul mașinii și 9 ari „lot pentru soție, că lucrează la poștă”. El și-a construit noua casă în 1980 — zidărie și acoperiș — și în 1981. Se hotărîse însă la pasul acesta gospodăresc de citeva ani buni. E greu să zici nu, fiindcă în 1978 a obținut înființarea pe lingă primărie a unei secții de prestări în construcții care — pînă la sfîrșitul lui 1980 cînd s-a desființat — a executat două lucrări: o extindere la școală și casa lui Vasile Paraschi. „În 1981 n-am mai putut lucra cu ei, că mi s-a spus că sînt activist de partid, și nu mai am voie. M-am conformat”. Iar secția a dispărut. Nu mai era necesară. Ea fusese bună însă. Pentru activitatea ei la propria sa casă, primarul comanda materiale. Comanda primărie. Comenzile unei primării sînt onorate altfel decît nevoile unui cetățean oarecare. Era vorba de ciment, var și de alte materiale, pentru care un simplu cetățean poate ar fi avut ideea să invoce contractele de carne. Vasile Paraschi a calculat bine. Pentru amintita secție de prestări, consiliul popular a comandat și a obținut o betonieră în valoare de peste 30 000 de lei care a sosit la vreme. La vreme pentru casa primarului la care a fost folosită. Ea a reînscut și se utilă abia anul acesta cînd primarul și-a adus aminte să facă și un bloc pentru specialiști. Că tot e nevoie de profesori, de pildă, în comună și nu prea se îndeamnă să vină calificați.

PUȚIN LOC PENTRU PROFESORI — MULTE LOCURI DE PROFESORI

La Școala generală Deleni, din 6 profesori care predau la gimnaziu, doar doi sînt calificați — la biologie și educație fizică — ceilalți fiind absolvenți de liceu. Culmea este că, deși în anul școlar 1980—1981 a fost repartizat profesorul de română Jenică Dumitrovici, el a fost detașat în toamna trecută. După numai un an de stagiatură. La inspectoratul județean nu există nici măcar cererea lui de detașare. Inspectorul de personal Eugen Căbulcă ne-a spus că „e singur la pîrînt, are tatăl bolnav, locuiește în Rădăuți și a fost detașat la o școală de unde să poată face naveta”. La care inspectorul general Dumitru Bodnariuc preciza: „Așa-i! E clar! Am ținut seama de interesele lui, dar a fost văduvită școala din Deleni... Despre stagiarul Decretul 173/1981 spune clar că sînt obligați să stea cei trei ani de stagiu în postul repartizat”.

ÎN UNANIMITATE, DECI

Pentru respectarea deplină a adevărului trebuie să spunem că în 1982, cercetarea — așa cum ne-a explicat chiar cel ce a condus colectivul, tovarășul Nicolae Moraru, a însemnat de fapt mai cu seamă organizarea unei adunări populare, la 24 februarie, în satul Deleni, cu 138 de cetățeni. Cîtam din procesul-verbal: „Tovarășul Moraru Nicolae deschide ședința în numele prezidiului și arată că această adunare populară a fost convocată deoarece începînd din anul 1980 din satul Deleni s-au scris foarte multe scrisori și în anul 1981 un colectiv a anchetat scrisorile și răspunsul a fost comunicat penitenților Strugaru, Silvestru și Ciornei Ioan care au continuat totuși să scrie și să calomnieze conducerea comunei fără să confirme cele relatate”. Cei doi nu s-au dus la adunare.

Tovarășul Nicolae Moraru ne-a precizat că, la început, a regretat că ei nu vin, dar pe parcurs s-a bucurat, pentru că oamenii s-au infierbîntat luînd cuvîntul împotriva calomniatorilor și poate ar fi fost greu să-i protejeze de furia acelor vorbitori. De fapt așa susțin și Strugaru și Ciornei. Numai că nimeni, se pare, n-a vrut să observe cîți din vehemenții vorbitori ai acelei adunări erau chiar dinșii vizati de conținutul scrisorilor. Și procesul-verbal arată că tocmai aceștia au reprezentat „opinia publică”. Au vorbit deținători de „plusuri de lot” și beneficiarii altor incorectitudini care au susținut că scrisorile calomniază și au cerut chiar să nu se permită cercetarea lor (Strugaru Vasile Ștefan), să nu mai fie luat în considerare ce scriu cei doi (Tătăruș Panteimon), ori pentru a spune clar „că, dacă ei veneau în sală, nu mai ieșeau” (Tabrea Gheorghe); președinta C.A.P. care a fost de părere că dacă era adevărat ce se scrie „ar însemna să nu mai avem nimic în C.A.P.” și a lăsat să se înțeleagă clar că atîta vreme cît areva C.A.P.-ului — de care n-are habar — nu dispăre total nu e adevărat nimic din ce se reclamă; inspectorul general școlar Dumitru Bodnariuc pentru a se bucura cu glas tare că vorbitorii ceilalți le apreciază pe absolventele de liceu din sat care predau la gimnaziu pentru felul cum predau; în fine, primarul Vasile Paraschi „care mulțumește tovarășului Nicolae Moraru”. Adunarea a votat ca „de acum încolo scrisorile făcute de Ciornei Ioan și Strugaru Vasile să nu mai fie luate în considerare”. S-a aprobat „în unanimitate”. Tovarășul Nicolae Moraru „mulțumește adunării pentru modul cum au discutat”. Pare că nu mai rămînea nimic de adăugat. A mai găsit ceva de adăugat însă, Vasile Paraschi. Nu a fost destul că șeful postului de miliție, comunicînd că l-a amendat pe cei doi, între altele, pentru a nu fi ieșit din bufet la ora închiderii, a trimis la locul de muncă al fiecăruia cite o adresă cerînd să fie puși în discuția colectivelor intrucît fiecare — cîtam din aceste adrese — „în această comună este cunoscut ca o persoană care nu se supune organelor de partid și de stat”, cu nuanțarea, în cazul lui Silvestru Strugaru, că „discută negativ la adresa acestora”, iar în cazul lui Ioan Ciornei „aduce cuvinte jignitoare prin diferite scrisori adresate organelor superioare”. Nu, primarului nu i s-a părut destul. A trimis și el următoarea adresă, către Comitetul de partid al întreprinderii de mașini unelte Suceava: „Vă facem cunoscut cu numitul Strugaru A. Silvestru din comuna Pîrtești de Jos, om al muncii la unitatea Dvs. pe lingă sancțiunea contravențională aplicată pentru faptul că la data de 25 I 1982 a refuzat să părăsească localul bufetului din satul Deleni, după ora de program, sancțiune conform procesului verbal seria K nr. 0088152 din 2. II. 1982 pentru încălcarea prevederilor art. 2 lit. f și 3 lit. m din Decretul nr. 153/1970 pentru faptul că la data de 26. II. 1982 a acostat pe tov. Lucas Elena directoare de școală, adresîndu-i cuvinte jignitoare pentru care fapt a fost invitat la postul de miliție și a refuzat din nou să se prezinte. Vă rugăm să puneți cazul în discuția comisiilor din organizația din care face parte și să ne comunicați măsurile luate”. 6. III. 1982. Elocventă semnătura unui profesor sub un asemenea text care sfidează gramatica limbii române! Precizăm că la postul de miliție, lingă reclamația Elenei Lucas, nu există în dosar nici o urmă de cercetare. Există doar comunicarea unei amenzi de 1 600 de lei de care Silvestru Strugaru susține că a aflat peste vreo două luni.

Și un ultim lucru: deși lui Silvestru Strugaru i s-a întocmit un dosar de punere în discuție, el a rămas sub cheie „la indicația tovarășilor de la județ, pînă se mai lămuresc lucrurile”, iar la întreprindere omul este cunoscut ca un strungar care își vede de treabă, nici mai bun, nici mai rău ca alții, cum se zice, și tovarășii lui de muncă nu ard de nerăbdare să facă ce dorește Vasile Paraschi. Prin urmare, nu e chiar așa de greu de înțeles că: 1. aceia care sesizau aveau dreptate; 2. cei ce doreau să nu se la în considerare sesizările erau vinovații principali și cei ce profitau de nereguli; 3. trebuie făcută ordine în povestea loturilor, fiindcă numai cei ce au interes să se încalce statutul C.A.P. pledează pentru menținerea haosului; 4. cooperativa agricolă trebuie ajutată efectiv pentru organizarea corectă și eficientă a muncii, ca să se poată redresa; 5. la nivelul comunei spiritul legii, al ordinii, echității și soliditatea trebuie intronate prin măsuri lipsite de ezitare împotriva abuzurilor, incorectitudinii și intereselor bazate pe cumetrii.

DORIN GHERGHINESCU

Dinamo a realizat eventul, F.C. Baia Mare va juca in Cupa cupelor

Așadar, ceea ce trebuia să se întâmple s-a întâmplat, câștigând și Cupa, 3-2 în finală cu F.C. Baia Mare, Dinamo București a realizat mult doritul eveniment, repetând figura de anul trecut a Craiovei care, reamintim, dobândise și campionatul și cupa. Trofeul 1982 e, în vitrinele clubului din Ștefan cel Mare, al patrulea și el a fost obținut pe drept, echipa antrenată de Valentin Stănescu și Dumitru Nicolae-Nicușor (ultimul plecat imediat la El Mundial) dovedind și în așa-zisa competiție K.O. virtuțile din campionat, regularitate, ambiție, abnegație. Pentru perseverența cu care și-a atins ambele obiective asumate, făcând în acest sens multă risipă de energie și drămuindu-și mai bine eforturile, Dinu și coechipierii săi merită sincere felicitări, acestea trebuind adresate, în egală măsură, echipei de tehnicieni care, de pe banca antrenorilor și din birourile clubului, au condus culorile dinamoviste spre această dublă victorie.

Finala în sine, de fapt o reeditare a celei din 1959 (Dinamo-Minerul Baia Mare 4-0), a fost echilibrată, divizionara B dînd o replică viguroasă proaspetei campioane. Dinamo a avut de partea sa, cum era și de așteptat, experiența și singele rece, „vulpoiul” Dudu Georgescu fructificînd prin goluri două inexactități ale fundașilor centrali băimăreni și făcînd ca tabela de marcă să sate, în numai 5 minute (58-63), 3-1, detașînd formația sa în câștigătoare. Marcaseră Iordache (min. 43) și, respectiv, Dragomirescu (min. 48), ultimul printr-un șut fulgerător la care Moraru n-a găsit nici o soluție. Tot Moraru a contribuit și la reducerea handicapului, faultîndu-l inutil în careu (min. 82) pe același Dragomirescu, lovitura de la 11 metri fiind transformată precis de Koller. Deși meciul a purtat amprenta oboselii, Baia Mare fiind, și ea, după un adevărat tur de forță (locul 2 în seria a

III-a a diviziei B și succese în Cupă, în partidele cu Sportul studentesc, „U” Cluj-Napoca, Chimia Rm. Vilcea și F.C. Argeș, el a fost, în general, diriz disputat și fazele de fotbal autentic n-au lipsit. Dinu și, de partea cealaltă, Radu Pamfil au fost, după noi, cei mai buni jucători de pe teren, în timp ce Dudu Georgescu și Orac, mai șterși în finalul campionatului, și-au regăsit parcă inspirația. În schimb, Roznai și, de la bucureșteni, Muțescu și Bumbescu au avut prestații slabe, despre ultimul un spectator afirmînd, nu fără îndreptățire, că atunci cînd nu dă cu capul, face invariabil fault?!

Pînă la urmă însă toată lumea a fost mulțumită și fluierul de sfîrșit al arbitrilor severinean Sever Drăgulici (la despărțirea de activitatea competițională după 140 de întîlniri de divizia A) a găsit spiritele împăcate. Mulțumirea dinamoviștilor provenea din faptul că, după 18 ani, echipa realiza visatul eveniment, încheind cu un tur triumfal de stadion unul dintre cele mai frumoase sezoane din istoria ei, cea a băimărenilor din obținerea dreptului de a juca în Cupa cupelor. Finala a demonstrat că formația antrenată azi de Paul Popescu (ultima oară la I.C.I.M.

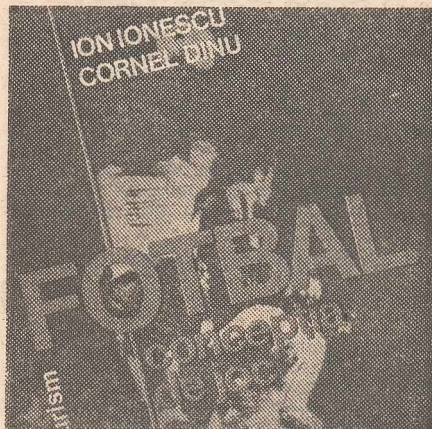
Brașov?) și dr. Szabo, dar formată după ideile novatoare ale lui Viorel Mateianu, e redevabilă, ea putînd aspira la mai mult în fotbalul nostru, valoarea unor jucători (Radu Pamfil, Sabău, Roznai, Koller ș.a.) justificînd această pretenție. În Cupa cupelor va fi, firește, mai greu și F.C. Baia Mare are obligația să pregătească serios și responsabil prima ei participare într-o competiție europeană. Nu ne indoim, cunoscînd puterea de muncă și patima pentru fotbal a băimărenilor, că așa va fi.

Dorința galeriei dinamoviste („Un, doi, trei, patru, cupa și campionatul”) a devenit realitate. Chiar dacă nu putem uita golul acela „cu cîntec” din meciul cu Corvinul din „sferturi”, cînd numai un arbitru de linie i-a împiedicat pe hunedoreni să egaleze în ultimele minute, să repetăm că, în ansamblu, succesul dinamoviștilor e, și în Cupă, meritat.

Bravo dinamoviștilor pentru constanța și ambiția lor! Bravo băimărenilor pentru curajul de a fi jucat de la egal la egal cu cea mai bună echipă românească a anului competițional 1981-1982! Ambele mult succes în încercările care le așteaptă!

Cum trebuie jucat fotbalul

Scoasă de laborioasa editură Sport-Turism, e gata să intre în librării o nouă carte despre fotbal. Intitulată chiar așa, „Fotbal. Concepția de joc”, ea reprezintă rodul colaborării dintre un distins teoretician, profesorul Ion Ionescu din Timișoara, și un practicant de elită, internaționalul Cornel Dinu. Dacă ultimul, căpitulul proaspetei noastre campioane, nu mai are nevoie de prezentări, să notăm că Ion Ionescu e fostul (și viitorul?) antrenor al Politehnicii Timișoara, personalitate de marcă a fotbalului de pe malurile Begăi, căruia i-a dedicat și-i dedică mare parte a inteligenței și energiei sale. Chiar dacă tratează, în primul rînd, probleme legate de concepția jocului, cartea reprezintă, vă veți convinge, o lectură plăcută, atractivă, ea adresîndu-se deopotrivă specialiștilor și marelui public.

Hipism

Întîlnire cu pedepse

Privirile spectatorilor ce iubesc spațiul verde și aerul curat al hipodromului au avut duminică revelația unei superbe curse a celui mai bun armăsar de pe hipodrom — Perjar. Acesta a oferit un drum al grației, ocupînd, în cursa a șasea, lejer, locul întii. A fost urmat de Catren (Nicolae Gheorghe). Tot conducătorului lui Perjar (Vasile Gheorghe) i-au revenit și laurii ambelor curse ale nînjilor, cu Intim și Sorin. N-a avut însă timp să se bucure de victorii, deoarece, datorită celor 16 secunde scoase de mîzul Sorin în cursa a doua, arbitrii au hotărît să se mai odihnească trei reuniuni.

Cursa amatorilor a cîștigat-o Florentina (Ion Dumitrescu), într-un cronometraj foarte bun (1'29.1). Au urmat o Herlea (Haralambie Șerban) și Florida (Petrică Munteanu). Petrică Munteanu, „dirijînd” cînd la trap, cînd la galop, a reușit totuși să ajungă al treilea la potou. Tot în această cursă, armăsarul Cochet, simțînd lipsa dr. Mihai Leontopol, a cochetat cu Ilie Nicolae și spatele plutonului. A fost și o cursă cu ghinion, cursa a patra. Toți conducătorii au fost suspendați pe cite trei reuniuni, inclusiv cîștigătorul. Motivul? Au transformat alergarea într-un fel de plimbare în sulky. Ca atare, arbitrii le-au făcut cadou conducătorilor 36 de zile de „odihnă”. Pe Gheorghe Popescu l-a urmărit norocul, scăpînd de suspendare: în drum spre Ploiești a adormit în tren, trezindu-se abia la Mizil. Din nou au cîștigat Aldina și Sufix (Sandi Ionescu). În clasamentul pe formații s-a detașat Sandi Ionescu (26 de victorii), față de Gheorghe Tănase (23) și Mircea Ștefănescu (20). Duminica viitoare va fi ultima confruntare a derbiștilor, în premiul de încercare.

ELENA ȘTEFĂNESCU

Unii fac, alții strică?!

În sfîrșit, atletismul românesc pare să depășească „pasa neagră” a ultimilor ani. Cîteva performanțe de valoare, chiar dacă obținute într-un număr restrîns de probe (numai 10 față de 41, cite figurează în programul olimpic) și, în exclusivitate, de fete, au punctat începutul lui 1982, dîndu-ne speranțe în perspectiva campionatelor europene, programate în septembrie, la Atena. Primele două competiții oficiale de anvergură ale anului, mondialele de cros și europenele de sală, au subliniat acest reviriment, Maricica Puică (antrenor Ion Puică) și Fița Lovin (Nicolae Mărășescu) adjudecîndu-și medaliile de aur și, respectiv, de argint la cros, în timp ce, la C.E. indoor de la Milano, Doina Melinte (Nicolae Mărășescu) a devenit campioană la 800 m, Maricica Puică și Vali Ionescu (Mihai Zaharia) cucerind medaliile prețioase, Puică de argint, Ionescu de bronz.

Mai nou, în cadrul meciului cu Ungaria, la Debrecen, Vali Ionescu a sărit 7,05 m la lungime, realizînd un nou record național, la numai 4 cm de cel al lumii. Acest 7,05 mai înseamnă a treia performanță a tuturor timpurilor și cea mai bună a sezonului, satisfacția fiind cu atît mai mare cu cît Vali e urmată, în „topul” anului, de Anișoara Cușmir (Ion Moroiu), creditată cu un recent 7,00 m. Duelul dintre românce domină proba la nivel internațional și nu ne rămîne decît să nădăjduim că nu-i departe ziua cînd una dintre ele va doborî recordul mondial, pe care, cu 6,82 m, l-a deținut în 1968 Viorica Viscopoleanu. Să mai notăm, în

acest context, spectaculoasa revenire a Nataliei Andrei-Betini (Nicolae Mărășescu) care a izbutit să alerge, după aproape un an de pauză, 4:03,13 pe 1 500 m și 8:45,10 pe 3 000, promițînd să ajungă în cel mai scurt timp la nivelul din 1978, cînd a adus, reamintim, singurele noastre medalii la C.E., obținînd argint în ambele curse. Toate aceste rezultate, altele cîteva (Sorin Matei 2,28 m la înălțime, Iosif Naghi 67,12 m la disc etc.), precum și unul de ultimă oră, 1:57,28 înregistrat de Doina Melinte pe 800 m, la „Memorialul Kusocinski” de la Varșovia (al doilea timp al sezonului în lume), demonstrează că în atletism se muncește azi mai serios decît altădată, cota acestei discipline fiind într-o evidentă creștere. Chiar dacă, așa cum aminteam, mai rămîn destule neîmpliniri (numărul performențelor e mic, unele probe sînt complet descoperite etc.), se simte un aer proaspăt și meritul aparține, firește, și federației, în fruntea căreia se află, nu de multă vreme, un tehnician competent și pasionat, Victor Firea.

Nu mai că, din păcate, ce unii fac, cu perseverență, sudoare și chiar sacrificii, alții strică?! Ne parvine vestea, reluată și de „Scînteia tineretului” de luni, că o serie de antrenorii de atletism, Mihai Zaharia, Nicolae Mărășescu, Ion Puică ș.a., sînt în jenanta situație de a fi drastic sancționați de C.N.E.F.S.?! Motivul? Ei n-ar fi predat federației, mai exact secretarului adjunct Vasile Dumitrescu, documentele de planificare?! Sigur, își au și documentele rostul lor

nimic de zis. Numai că federațiile, la indicația expresă a C.N.E.F.S. și-au făcut prostul obicei de a exagera importanța a tot felul de hirtii, planuri de pregătire, curbe de efort și așa mai departe, ca și cînd nu munca și rezultatele ei concrete ar conta, în primul rînd, pentru un antrenor, ci modul în care acesta își întocmește, cît mai citet și folosînd creioane divers colorate, documentele de planificare?! A fetișiza hirtile, cum încearcă C.N.E.F.S. să răstălmăcească lucrurile, e ca și cum ai pune căruța în fața cailor, o astfel de concepție fiind, ni se pare limpede, profund dăunătoare, în stare să aducă prejudicii sportului românesc.

Am înțeles, dacă am înțeles bine, că însuși secretarul responsabil al F.R.A. e rezervat în privința sancțiunilor ce urmează a fi dictate împotriva celor mai buni antrenori de atletism. C.N.E.F.S. însă insistă, fidel mai vechiului său principiu că nu faptele au, în sport, căutare, ci vorbele frumoase ticluite?! Cînd sînt atîția tehnicieni, antrenori, metodiști, instructori etc., care ard gazul de pomană, justificîndu-și activitatea și retribuțiile nu prin performanțe, ci prin hirtii, e nedrept și imoral să-i pedesești tocmai pe cei harnici, pe cei muncitori. O astfel de greșală, asupra căreia cerem să se revină cît mai grabnic, e acum cu atît mai dureroasă și mai riscantă cu cît, înaintea Balcaniadei (august) și a C.E. (Atena), atletismul românesc are nevoie de liniște și de o atmosferă cu adevărat lucrativă.

OVIDIU IOANIȚOIA

OMUL CARE JOACĂ

Copiii sambei

Cel mai lung campionat mondial se joacă. Pînă acum, meciurile disputate argumentează în continuare, dacă mai era nevoie, că surprizele nu pot lipsi la acest eveniment competițional, fie că ele sînt reprezentate prin esecuri sau semi-esecuri ale unor favoriți, fie prin reușite neașteptate ale unor echipe necotate nici măcar ca outsiders.

Cred că cea mai aspră „ciocnire” a avut loc între Iugoslavia și Spania în „vulcanul” de la Valencia, „controlat” cu destulă dexteritate de arbitrul danez Sorensen, bineînțeles în favoarea ibericilor. Iugoslavia au avut multe momente foarte bune de joc, șansa i-a ocolit, și s-au stins spre final, mulțumindu-se cu perspectiva locului doi în grupă, har vinovat ce nu le poate lipsi nici lor. Oricum, echipa lui Miljanici joacă un fotbal mai mult decît interesant. Siivo este de pe acum una din marile figuri ale Mun-

dialului la mijlocul terenului și vă sugerez să-i privim mult mai atent în ciuda unor momente de contemplare a adversarului tipice și în teritoriului lor. Spania a început să fie purtată spre finală de „judecătorii în negru”, și simt de pe acum zgomotul periculos al opiniei publice ce poate compromite competiția, certificînd încă o dată că gazdele sînt favorite și pentru că pot juca sub toate formele. În plus, acest micuț basc, Lopez Ufarte, este prin tot ceea ce face un deținător periculos de tunbe prin careu și prin preajma sa, amănunt greu de ignorat cînd ești pornit să cîștigi cu orice preț. Totuși, pînă acum se joacă destul de curat, făcîndu-mă să cred că angajamentul semnă de echipe și conducătorii lor înainte de începerea competiției precum și a fiecărei partide de „a lupta contra violenței și a brutalităților din teren” are un efect pozitiv.

N-am văzut pînă acum Anglia, se pare că este pusă pe fapte mari, iar R.F.G.-ul, trecînd, conform tradiției, de Austria va reintra în cadenta cu care ne-a obișnuit. Mulți văd trofeul suprem răsfațîndu-se în minile doctorului Socrates și dezlănțînd apoi un nou carnaval vecin cu nebunia în întreaga Brazilie. E adevărat, „Brazil e bon de bola” este titlul unui film ce a făcut cu peste 12 ani în urmă incon-

jurul lumii, certificînd prin execuții unice ceea ce pot face jucătorii carocas cu sfera buclucașă a jocului, Brazilia are o mare disponibilitate de acțiune, am prevăzut în februarie că, prin distribuția pe care o poate arunca în teren (limitată însă ca număr al sferei tactice), dă senzația că poate evolua cu 20 de combatanți perfecți în cunoașterea cadrului tehnico-tactic, dar, din păcate, nu mă pot pronunța ce ar putea să răspundă dacă ritmul de joc advers corelat cu pressing necruțător și marcaj, în mijlocul terenului, așa precum se tînde să se legitimizeze în jocul tuturor ar atinge acuități maxime... Sînt foarte plăcuți ca joc, se dau „pisci moarte” și răbufnesc cînd ai senzația că îți-e lumea mai dragă, dar încă n-au trecut prin furcile ce pot fi caudine ale unor adversari la fel de periculoși ca și ei, bineînțeles, cu alte arme. Știu, o să-mi spuneți că au în posesie o armă pașnică greu de creat pentru alții — șutul de la distanță. Au marcat Socrates, Eder, Zico, Falcao, va mai trage și Junior și Paolo Isidoro, așadar, să ne așteptăm de la acești copii ai sambei exersați prin nisip la orice... S-ar putea ca tocmai acest argument să fie decisiv în actuala confruntare fotbalistică mondială. Deocamdată, trebuie să recunoaștem, că ne place ceea ce joacă ei tocmai prin sen-

zația de inaccesibilitate pe care o avem la ceea ce fac. Oricum, trăind alături de un festival unic în felul său, despre care am să vă țin la curent prin ceea ce merită știut cîva timp, nu trebuie să uităm în nici un moment realitățile noastre.

Astfel, doar cu titlu informativ vă anunț că se vorbește în F.R.F. ca, în fine, să se ia unele măsuri împotriva unor echipe ce nu au cîștigat și nu au „existat” prea corect într-un trecut nu prea îndepărtat. Este vorba ca unele dintre ele să înceapă campionatul viitor (de „B” sau „A”) u unele penalizări de puncte. Ceva ca în cazul campionatului italian de acum trei ani. Mai abțin de la comentarii posibil mai largi pe această temă, salutînd însă cel puțin semnalul de alarmă pe cale de a se trage... Dar, ce ziceți, ca titlu de popularizare, de ultimele rezultate ale C-ului: Minerul Gura Humorului — Cristalul Dorohoi 9-1, cu 1-1 la pauză... apoi „daruri” și, în compensație, C.F.R. Pașcani a distrus „plăieși” din Tg. Neamț, bineînțeles pe terenul acestora, cu... 14 la 0. Ghiciți cît a fost la pauză? Asemănător ca în cazul celeilalte „bătăioase” pentru promovare: 0-0?! Ei, ce mai spuneți?

CORNEL DINU

Organele de ordine au avut mult de lucru la sosirea, pe aeroportul din Gijon, a echipei R.F.G. În urma refuzului jucătorilor vest-germani de a acorda interviuri, s-a creat o adevărată busculadă. După 1-2 cu Algeria, e sigur că Breitner și ceilalți au fost și mai rezervați?! ● Deși au venit la El Mondial „doar ca să învețe”, după cum a spus-o chiar antrenorul Ahead, fotbalistii neo-zeelandezi par a fi la mare preț! Unul din ei, Wynton Rufer, e deja la F.C. Zürich, în timp ce Ricky Herbert e tot mai curtat de Southampton, echipa lui Keegan! Rămâne ca Mount Wellington, la care joacă Herbert, să-și dea acordul. ● Johann Cruiff: „după mine, Franța e echipa cea mai simpatică, iar Brazilia cea mai puternică”. Declarația nu pare să fie de complezență, ea fiind dată unui post de televiziune olandez. ● Din nici un punct de vedere, Mondialul n-a început bine pentru José Santamaria, selecționerul formației țării gazdă. Înainte chiar ca elevii săi să se chinuie în meciul cu Hondurasul, fiind ajutați de arbitru cu un penalty ca să egaleze, „Pepe” Santamaria a avut necazuri cu acreditarea? Ordinatorul stadionului „Luis Casanova” n-a fost de acord cu legitimația prezentată de antrenor, solicitând lămuriri suplimentare de la Madrid. Chestiunea s-a rezolvat telefonic. ● Dacă Kuweitul are o mascotă de-acum celebră, o cămilă, echipa Argentinei are și ea una, statuia Fecioarei din Lujan. Deși a ajuns la timp, Fecioara nu l-a putut salva pe actualii campioni ai lumii de la înfrângerea din meciul inaugural, 0-1 cu Belgia. ● Intre „spionii” lui Ron Greenwood, o celebritate, fostul internațional Jackie Charlton. Acesta a urmărit amicalul Franța - Real Sociedad, făcându-i lui Greenwood o fișă a jocului viitorilor adversari. ● Festivitatea de deschidere a campionatelor, regizată de Hero Lupescu de la Opera Română, a fost urmărită, în direct, de 1,5 miliarde de telespectatori, ea fiind preluată de 176 de canale de televiziune. ● Un transfer care se dă ca sigur: polonezul Wladyslaw Zmuda la Verona. ● În vederea partidelor din grupe, delegațiile au preferat, de regulă, orașele în care sunt programate meciurile. Cel mai departe s-au fixat scoțienii, la 107 kilometri de Malaga, optând pentru „Tenis Hotel” din Sotogrande. Cit mai departe de suporteri, asta a fost, se zice, deviza antrenorului Jock Stein. ● Apropo de antrenori. Sînt în funcțiune, la Mondial, 3 brazilieni și 2 francezi. Pe lângă Santana (Brazilia) și Hidalgo (Franța), brazilienii Carlos Alberto Pereira și Elba de Padua Lima pregătesc echipele Kuweitului și, respectiv, Perului, ultimul dintre ei fiind cunoscut mai mult după poreclă, „Tim”. Al doilea francez se numește Paul Vincent și e selecționerul reprezentativei Camerunului, numit în această funcție abia în aprilie 1982. El e una și aceeași persoană cu fostul coechipier al lui Kopa și Fontaine. ● Continuă discuțiile, nu totdeauna amabile, între F.I.F.A. și Comitetul de organizare al Mondialului, prezidat de dr. Saporta. Un purtător de cuvînt al F.I.F.A. a criticat modul în care gazdele campionatelor au rezolvat problema biletelor, încredințînd o cotă exagerat de mare agențiilor de turism. Un alt reproș: „spaniolii s-au complicat cu 17 stadioane; 12 ar fi fost suficiente”. ● Intre jucătorii care se remarcă figurează și algerianul Chaabana Markezane. În vîrstă de 23 de ani, fundaș dreapta provenit din atacant, Markezane a jucat fără greșea împotriva echipei R.F.G., determinîndu-l pe Marc Thibaut de la „France Presse” să scrie: „un fotbalist de clasă, liniștit, neimpresionabil, aproape flegmatic”. ● Deși au pierdut cu 2-5 în fața Scoției, neo-zeelandezii s-au arătat mai mult decît învinși?! Antrenorul John Ahead a fost felicitat de primul ministru Robert Muldoon. ● Jucătorii francezi au fost siliți să aștepte două ceasuri la intrarea stadionului „José Zorrilla” din Valladolid pentru a obține permisele de acreditare?! Campionatul mondial, a făcut haz de necaz antrenorul Hidalgo, se desfășoară o dată la 4 ani și de fiecare dată se întîmplă la fel?! ● Rummenigge, cel mai bun jucător din Europa în ultimii 2 ani: „Am venit la C.M. cu un moral de oțel”. În partida cu Algeria, moralul lui Rummenigge n-a ajutat la nimic. ● Cel mai mulți suporteri străini se găsesc la Malaga, 10 000 de scoțieni. ● În Asturia, la Oviedo, tot plouă, partida R.F.G. - Algeria disputîndu-se pe un teren alunecos. Înainte de meci, antrenorul algerian Mahieddine Khalef își

Daniel Passarella, puternic și vigilent, „ingerul păzitor” din fața porții argentinienne. Cînd speră să păstreze titlul mondial, antrenorul Menotti se gîndește, în primul rînd, la Passarella.

făcea probleme. Totul pare să-i favorizeze pe vest-germani, se plîngea el, dar n-a fost așa. ● Actualul antrenor al echipei spaniole Betis din Sevilla e ungurul Ferenc Dunai. El a făcut o vizită protocolară compatrioților săi, ridicînd problema eventualului transfer al lui Nyilasi și Töröcsik. Președintele federației, fostul crainic dr. Gyorgy Szepesi, a fost ferm, anun-

Mare admirator al antrenorului Carlos Alberto, el a declarat cu privire la gol că s-a simțit, în clipa cînd mingea a intrat în plasă, un pic brazilian?! Ziua aceea, a continuat să se confeseze Dakhil, a fost cea mai fericită din viața mea. Carlos Alberto a fost însă supărat: „am obținut (n.n. contra Cehoslovaciei) un rezultat bun, dar trebuia să câștigăm”. Ca unul care am văzut meciul, îi dăm și nu-i dăm dreptate. ● Iugoslavii au jucat excelent meciul cu Spania, demonstrînd un fotbal de clasă. Gazdele însă, beneficiînd de un penalty inventat, au egalat și, cu șansă, au terminat învingătoare. Nu fără umor, Juanito a cerut răbdare: „deși latini, noi ne încălzim mai greu”. După favorurile făcute de arbitrii în 1978 Argentinei, iată-i și pe spanioli, gazdele de acum al Mondialului, tratați cu aceeași bunăvoință?! ● Formația Camerunului, una din revelațiile competiției, a venit însoțită și de 3 astrologi?! Așa se numesc ei oficial, dar ziaristii le zic vrăjitori. ● Mai mulți dintre antrenorii de azi sînt fostii fotbalisti de ieri. Santamaria a evoluat la două ediții ale campionatelor lumii (1954 și 1962), în timp ce Meszoly, Bingham (Irlanda de Nord), Rodriguez (Salvador) și Vincent la cite una. Ultimul care a fost în activitate e Mauricio Rodriguez, încă jucător la C.M. din Mexic (1970). ● Ca medie de vîrstă, participantele la întrecere sînt apropiate, cea mai tinăra fiind echipa U.R.S.S. (medie 25 de ani), cea mai vîrstnică fiind cea a Angliei (26,5). ● Golul marcat de englezul Robson în partida cu Franța e socotit cel mai rapid din istoria campionatelor lumii. Inscris după numai 27 de secunde de joc, Robson a bătut recordul, de 30 de secunde, stabilit în 1938 de Ni-

coboaară tonul: „Furt rușinos la Valencia”. ● Antrenorul Hondurasului, Chelato Ucles, pare cu picioarele pe pămînt afirmînd că „ne-ar fi suficient (n.n. pentru calificare) un meci egal contra Iugoslaviei, dar mă tem de această formație, care a fost foarte bună în întîlnirea cu Spania”. Vorba proverbului, nu credem că va scăpa de ce se teme! ● Thomas Nkono, supranumit „Iasin al Africii”, are, se zvonește, două propuneri ferme, V.I.B. Stuttgart și, se putea altfel?, C.F. Barcelona. ● După ce a strîns 2 ani bani într-o sticlă, scoțianul Sandy McDonald din Storenway a pornit-o către Spania spre a-și încuraja, la Malaga, echipa favorită. Neavînd suficiente fonduri pentru a plăti camera la hotel, el s-a „cazalat” alături de alți 7-800 de compatrioți, pe plaja de la Torremolinos, dar a fost, încă din prima noapte, înfățat de poliție. S-a constatat însă că e vorba despre o confuzie și, a doua zi, McDonald a fost eliberat. Cu un umor tipic scoțian, se zice că el s-ar fi bucurat: „bine că n-am plătit hotelul, acum cine mi-ar fi dat banii înapoi?!” ● Rummenigge: „n-aș fi jucat împotriva chilenilor, dar am făcut-o pentru că m-a solicitat Derwall”. Deși cu o întindere musculară, Rummenigge a marcat 3 goluri, fiind la această oră golgeterul Mondialului. ● Într-o impecabilă costumatie oferită de „Puma”, Nicolae Rainea a arbitrat la fel, adică impecabil, meciul U.R.S.S. - Scoția de marți seară. Comentatorul televiziunii bulgare a remarcat maniera în care compatriotul nostru a condus o partidă în care scoțienii au jucat totuși mai bine. ● După tot felul de intervenții, jucătorii Kuweitului au obținut permisiunea de a fi însoțiți pe stadionul „José Zorrilla” din Valladolid, pentru partida cu Franța, de cămila care le servește drept mascotă. Numai că încăpățînată „corabie a deșertului” a refuzat să se urce într-un camion, drept pentru care elevii lui Vincent au ajuns la meci în ultimul moment?! Lipsa cămillei s-a văzut, Franța - Kuweit 4-1. ● Să rămînem o clipă la această confruntare, în timpul căreia, la scorul de 3-1 pentru francezi s-a petrecut un incident mai degrabă hazliu. Arbitrul Miroslav Stupar (U.R.S.S.) a validat un al patrulea gol al „cocoșului galic”, realizat de Giresse, dar kuweitienii au protestat violent, susținînd că s-au oprit în faza respectivă fiind induși în eroare de un fluier emis, probabil, din tribune. Pînă la urmă, Stupar a revenit asupra deciziei, anulînd golul și, desigur, infuriîndu-i pe francezi. Foarte supărat, antrenorul Hidalgo nu s-a prezentat la obișnuita conferință de presă de după meci. În schimb, Carlos Alberto, după ce l-a felicitat pe învingătorii, a gîndit cu voce tare: „cred că am pierdut orice șansă de a merge mai departe”. Și noi credem la fel. ● Aflat la El Mondial ca trimis special al unui ziar din Lisabona, Eusebio pare nemulțumit de nivelul la care se joacă în Spania. Astăzi, a zis el, brazilienii domină net fotbalul mondial, dar acesta a regresat considerabil. În 1970, de exemplu, a continuat, existau jucători ca

EL mondial

șînd că pînă în 1985, cînd cei 2 vor implini 35 de ani, nici nu poate fi vorba despre așa ceva. E greu de crezut că în 1985 Dunai va mai fi la Betis! ● Josef Venglos, antrenorul Cehoslovaciei, s-a văzut nevoit să renunțe la serviciile fundașului Jakubec, suferînd de o puternică inflamație a urechii, acesta s-a întors acasă. ● Ziarul argentinian „Cronica” despre cele 4 goluri marcate de elevii lui Menotti în poarta Ungariei: „4 țipete de bucurie spre cer”. Cînd se inscriu goluri, e ușor să ai imaginație. ● Din cauza gazonului prost, Austria a contramandat, în ultimul moment, o întîlnire amicală contractată în orașelul Plata de Siero. În loc de fotbal, localnicii s-au ales cu autografe de la Krankl, dar primarul din Plata s-a făcut foc și l-a amenințat pe austrieci cu judecata?! ● La meciul inaugural al Mondialului au asistat, între alții, cîteva din fostele glorii ale fotbalului spaniol. Intre invitați, Gento, Ramallets, Gallego, Pachin, Del Sol ș.a. ● Cea mai numeroasă delegație e, ați ghicit, cea a Kuweitului, formată din 75 de persoane. Conducătorul ei, șeful Fahd al Ahmed al Jaber al Sabah, e președinte al federației din țara sa și membru al C.I.O. După acel surprinzător, dar meritat, 1-1 cu Cehoslovacia, el a spus: „jocul nostru a demonstrat că mai sîntem buni și de altceva nu numai de extras petrol”. ● Toți arbitrii convocați la El Mondial, între care și românul Nicolae Rainea, sînt ezaști într-un hotel din nordul Madridului, al cărui nume e ținut secret?! Ei locuiesc, toți, pe același etaj. Cînd au de arbitrat, pleacă în timp util și revin a doua zi, fiind în permanentă însoțiți de 2 polițiști. Mai puțin, firește, pe teren. ● Deși a evoluat foarte bine în întîlnirea cu Anglia, francezul Platini a fost vehement atacat de presă, fiind acuzat de individualism și de încercarea de a străluci în detrimentul coechipierilor. Răspunsul său n-a întîrziat: „în echipa Franței, nu există nici un patron”. ● Televiziunea chineză transmite, zilnic, un rezumat de o oră al meciurilor din Spania. ● S-au stîns, se pare, discuțiile dintre oficialii argentinieni și clubul spaniol C.F. Barcelona cu privire la Maradona, recent achiziționat de C.F. Intrucît Maradona, „atacantul de superlux” („As”), suferea de o ușoară întîndere la coapsa dreaptă, spaniolii au intervenit pe lângă Menotti, rugîndu-l să-l menajeze pentru partida cu Belgia. Menotti a promis, dar a făcut tot ce-a știut el?! Șters în meciul respectiv, Maradona a fost o încintare în partida următoare, cu Ungaria, marcînd două goluri. Nu ne-am convins însă că el e, cu adevărat, urmașul lui Pele. Să-l mai vedem. ● Antrenorii români Constantin Cernăianu și Mircea Rădulescu se află, de cîteva zile, în Spania, ca trimiși ai F.R.F. Urmează să li se alătorească Florin Halagian, Dumitru Nicolae-Nicușor și probabil, Ion Oblemenco. Deși invitat de F.R.F. și de Milan Miljanici, selecționerul Iugoslaviei, Mircea Lucescu a refuzat să plece. Ca să nu dea naștere la discuții, dacă am înțeles bine. ● O impresie excelentă a lăsat, pînă acum, sovieticul Blohin. În schimb, antrenorul Konstantin Beskov, decanul de vîrstă al tehnicienilor prezenți la Mondialul 1982 (61 de ani), nu e pe deplin mulțumit de Senghelia. ● Presa din Kuweit a numit golul înscris în partida cu Cehoslovacia drept „istoric”. Autorul lui e Faisal al Dakhil, arîpă dreaptă la F.C. Qadisiya, de profesie decorator la compania „Kuwait Airways”.

colas (Franța), în întîlnirea cu Belgia. ● Din cite aflăm, toate echipele, chiar și cele africane, au necazuri cu căldura, peste 40 de grade la amiază?! Din această, cauză Mariner (Anglia) a slăbit pînă acum 5 kilograme? ● Cu toate că nu va juca, a și fost înlocuit pe lista jucătorilor cu Roberto „Dinamita”, mezinul formației braziliene, Antonio Filho zis „Careca”, a rămas să vadă campionatele. El s-a accidentat, imediat după sosirea în Spania, la coapsa stîngă. ● Superbă, de domeniul poeziei, a doua repriză a brazilienilor în fața sovieticilor. Golurile care au asigurat sud-americanilor o victorie meritată, „opera” lui Socrates și Eder, au stîrmit în rîndul suporterilor cariocas o bucurie de nedescris. Dealtfel, unul din ei a și fost transportat de la stadion direct la spital. Se știe, și din cauza bucuriei se poate muri. În ceea ce ne privește, dat fiind nivelul fotbalului nostru, sîntem în afara unor astfel de riscuri?! ● Ca de obicei, Enzo Bearzot, selecționerul squadrei azzurra, a și fost luat în focuri de ziaristi! În timp ce Rossi (reintrat după 2 ani) joacă mediocru, antrenorul îi ține pe tușe pe Dossena, Massaro și Graziani, pe care presa îi cere cu insistență. Vorba lui Bearzot, în Italia, ciți locuitori, atîția selecționeri! ● Echipa Salvadorului, care a pierdut cu 1-10 în fața Ungariei, egalînd două recorduri mai vechi (9-0 în meciurile Iugoslavia - Zair în 1974 și Ungaria - Coreea de Sud în 1954), e una și aceeași cu cea care a terminat, recent, la egalitate cu reprezentativa noastră. Ce și-au mai dres unii vocile atunci?! ● Dacă Belgia va răzbate pînă în finală, Walter Meewis își va face cel mai frumos cadou, el implinind în 11 iulie 32 de ani. ● Continuînd să susțină că formula cu 24 de echipe e ideală Joao Havelange, președintele F.I.F.A., mai are și alte păreri. El crede, de pildă, că portarul camerunez Thomas Nkono are, ca și atacantul central al aceleiași echipe, Roger Milla, o „clasă excepțională”. Socotînd că Nkono n-a primit gol în primele meciuri, sîntem tentați să-i dăm dreptate. ● Să rămînem la portari. „Incomparabilul” Dino Zoff e prezent în poarta Italiei pentru a patra oară la un campionat mondial. Recordul în materie aparține însă mexicanului Antonio Carbajal, nelipsit de la 5 ediții, din 1950 în 1966. ● Cel mai violent fault al întîlnirii Italia - Peru s-a petrecut în minutul 20, cînd peruianul Uribe a dat peste arbitrul Walter Eischweiler, fiind la un pas de a-l face K.O. Trîntit la pămînt, arbitrul și-a revenit greu, meciul reluîndu-se după 3 minute. ● La 41 de ani, Pele continuă să rămînă, oriunde s-ar afla, în centrul atenției. De la Sevilla, corespondentul agenției Reuter notează că, și azi, Pele arată foarte bine din punct de vedere fizic, fiind suplu. Doar vocea îi tremură, firește, cînd zice „privind echipa Braziliei, imi pare atît de rău că n-o mai pot ajuta cu nimic”. Iată însă că echipa lui Santana se descurcă și fără „il rey”. ● Pînă în sezonul trecut în Belgia, la Courtrai, virful central al reprezentativei Algeriei, Djamel Zidane, e vizat de mai multe cluburi din Bundesliga. Numele lui F.C. Köln e cel mai des pomenit. ● Ziarele iugoslave sînt foarte vehemente la adresa arbitrilor danez Lund Sorensen, cel care, în partida „plavilor” cu Spania, a transformat un fault comis la Zajec la 17 metri în penalty! „Noaptea hoților”, își intitulază cotidianul „Sport” comentariul trimis de la fața locului, iar „Politika” nu

Un antrenor care, deși n-a pierdut nici un meci la El Mondial, are bătăi de cap: Enzo Bearzot (Italia). Presa peninsulară și, mai ales, tifosii nu-l iartă: de ce Rossi și nu Dossena?!

Moore, Charlton, Facchetti, Pele, cu el era cu totul altceva. O întrebare, deci, valabilă și pentru fotbal: unde sînt zăpezile de altădată? ● Austria - Algeria 2-0 și, încet, încet, toți outsiderii ies din cursă. Să fi fost surprize furnizate de ei doar foc de paie?! ● Personaj pittoresc, șeful Fahd a făcut o declarație care, după cele două lovituri de la 11 metri acordate gratuit Spaniei, a turnat gaz peste foc. Marfa, a zis șeful, e un nimic pe lângă F.I.F.A.! Ziaristii s-au grăbit să pună atîtitudine președintelui federației din Kuweit pe seama faptului că i s-a interzis să intre în cabina francezilor după meciul cu Franța. Cel în cauză pretinde că dorea să le strîngă mina învingătorilor. Oare? ● Fost la Valenciennes și Monaco, Roger Milla (Camerun), în prezent la Bastia, e foarte încrezător în șansele formației sale: „putem juca de la egal la egal cu orice echipă din lume”. Chiar și cu Brazilia?! S-a interesat careva, dar Milla, 30 de ani, cel mai bun jucător al Africii, în 1976, s-a făcut cu n-aude?! ● Conform obiceiului, căpitanul formației Angliei Kevin Keegan, e accidentat. Greenwood speră că poate conta pe el începînd de săptămîna viitoare. ● Cu cîteva minute înainte întîlnirii cu Salvadorul, belgianul Franck Vercauteren a primit vestea că soția ia-născut primul copil, un băiat care se va numi Andy Jonathan. De emoție, Vercauteren a jucat foarte slab! ● El Mondial 1982 continuă, după ce, marți seară, Polonia (5-1 cu Peru), Belgia (1-1 cu Ungaria) și U.R.S.S. (2-2 cu Scoția) s-au alăturat Angliei și Braziliei, mai demult calificate în turul II. Pe săptămîna viitoare.

OVIDIU IOANIȚOIA

Va fi Nkono (Camerun) cel mai bun portar al Mondialului '82? Siguranța cu care prinde această minge, ajutat și de statură (1,85 m), pare să fie o garanție. Oricum, președintele F.I.F.A. e pentru Nkono.

Pentru sănătatea sănătății (II)

Un valoros procedeu terapeutic imobilizat prin lipsă de sprijin și înțelegere colegială:

AUTOVACCINUL BĂCANU

Medicul Constantin Băcanu s-a născut la Cimpulung (Argeș) în 1920 și a absolvit Facultatea de medicină din București. A lucrat din 1942 și până în 1973, în calitate de cercetător și producător la Institutul de microbiologie și parazitologie „Dr. I. Cantacuzino” din Capitală. Are mai multe invenții și descoperiri brevetate, fiind între altele și autorul primului vaccin actinofiltrat cu rezultate eficiente în tratamentul actinomicozei. În 1958 a fost trimis pentru specializare la Institutul Pasteur din Paris, iar în 1963 a inventat autovaccinul CMTC ce îi poartă numele.

— Autovaccinul celulo-microbian total complex (CMTC), al cărui autor sinteti, a fost folosit până în prezent în aproximativ 800 de cazuri. Această bogată experiență vă permite sau vă obligă la unele concluzii?

— Cazistica la care vă referiți face obiectul unui studiu ce va fi prezentat, sper, în toamna acestui an la cel de-al XIII-lea Congres de cancerologie de la Seattle (S.U.A.). Comunicarea înfățișează rezultatele dobindite în urma tratamentelor cu autovaccin CMTC la pacienți cu diferite forme și stadii de neoplazii și la bolnavi cu stări infecțioase cronice de etiologie diversă, rezistente la metodele curente de tratament cu antibiotice sau imunobiologice. Rezumatul lucrării, trimis comitetului de organizare, poartă, în afara semnăturii mele și pe cea a distinsilor mei colegi și colaboratori: prof. dr. doc. Ștefan Berceanu, prof. dr. doc. Dan Alesandrescu, prof. dr. doc. V. Neagu, prof. dr. I. Șuteu, conf. dr. doc. C. Blaja, dr. V. Kondi, dr. A. Firiță, dr. Gh. Popa, dr. T. Caracaș, dr. Gh. Popovici, dr. Gh. Kiloș, E. Tomas și S.C. Băcanu, medic stagiar. Se vor prezenta astfel rezultatele unui test efectuat în diverse compartimente ale practicii medicale de către un colectiv larg de specialiști. Din punct de ve-

dere științific, acest lucru reprezintă un moment important în istoria celor 20 de ani ai autovaccinului, dar din punct de vedere al terapiei propriu-zise, al practicii medicale, situația nu se bucură de modificări importante. Reamintesc și cu această ocazie că autovaccinul a fost omologat de Ministerul Sănătății și că metoda de preparare și administrare a fost propusă tuturor unităților sanitare. Dar deocamdată nimeni nu se încumetă să prepare acest autovaccin. Prudența, rutina și neîncrederea, datorită necunoașterii și comodității, fac aproape imposibilă extinderea procedurii și situația nu poate fi schimbată decât prin înființarea unui centru de imunoterapie prevăzut cu paturi, laboratoare anexă și unde, așa cum am mai propus, s-ar putea produce stock vaccin pentru export. Profit totuși de acest prilej pentru a aminti colegilor mei că amănuntele în legătură cu prepararea, administrarea și eficacitatea autovaccinului au apărut în cadrul unor articole publicate în revista „Stomatologia” (5 mai 1969), în „Annali Stomatologia” nr. 7 (revista se găsește la biblioteca I.M.F. Facultății de stomatologie și la biblioteca Institutului de microbiologie și parazitologie „Dr. I. Cantacuzino”), precum și

în revista „Viața medicală”, numerele 10 și 12 (1977) și nr. 9 (1981).

— Autovaccinul CMTC a fost aplicat cu succes și la fermele de porcine din Peris și Tămădău, urmînd ca metoda să fie generalizată la I.S.C.I.P. Giurgiu, ferma de aici fiind dotată în acest scop cu un laborator de specialitate. Care este situația?

— Experimentul a fost sistat sau amînat din motive necunoscute și cu totul de neînțeles. Nu s-a făcut nici o precizare în această privință, nu am la mîna nici o hirtie oficială. Ministerul a uitat pur și simplu de acest angajament.

— Vă rugăm să amintiți pe scurt cititorilor prin ce rezultate se recomandă testul de la Peris.

— Experimentul a constat în imunizarea cu poliautovaccin a suinelor în gestație și a purcelilor din maternitate și a avut ca efect înlăturarea enterocolitelor, infecțiilor post-partum, mamitelor, tulburărilor digestive etc. Cercetările au demonstrat că, într-adevăr, autovaccinarea curativă și preventivă îndepărtează într-o mare măsură agresiunea microbiană. Datele comparative sînt edificatoare: din 300 de purcei vaccinați, un număr de 245 (82%) au trecut din maternitate în creșă, în vreme ce la lotul martor, procentul a fost de numai 65% (194). De notat că exemplarele lotului experimental au prezentat un spor de creștere de 4,5 kg la 110 zile pe animal. Am scris în legătură cu aceste probleme un articol pe care l-am încredințat „Muncitorului sanitar”, dar el a apărut trunchiat și nu sub titlul original: „Învățați și respectați regulile cercetării medicale”.

— Vă propun să revenim la activitatea dumneavoastră de cercetător și medic curant și în mod deosebit la ceea ce interesează în primul rînd pe cititorul nostru: eficacitatea terapeutică a autovaccinului total celulo-microbian.

— Autovaccinul CMTC, pe care îl prepar și îl administrez de 20 de ani, este realizat din produsele patologice ale organismului, sau din țesuturile organelor bolnave extirpate chirurgical (antigene celulare sau microbiene), dezintegrate parțial prin căldură și apă distilată sau total prin ultrasonare. Este administrat per os și percutant și, spre deosebire de vaccinul clasic parental, obținut prin creșterea agentului patogen pe medii de cultură, este lipsit de nocivitate și deci specific n-are contraindicații, este com-

plet antigenic. Eficacitatea autovaccinului a fost demonstrată în parodontoză, în diferite infecții urinare, în colite, colicistite, ulcere, sinusite, amigdalite, bronșite, astm bronșic, hepatite, anexite, vaginite, alergii, boli de piele, boli cronice sclerozante, după 3-4 ani de tratament, boli psihice, giardioze, trihomonioze, în boli degenerative (reumatism, boli de colagen). Efectele deosebite au fost dobindite în ultima vreme în tratamentul cirozelor, administrarea produsului avînd ca rezultat îndepărtarea aștei și normalizarea transitului intestinal. În toate aceste boli, cauzate de virusuri, bacterii, ciuperci, paraziți unicelulari, rezultatele sînt mai rapide (2-3 luni) dacă bolnavii duc o viață echilibrată, evitînd alcoolul, tutunul și dulciurile concentrate. Experiența de/pînă acum îmi dă, cred, dreptul să afirm că prin autovaccin pot fi rezolvate cu succes deplin majoritatea bolilor cronice în care microbii sînt la limita patogenității sau slabei patogenități.

— Ce efecte a demonstrat autovaccinul în tratamentul maladiilor neoplazice?

— Este, desigur, riscant să afirm că prin solicitarea autovaccinului poate fi vindecată etiologic boala cancerosă. Rezultatele de vindecare clinică obținute într-un număr restrîns de cazuri sînt totuși încurajatoare. Voi prezenta pentru exemplificare un caz verificat în timp. În 1972 s-a prezentat la mine bolnavul Sămpețu Silvestru din Buzău, str. Panduri nr. 17, operat de prof. dr. Olănescu la Spitalul Fundeni de o tumoră de vezică urinară foarte malignă. Tumoră a dispărut după șase luni de tratament și, interesant de remarcat că autovaccinul a dus, concomitent, și la rezolvarea unui astm bronșic. De atunci au trecut zece ani și boala nu a mai revenit.

Am mărit de asemenea doza de administrare per os a autovaccinului de la 2-3 ml la 10 ml, rezultatele fiind mult mai bune. Dar ce poate face un singur om chiar dacă, sporadic, este ajutat de unii din colegii săi de breaslă? Prepararea și administrarea autovaccinului are nevoie de un cadru organizat și de specialiști care să urmărească în timp și prin mijloace moderne de laborator acțiunile biologice ale acestor produse de imunoterapie. E o întreprindere mult prea vastă pentru un singur om.

LIVIU TIMBUS

Actul medical nu suportă mediocritatea

(Urmare din pagina 1)

avut o concepție atît de clară asupra ocrotirii sănătății la noi, unde pe primul plan se pune problema mediciniei omului sănătos. Dealtfel, așa cum am mai spus, medicina este bună atunci cînd nu ai nevoie de ea.

Tovarășul secretar general ne-a arătat că nu prin număr de consultații și număr de internări dovedim calitatea mediciniei noastre, ci prin starea de sănătate a populației, prin scăderea incapacității temporare de muncă, prin scăderea numărului de îmbolnăviri și prin prelungirea vieții active.

— Se pare că în unele țări — n-am putea concretiza — există chiar un indice de care se ține cont la retribuirea medicului: cu cît bolnavii sînt mai pușini, cu atît activitatea acestuia este considerată mai bună.

— Știu că există un așa-numit sistem de cartelă a populației la un anumit medic. În general, în sistemul asigurărilor sociale din alte țări este utilizată această formă de asistență medicală și într-adevăr este posibil ca numărul de bonuri din cartelă utilizate să reflecte întrucîtva calitatea muncii medicului, eficiența actului medical.

— Ați pronunțat cuvîntul „eficiență”. Nu am dori ca abonații, cititorii noștri, să creadă că sîntem nevoiți să facem o medicină strict eficientă, dar aceasta este, în primul rînd, în favoarea omului. Medicina eficientă este atunci cînd boala se tratează de la început, cînd nu devine foarte gravă și sînt speranțe de însănătoșire; deci nu eficiență de dragul de a fi eficient, ci eficiență în interesul apărării sănătății oamenilor.

— Sînt intru totul de acord cu dv. Cuvîntul „eficiență” a actului medical nu numai că nu trebuie să jeneze, dar cred că trebuie să ne determine și gîndim și economic. Trebuie să fie limpede pentru toată lumea că statul nostru face eforturi financiare considerabile, că bugetul Ministerului Sănătății crește de la an la an, că valoarea investițiilor crește de la an la an. Cu toate acestea, se profilează aspecte pe care trebuie să le cunoaștem din vreme: bugetele au o limită și nu pot fi crescute la nesfîrșit, așa încît toți medicii trebuie să gîndească eficiența în sensul de economicitate, în sensul nu al reducerii prețului de cost care să afecteze calitatea, ci în sensul folosirii raționale a bazei materiale, obținerii unui profit maxim pentru sănătate din ceea ce avem la dispoziție, în sensul evitării risipei, al polipragmatiei, al medicației necesare și în sensul repunerii în drepți a unor metode care au fost abandonate în prezent pe nedrept, dar care și-au dovedit eficacitatea. Mă gîndesc la metodele cu real substrat științific ale medicinii tradiționale românești, la fac-

torii naturali de cură, la plantele medicinale.

— Ce ar trebui făcut ca bolile să fie depistate într-un stadiu cît mai incipient?

— În primul rînd medicii trebuie să-și însușească acest punct de vedere. În al doilea rînd cred că bolnavii nu ar trebui să fie interesați să stea în spital, vorbind de bolnavii ale căror afecțiuni pot fi tratate ambulatoriu. Dealtfel, asistăm la unele paradoxuri. Una din cauzele creșterii costului asistenței medicale este mărirea numărului de medici, de aparate medicale și de medicamente noi. Acestea toate creează necesități pe care nu le avem, astfel încît ne revine sarcina unui triaj corect, pe baze științifice, al bolnavilor care se internează în spital. Dacă noi vom folosi policlinica mai bine, nu va mai trebui să internăm atîta bolnavi. Cred că aceasta este sarcina cea mai importantă a Ministerului Sănătății, de a trece centrul de greutate al activității medicale din spital în ambulatoriu.

— Ca profesionist, ca ministru al sănătății, ce opinii aveți față de creșterea calității tuturor prestațiilor medicale, față de dezvoltarea cu precădere a medicinei preventive — sarcină fundamentală reieșită din documentele de partid?

— Creșterea calității prestațiilor medicale este astăzi mai mult decât oricînd un imperativ, pentru că — stă deasupra oricărei discuții contradictorii — actul medical nu suportă mediocritatea sub nici un aspect. Cred că o asemenea opțiune acest lucru prin creșterea responsabilității medicului față de ceea ce întreprinde și ceea ce face sub toate aspectele: responsabilitate științifică, morală sau poate chiar de altă natură.

— Ce opinii aveți față de medicina omului sănătos?

— Îmi vine foarte greu să răspund la această întrebare, pentru că încă nu ne-am dezbărat de concepția potrivit căreia medicul trebuie să îngrijească doar bolnavul. Medicul a fost întotdeauna asociat noțiunii de om bolnav, nu de om sănătos, cum ar trebui de fapt să facem. S-au creat discipline în învățămînt, dar eficiența lor este încă redusă. Deocamdată noi avem medici pușini care se îngrijesc de omul sănătos: specialiștii în medicina culturii fizice și sportive. Aceștia, pentru motive ușor de înțeles, se îngrijesc de performanțele lor fizice și biologice. Cred că o asemenea concepție ar trebui extinsă la toată populația, și acest lucru revine în primul rînd medicului de medicină generală. Această noțiune nouă trebuie s-o redimensionăm, să-i acordăm toată grija pe care o merită și cred că punctul central al întregului nostru sistem medical este pregătirea temeinică, valoarea și prestigiul medicului de medicină generală. Cei care lucrează în spitale, vedem bolnavii în sta-

diul tardiv; cheltuim prea mult și obținem prea puțin. Atunci cînd vom avea o rețea de medicină generală de mare calitate, de mare competență, vom reuși să îmbunătățim radical starea de sănătate a întregii populații.

— Tovarășe ministru, am avut prilejul să vă ascultăm la cîteva intruniri, la ședințe, la plenary în care v-ați referit la importanța medicului de medicină generală. Aș dori să conturați mai mult importanța acestui pion principal în sfera sănătății umane.

— A fi medic de medicină generală înseamnă a avea cea mai complexă specialitate, deoarece ca presupune cunoștințe medicale enciclopedice, spirit de sinteză și de decizie. Medicul de medicină generală interpretează primele simptome și poate orienta spre investigația de specialitate într-un stadiu util. Vom avea cu adevărat un medic specialist în medicina generală atunci cînd ne vom preocupa încă din primul an de facultate de aceasta, atunci cînd li vom permite studentului și medicului tînr o dezvoltare profesională corespunzătoare. Deja din acest punct de vedere s-au făcut mulți pași la noi în țară. Aș aminti introducerea titlului de medic principal și medic primar de medicină generală. Buțada că „știind prea mult ajungi să știi totul despre nimic” nu se potrivește aici.

— Ați pătuns deja într-o altă întrebare pe care ne pregăteam să v-o punem și anume: cum acționăm pentru adaptarea pregătirii cadrelor medicale în strictă concordanță cu nevoile asistenței medicale de azi?

— De fapt, aici Ministerul Sănătății are obligații foarte precise, stabilite prin Legea sanitară. Cred că din acest punct de vedere sîntem tributari și ar trebui să facem mai mult, în sensul de a ne preocupa ca programa analitică a studenților să corespundă nevoilor actuale ale ocrotirii sănătății.

— Vă întreprup și lui cer scuze că o fac. Dar „unii” spun că programa analitică nu a fost schimbată de 60 de ani. Așa este?

— Unele schimbări sînt necesare și așteptate de multă vreme, dar nu chiar de atîtea decade. Cert este că în programa analitică actuală au rămas multe lucruri inutile și care s-au demodat, s-au adăugat foarte multe și nu s-a scos aproape nimic. Este drept că sarcina cadrelor didactice este dificilă, în sensul că tinerii care intră pe băncile Facultății de medicină trebuie să primească o educație complexă, capabilă să le permită dezvoltarea în primul rînd pentru a fi foarte buni medici practicieni — precum și cercetători sau cadre didactice. Ponderea educației și instrucției pe care trebuie să o aibă, ținînd seama de scopul principal, este aceea de a crea medici de medicină generală capabili, ca apoi din rîndul lor să formăm cadrele din diferite specialități. Din acest punct de vedere este necesar ca programa analitică să permită tinerilor studenți să-și însușească tot ceea ce este necesar pentru

practica medicală și idealul s-ar putea rezuma într-o singură frază: absolvenții la terminarea Facultății de medicină să fie capabili să-și înceapă de îndată activitatea la dispensarul comunal sau de întreprindere, lucru care în momentul de față nu este posibil. Adaptarea programelor analitice acestui scop a devenit un imperativ, o obligație a noastră.

— Revista noastră a lansat o inițiativă și anume: medicii despre ei înșiși, prin care am adus în paginile revistei opiniile unor academicieni, specialiști, medici de circumscripții, față de pregătirea lor. Au interesat factorii vizai aceste opinii?

— Inițiativa revistei „Flacăra” a fost valoroasă. Păcat că nu s-a ajuns încă la niște concluzii utilizabile pentru orientarea programelor analitice. Eu cred că ar trebui consultate nu atît cadrele medicale din clinică, cît mai ales medicii de la dispensarele comunale, de la dispensarele de întreprinderi, chiar oamenii care sînt îngrijiiți, pentru a le cunoaște mai bine problemele cu care sînt confrunțați, mijloacele pe care le au și ce cred ei despre îmbunătățirea activității sanitare. Eu știu că s-a întreprins o asemenea anchetă, concretizată printr-o broșură cu opinii foarte interesante; nu știu dacă dincolo de propunerile scrise s-a făcut ceva. Cert este că problemele actuale ale ocrotirii sănătății trebuie rezolvate cu mijloacele impuse de cerințele actuale și nu cu mijloacele deceniilor trecute, care nu se mai potrivește astăzi.

— Știm, mergeți des pe teren, și în afară de faptul că sînteți un reputat om de știință, sînteți și un foarte bun gospodar al averii Ministerului Sănătății. Cum se folosește azi baza materială, cum se folosesc cadrele?

— Este evident un progres în concepție și mai ales în capacitatea oamenilor de a înțelege imperativul utilizării raționale a bazei materiale. Cred însă că actuala bază materială poate și trebuie să fie folosită mult mai bine. Este adevărat că progresul tehnic impune aparatură modernă de investigații, impune creșterea practic fără limită a acestei baze materiale. Dotarea de care dispunem azi este foarte bună. Cu toate acestea se cer mereu aparate, dar nu întotdeauna justificat, iar ceea ce se obține, nu peste tot se traduce prin ceva pozitiv. Dacă afirm că există destul de multă aparatură insuficient folosită, dacă spun că există aparate care nu sînt folosite deloc, nu exagerez. Cred că medicul trebuie să fie, pe lîngă competent profesional, și un foarte bun gospodar. Personal nu suport risipa sub nici o formă și regret că mulți dintre colegii noștri nu acordă un rol mai mare atribuțiilor gospodărești, alături de sarcinile strict profesionale. Dacă întreg personalul sanitar ar proceda așa, cred că am obține rezultate mult mai bune cu ceea ce avem la dispoziție.

(Va urma)

Lumea în care trăim

Viitorul planetei se pronunță

Desfășurate de oameni au străbătut, în zilele dinle New York-ului, Bonn-ului, Romei, Parisului, unor altor orașe vest-europene sau americane, demonstrații la New York, 450 000 la Bonn, Roma, 200 000 la Paris și însurirea ar putea con-

demonstrații fără precedent, scriau coresponden-

ții, prin amploarea lor.

Precedent, prin vehemența exprimată împotriva de noi arme nucleare, a pericolului izbucnirii nucleare pustiitoare.

Precedent prin forța demersului în favoarea dezarmării.

Precedent prin vastitatea opțiunilor politice, religioase ale celor ce demonstau în comun pentru des-

ta de dezarmare și pace.

De aceste elemente semnificative, mai există pe care cei ce au urmărit demonstrațiile au sem-

stent: în nesfârșitele coloane s-au aflat oameni tuturor generațiilor, de la copii purtați în brațele mamei la oamenii cu părul nins de vreme. Dar se

les tineri.

Majoritatea a demonstranților la Bonn, la Amster-

dam, la Paris ca și la New York nu depășeau, ca

medie 30 de ani. Tineretea era cartea lor de vi-

ta, vîrsta speranței dar și a îngrijorării. Ma-

ta a tinerilor în coloanele acestor uriașe demon-

strații a fost deloc întâmplătoare. Căci dacă toate gene-

preocupate de destinul păcii, dacă la nici o

minut nu doresc să piară într-o catastrofă nu-

rii, în special, sînt profund preocupate de viito-

riu că viața lor se confundă cu viitorul, pentru

ce față întreaga lor viață. Pentru tinerii apărarea

zintă apărarea propriei lor existențe, a dreptului

de a trăi. Experiența ultimelor conflagrații mon-

doemonstrat că tinerii sînt primii chemați pe cîm-

puș, primii ce trebuie să pună mina pe arme,

cebuie să se jertfescă.

Pe care au fost pe larg exprimate în cadrul recent

organizat la Costinești și intitulat semnifica-

țiv al anilor '80". Inițial s-a înscris pe linia pre-

conștanțe ale partidului și statului nostru pentru

cuprînzătoare și eficiență a problemelor tinere-

ții cunoscute în acest sens numeroase propuneri

de România la O.N.U., la UNESCO și în alte or-

gane vocație universală, cea mai recentă dintre pro-

gramme această linie constituind-o marcarea în 1985 a

anului internațional al Tineretului.

Pe care au fost pe larg exprimate în cadrul recent

organizat la Costinești și intitulat semnifica-

țiv al anilor '80". Inițial s-a înscris pe linia pre-

conștanțe ale partidului și statului nostru pentru

cuprînzătoare și eficiență a problemelor tinere-

ții cunoscute în acest sens numeroase propuneri

de România la O.N.U., la UNESCO și în alte or-

gane vocație universală, cea mai recentă dintre pro-

gramme această linie constituind-o marcarea în 1985 a

anului internațional al Tineretului.

Pe care au fost pe larg exprimate în cadrul recent

organizat la Costinești și intitulat semnifica-

țiv al anilor '80". Inițial s-a înscris pe linia pre-

conștanțe ale partidului și statului nostru pentru

cuprînzătoare și eficiență a problemelor tinere-

ții cunoscute în acest sens numeroase propuneri

de România la O.N.U., la UNESCO și în alte or-

gane vocație universală, cea mai recentă dintre pro-

gramme această linie constituind-o marcarea în 1985 a

anului internațional al Tineretului.

Pe care au fost pe larg exprimate în cadrul recent

organizat la Costinești și intitulat semnifica-

țiv al anilor '80". Inițial s-a înscris pe linia pre-

conștanțe ale partidului și statului nostru pentru

cuprînzătoare și eficiență a problemelor tinere-

ții cunoscute în acest sens numeroase propuneri

de România la O.N.U., la UNESCO și în alte or-

gane vocație universală, cea mai recentă dintre pro-

gramme această linie constituind-o marcarea în 1985 a

anului internațional al Tineretului.

Pe care au fost pe larg exprimate în cadrul recent

organizat la Costinești și intitulat semnifica-

țiv al anilor '80". Inițial s-a înscris pe linia pre-

conștanțe ale partidului și statului nostru pentru

cuprînzătoare și eficiență a problemelor tinere-

ții cunoscute în acest sens numeroase propuneri

de România la O.N.U., la UNESCO și în alte or-

gane vocație universală, cea mai recentă dintre pro-

gramme această linie constituind-o marcarea în 1985 a

anului internațional al Tineretului.

Pe care au fost pe larg exprimate în cadrul recent

organizat la Costinești și intitulat semnifica-

țiv al anilor '80". Inițial s-a înscris pe linia pre-

conștanțe ale partidului și statului nostru pentru

cuprînzătoare și eficiență a problemelor tinere-

ții cunoscute în acest sens numeroase propuneri

lui Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C., a relevat, recent, modul în care se pregătește importantul eveniment. Ideea fundamentală este cea a participării tineretului la lupta pentru pace, pentru că noile generații pot și trebuie să aibă un rol crescînd în soluționarea problemelor fundamentale ale epocii contemporane.

Significația acestei inițiative este pregnant pusă în relief de viață, deoarece angajarea tineretului din România, de pretutindeni, în apărarea păcii, acțiunile sale menite să contribuie la afirmarea spiritului de destindere, la stoparea cursei înarmărilor și în primul rînd a înarmărilor nucleare, la promovarea unei conlucrări pașnice, exprimă aspirațiile cele mai vitale ale unei generații mereu mai active din punct de vedere politic. Combativitatea tineretului este simțită pentru opțiunile unei vîrste a speranțelor, a năzuințelor înarmate.

Desigur, tinerii, ca și oricare altă categorie de vîrstă, își au opțiunile lor specifice, preocupările lor caracteristice, interesele lor deosebite. Dincolo însă de diversitățile acestora inerente se constată un puternic atașament față de idealul păcii. Această largă și activă participare la frontul celor ce vor să asigure umanității un viitor pașnic se explică, fără îndoială, prin convingerea tot mai puternică că problemele proprii tineretului, problemele de viață și muncă cum ar fi cele cu privire la școlarizare, instruire profesională, calificare și specializare, obținerea locurilor de muncă, asigurarea unor locuințe demne, o mai bună organizare a timpului liber și multe altele și-ar putea găsi o mai bună și judicioasă soluționare în condițiile în care uriașele cheltuieli pentru înarmare — peste 650 miliarde dolari numai în 1981! — s-ar micșora, în condițiile în care climatul mondial s-ar însănătoși.

În condițiile dezarmării, ale destinderii și păcii, imense resurse ar putea fi transformate pentru nevoile tineretului, ameliorînd traiul său de fiecare zi și soluționînd mai grabnic dezideratele sale legitime.

Dar nu este vorba doar de aceste aspecte de ordin material, ci de faptul că în condițiile păcii tinerii nu ar mai trebui să îmbrace uniforme militare, viețile lor n-ar mai fi supuse pericolului morții într-o posibilă confruntare militară nucleară.

Coloanele demonstranților, mulțimea tinerilor ce se pronunță pentru pace, oferă constatări îmbucurătoare privind angajamentul politic al noilor generații. Iar aceasta ne obligă, pe noi toți, să medităm la responsabilitatea pe care o avem față de viitorul tineretului, să veghem la soarta generației tinere, cea mai prețioasă bogăție a viitorului planetei noastre.

AL. PINTEA

ste definiția

ii

abordările nuanțate asupra

fac și desfac lumea, utili-

bular care omului simplu

se pare, uneori, străaniu.

miliarde de oameni, ne-

unde raționamentele po-

ticulează în factori primi,

space" spre exemplu pare

indemni. Pacea, repet,

te scutită de echivocuri:

liniște, de înțelegere, de

patul în care omul în loc

găini pentru tulpinare sau

ele munceste cu rivă nor-

restorca pînii, creșterea co-

ca caselor, a bibliotecilor, a

ă civilizație.

acceptie profesionistă —

isivă, pozitivă și negativă.

la dispoziția omenirii, mai

e păci, mai temerice sau

ste și nejuste, longevive sau

ma fericitii care se poate

rița, cu butoiul sau deloc

sterioasele albine ale para-

ărăse să scizeze existența

ența foamei de împlinire a

fiind exclusiv pămînteană

și exclusiv omenească nu se construiește nici în altă parte și nici de către altcineva decît aici, pe pămînt, de către oameni. Ea nu poate fi un bun al unei minorități, nici produsul unei minorități. Pacea adevărată este indivizibilă, unitară, globală.

Politologii, pe drept cuvînt, și într-o solidă legătură cu complexitatea vieții nu exclud (cum s-ar putea?) apelul la logică: securitatea prin dezarmare și destinderea prin negociere sînt de preferat securității prin înarmare și destindere prin amenințare. Se ajunge la ideea coroborării unui instrumentar al păcii după cum rezultă dintr-un recent studiu O.N.U. pe această temă:

„Un sistem de securitate internațională pe deplin funcțional ar determina schimbări fundamentale în relațiile dintre state. Disponind de un asemenea sistem, ele ar fi mai inclinate să întreprindă relații pe o bază pașnică, prin înțîniri și negocieri multilaterale și bilaterale și recurgînd la instituții și aranjamente regionale sau la alte mijloace pașnice, în funcție de opțiunea lor proprie. Mai mult, se poate preconiza apelarea mai frecventă la proceduri cum ar fi ancheta, medierea, concilierea, arbitrajul și reglementarea juridică. În acest fel, competiția între state s-ar limita la domeniile economic, social și la alte sfere nemilitare și ar implica doar mijloace pașnice”.

Logic. Istoria nu a contrazis acest adevăr. Ea a demonstrat, în schimb, cît este

de greu de înțeles și de realizat securitatea, căci pacea de pînă acum s-a dovedit gîtuță grav și sistematic de miile de războaie care au mutilat umanitatea.

Pacea a căpătat o dimensiune acută de-abia în zilele noastre. Ea trebuie gîndită azi nu ca un deziderat ideal, ci ca o condiție a condițiilor. În afara păcii contemporane nu există nimic și acest adevăr șlefuit, paradoxal, la maximum tocmai în laboratoarele unde s-a perfecționat moartea termoneucleară a devenit obsesia firească și teribilă a tuturor oamenilor simpli de pe Terra, a miliardelor de trăitori care prin pace înțeleg pace și alt.

A sosit momentul ca omenirea să apuce pirghiile păcii și să le țină strîns în mîini, a sosit momentul ca pacea să nu mai fie vînturată în virfuri de lance, a sosit momentul ca dreptul de proprietate asupra păcii să nu mai fie grevat de apetiturile nebune ale strategilor care consideră că planeta trebuie să-și înlocuiască axa cu o formidabilă rachetă.

Pacea adevărată reprezintă mediul inconjurător în care contemporaneitatea poate continua. Este aerul, apa, pămîntul. Nu cenușa „echilibrată” radioactiv de gînditorii și practicienii războiului viitorului. Pacea este definiția umanității.

RADU BUDEANU

la Veneția

ca Italia, surprizele de chiar și cele trăsnet din pierd din puterea de șoc, lesea haina faptului diurn, magma vieții ca orice intră în mod implacabil și trecut. Preocupat de pro-

ai dificile ale zilei — criză, esivă, terorism — peninsulemarcă, de pildă, cu aceiași „Corriere della Sera” anunțelor care poartă prenumete, Colombano, Felicità sau picolla publicita vestește e de serpenti velenoși (serpi sub imperiul aceluiași cauze, nocchio (ale cărui manifestaie în 1983) trece cam ne-

trăiește prin toți porii, frează și se angajează cu temperament în fața complexelor probleme ale zilei. Nici la ei, la italieni, nici la alții, vecini ai lor, nu e mai ușor. O nouă zi aduce griji noi, iar uneori chiar temeri serioase.

Străbătînd străzile înguste ale cetății dogilor, traversînd canalele, adevărate artere prin care pulsează viața economică a Veneției, mă opresc involuntar la vitrinele și în fața micilor prăvălii cu ceramică, sticlă, cristal sau mozaicuri de Murano. În secolele evului de mijloc, invocarea insulei Murano se asocia cu arta, cu secretul păzit sub șapte lacete și cu teama. Cine n-a știut să păstreze taina meseriei muraneze, a plătit cu viața! Orașul vechi, situat pe două-trei nivele, cu case marcate de timp, nu poartă, orice s-ar zice, spectrul dispariției, așa cum, plini de îngrijorare, unii au încercat să acrediteze această idee. Ba s-a auzit și apelul „salvați Veneția!” Dar ea, așa veche cum arată, o simt, nu se va pierde, dacă vor fi nemuritoare cărămizile, mortarul și lemnul care stau la temelii caselor, din care s-au făcut parapetii canalelor și ai străzilor. Ce esență miraculoasă, de unde o fi avînd atîta tărie, de neînfrînt, lemnul acesta — mă întreb. Să fie oare același, cu cel din pădurile de stejar, care, cu secole în urmă, îmbrăcau tinutul Covurluiului și care, îmbarcat la Galați, pe corăbii, lua drumul Veneției? Se prea poate — și cred că chiar așa și este! — deoarece un alt grandios proiect, Canalul Suez, s-a construit cu lemn românesc!

...Venețienii au nevoie de liniște. Patrulele de carabinieri, echipele pentru lupta

antiteroristă, se strecoară discrete prin mulțimea de turiști. E nevoie de liniște și pace. Pe mai multe ziduri sînt afișate chemările comitetului regional Veneto al P.C.I.: „Tutti insieme per la pace e il disarmo”. Numai în climatul de pace și încredere se cunosc oamenii, se poate face artă. La palatul ducal din Piața San Marco — o grandioasă sărbătoare: pictura de la Tizian la El Greco. Organizația locală a P.S.I. desfășura și ea o sărbătoare socialistă pentru pace, în Ferreto Mestre. Pe afișul teatrului comunal Carlo Goldoni se juca, de către un teatru popular din Roma, „Cirano di Bergerac”.

Ca orice mare oraș italian, Veneția e scumpă. Poate că aici se practică cele mai ridicate și mai piperate prețuri din peninsula. Pardon, să nu greșesc. Milano îi face concurență! Semnele crizei, dincolo de poleiala și reclama magazinelor, sînt evidente. Costul biletului la cinema începe de la 2.500 lire. Cu această sumă poți cumpăra un kg de pîine, un litru de lapte și un litru de vin de masă (vino di tavola) de Toscana. O plimbare cu gondola este destul de costisitoare. Puțini sînt însă cei care nu traversează măcar Canal Grande. Oricît de temerară ar fi, financiarmente vorbind, plimbarea cu gondola rămîne sicul, farmecul Veneției! N-ăs vrea să închei aceste prime reflecții dacă nu mi-ar stărui în minte chiar aici, la Veneția, o inscripție de pe un mare panou, pe care l-am văzut la ieșirea din Bologna:

Romania — paese latina (România — țară latină)!

AL. CRIHANA

Corespondență specială

pentru „Flacăra”

de la O.N.U.

DA!

Optsprezece milioane de semnături s-au așternut pe Apelul adresat sesiunii speciale a Organizației Națiunilor Unite consacrată dezarmării. Optsprezece milioane de mîini și-au întrerupt pentru o clipă actul motoriu de fiecare zi, intrat în obișnuință — manevrarea butonului de la calculator, mișcarea compasului, strînsul spicului de grîu, mingiatul copilului, transcrierea unui gînd, pregătirea temei pentru lecția de mîine, optsprezece milioane de mîini au prins creionul pentru a semna pe Apelul care are ca moto cuvinte ce sună imperativ și de neamînat: Pentru dezarmare, pentru o Europă fără arme nucleare, pentru o lume a păcii.

La ora cînd aștern pe hîrtie aceste rînduri, la New York vara își consumă una din zilele ei cele mai obișnuite. E cald și nu e cald, stă să plouă dar nu plouă, bate vîntul dar nu se simte și n-are cum, în ramurile arborilor de beton cu zeci de etaje, frunzele și-au pierdut capacitatea să freacăte la adierea vîntului.

Pe East River astăzi, cînd vă scriu aceste rînduri, calendarul sesiunii speciale a Națiunilor Unite consacrate dezarmării consenncază o dată de excepție. Întărit de semnătura a 18 milioane de oameni din ținutul Carpaților, Apelul a devenit document oficial al O.N.U.

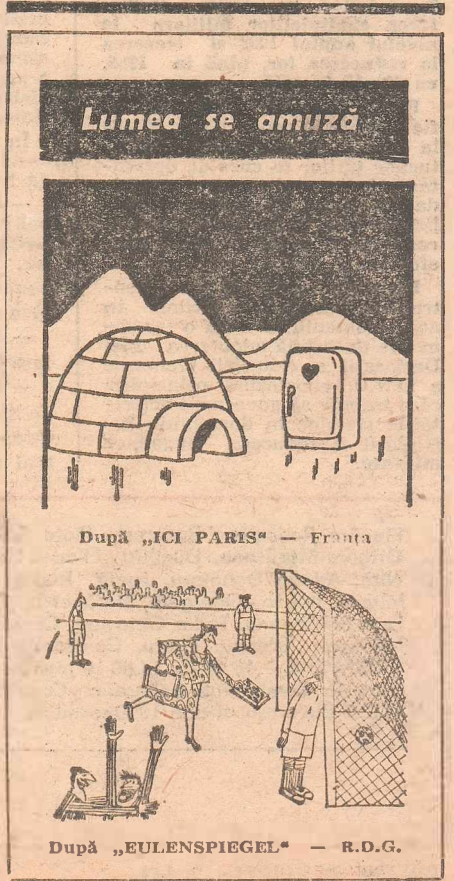
Oricine dorește să cunoască ce gîndesc românii de toate profesiile și de toate vîrstele astăzi cînd în fața omenirii întregi se detașează drept crucială opțiunea pentru calea războiului sau calea păcii, n-are decît să privească la acest Apel care poartă în filigranul său frumusețea, greutatea, dorința și speranța a optsprezece milioane de oameni. Privind în urmă și-au văzut fiecare părinții și frații și moșii și strămoșii purtați în războaiele săvîluite peste ogorul țării în lungul veacurilor și al mileniilor. Și invită, alături de ei, toate popoarele de a se opune cursei înarmărilor, de a impune dezarmarea și mai ales dezarmarea nucleară. Nimic nu poate justifica politica de înarmare și război.

Optsprezece milioane de oameni au spus prin semnătura lor „NU!” războiului.

De optsprezece milioane de ori s-a auzit și se va auzi reverberînt prin vreme, prin releul planetar al Națiunilor Unite acest „DA!” rostit cu gîndul la pacea lumii și a omenirii întregi.

NEAGU UDROIU

New York, iunie 1982.

POZIȚIA ȘI PROPUNERILE ROMÂNIEI CU PRIVIRE LA PROBLEMELE DEZA

Apelul poporului român pentru pace și dezarmare adresat sesiunii speciale a O.N.U., mișcările de semnături, marile adunări și mitingurile populare, marșurile păcii sînt tot atît de mărunte ale adevăratei neînțelegeri ale tuturor cetățenilor patriei față de această inițiativă, de politica externă de pace și colaborare a României, al cărei strălucit cîștig este secretarul general al partidului, președintele Republicii.

Documentul elaborat sub direcția îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu și însoțit de Marea Adunare Națională, cuprinzînd „Poziția și propunerile României cu privire la problemele dezarmării”, a fost prezentat marți, 22 iunie, în cadrul sesiunii speciale a Adunării Generale de către ministrul român de externe, Ștefan Andrei.

— Extrase —

România consideră că trebuie să se treacă de urgență la negocierea și convenirea următoarelor măsuri:

1. Toate eforturile guvernelor, ale factorilor de răspundere trebuie să fie neabătut îndreptate spre îndeplinirea obiectivului nostru fundamental — oprirea cursei înarmărilor și realizarea de pași efectivi de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară.

2. Pentru realizarea acestui obiectiv, se impun încetarea producției de arme nucleare și trecerea la reducerea treptată a stocurilor existente pînă la lichidarea lor totală și interzicerea definitivă a tuturor armelor nucleare, precum și a celorlalte arme de distrugere în masă.

3. O importanță deosebită ar avea asumarea de către toate statele posesoare de arme nucleare a angajamentului ferm de a nu folosi primul aceste arme.

Este necesară intensificarea eforturilor pentru încheierea în cel mai scurt timp a unor convenții privind:

- interzicerea tuturor experiențelor cu arma nucleară;
- interzicerea fabricării și dezvoltării armei cu neutroni;
- prevenirea folosirii noulor descoperiri tehnice pentru producerea și dezvoltarea unor noi tipuri sau sisteme de arme de distrugere în masă;
- interzicerea producției și perfecționării armelor chimice și distrugerea stocurilor existente de asemenea arme;
- interzicerea armelor radiologice;

— acordarea de garanții de securitate tuturor statelor ne-posesoare de arme nucleare; asumarea angajamentului ferm că împotriva acestor state nu vor fi folosite armele nucleare și în general nici un fel de arme și nici amenințarea cu utilizarea forței.

România salută numeroasele propuneri care au fost făcute pînă în prezent cu privire la oprirea experiențelor cu arme nucleare, a producției de armament atomic. Ne pronunțăm pentru reducerea substanțială a armamentelor nucleare de către cele două mari puteri, de exemplu, cu 50 la sută în prima fază, ca un pas spre eliminarea totală a armelor nucleare.

3. În scopul stăvilirii cursei înarmărilor, propunem înghețarea cheltuielilor militare la nivelul anului 1982 și trecerea la reducerea lor, pînă în 1985, cu 10—15 la sută.

Fondurile astfel eliberate să fie folosite în proporție de 30—50 la sută pentru sprijinirea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare, iar restul pentru crearea de noi locuri de muncă și realizarea altor măsuri de ordin economic și social în țările care efectuează această reducere.

România consideră că pentru încurajarea eforturilor în acest domeniu ar avea o însemnătate deosebită adoptarea unei Declarații a Adunării Generale a O.N.U. cuprinzînd principiile care trebuie să guverneze activitățile statelor în domeniul înghetării și reducerii bugetelor militare.

4. Tenind de la importanța deosebită pe care ar avea-o pentru asigurarea păcii și securității internaționale adoptarea unor măsuri eficiente de reducere substanțială a armamentelor convenționale, România se pronunță pentru convenirea între cele două blocuri, și în general între cele două părți, a unui plan maxim pentru principalele armamente — avioane, tancuri, nave de luptă, rachete, tunuri grele și altele.

5. Avînd în vedere situația deosebit de gravă de pe continentul european, România se pronunță cu hotărîre pentru oprirea amplasării și dezvoltării rachetelor cu rază medie de acțiune în Europa, retragerea și distrugerea rachetelor existente eliminarea de pe continent a tuturor armelor nucleare.

6. Pentru reducerea și eliminarea pericolului de război pe continentul european, este necesar să se ajungă la un acord pentru convocarea unei Conferințe de creștere a încrederii și dezarmare în Europa.

7. Atribuim o mare însemnătate creării de zone demilitarizate în diferite regiuni ale lumii prin înțelegeri între statele din regiunile respective, puterile nucleare angajîndu-se că nu vor folosi arma atomică și, în general, forța împotriva statelor care ar face parte din asemenea zone.

Acționînd consecvent în această direcție, România promovează o politică activă de dezvoltare largă a relațiilor, pe plan bilateral și multilateral, cu celelalte state din Balcani, se pronunță în acest sens pentru o înțelegere balcanică la nivel de șefi de stat și guvern, militărească și acționează pentru transformarea regiunii Balcanilor într-o zonă a prieteniei, colaborării, bună vecinătăți și a conviețuirii pașnice, fără arme nucleare. Realizarea unei asemenea zone în Balcani — legată și de alte zone demilitarizate din Europa — ar constitui un pas spre o Europă fără arme nucleare, ar avea efecte pozitive cele mai pozitive asupra ansamblului climatului politic european.

8. În actualele condiții internaționale, o însemnătate deosebită ar avea adoptarea, cu participarea tuturor statelor, a unor măsuri eficiente pentru creșterea încrederii între state.

România consideră de o maximă importanță pentru întărirea încrederii și destinderii dintre state convenirea rețagerii tuturor trupelor străine în interiorul granițelor naționale, asumarea de către fiecare stat a angajamentului ferm de a nu disloca trupe pe teritoriul altor state.

În concepția României, aceste măsuri trebuie să vizeze de asemenea următoarele:

- reducerea manifestărilor politice de bloc, diminuarea activităților militare ale blocurilor, intensificarea eforturilor pentru desființarea concomitență a acestora;
- desființarea bazelor militare de pe teritoriile altor state;
- renunțarea la efectuarea de manevre și demonstrații militare, în special cu participarea mai multor state, în apropierea

frontierelor naționale ale altor țări;

— aplicarea consecventă a măsurilor de creștere a încrederii înscrise în Actul final al conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

— respectarea cu bună credință de către toate statele a angajamentelor asumate în virtutea acordurilor existente în domeniul dezarmării, cit și a hotărîrilor O.N.U. privind negocierile de dezarmare, îndeosebi a celor adoptate prin consens.

Creșterea încrederii între state și întărirea securității internaționale reclamă așezarea fermă a raporturilor dintre toate statele pe baza principiilor independente și suveranității naționale, egalității în drepturi, necăstecului în treburile interne, renunțarea cu desăvîrșire la forță și la amenințarea cu forța, la politica de înarmări, asigurarea echilibrului de forțe militare la un nivel tot mai scăzut prin reducerea treptată a cheltuielilor și efectivelor militare, precum și a armamentelor, în primul rînd a celor nucleare.

9. Pentru a se crea condiții prielnice dezarmării, trebuie să se acționeze neîntîrziat, cu mai multă hotărîre, pentru soluționarea tuturor conflictelor dintre state exclusiv prin mijloace pașnice, pentru stingerea actualilor conflicte și reglementarea lor pe cale politică, prin tratative, pentru prevenirea apariției oricărui noi conflict și confruntări militare.

Este necesar ca toate statele să-și asume angajamentul de a-și soluționa toate diferențele lor internaționale prin metode pașnice, manifestînd moderatie și autoreținere și renunțînd la orice formă de recurgere la forță sau la amenințarea cu forța. De o mare importanță în acest sens ar fi adoptarea de către Adunarea Generală a O.N.U. a unei Declarații privind reglementarea tuturor diferendelor dintre state exclusiv prin mijloace pașnice.

10. Pentru prevenirea și soluționarea pașnică a conflictelor și diferendelor dintre state și ținînd seama de problemele multiple existente, România propune crearea în cadrul Organizației Națiunilor Unite a unui organism special care să acționeze în direcția organizării tratativelor și soluționării problemelor dintre state numai pe această cale. Statele care nu ar recurge la acest organism, nu ar ține seama de activitatea sa și care ar încălca cerința fundamentală de a reglementa orice diferend în mod exclusiv prin mijloace pașnice și imperativul eliminării definitive din viața internațională a oricărui acte de forță sau amenințarea cu forța să fie considerate agresoare.

11. Aplicarea ansamblului de măsuri vînzînd oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare trebuie să se facă în condiții de încredere reciprocă și de securitate egală pentru toate țările. În acest sens, România consideră că este necesară asigurarea unui control strict și eficient asupra îndeplinirii obligațiilor pe care și le asumă statele în vederea realizării unei dezarmări reale, a încurajării și sprijinirii negocierilor.

În acest sens, România se pronunță pentru instituirea în cadrul O.N.U. a unui organism internațional investit cu dreptul de a controla și inspecta realizarea măsurilor de dezarmare adoptate, urmînd ca guvernele să-și acorde întregul sprijin.

Pronunțîndu-se în mod hotărît pentru realizarea unui echilibru întemeiat nu pe creșterea armamentelor, a efectivelor și cheltuielilor militare, ci dimpotrivă, pe reducerea lor continuă, România consideră că

fructificarea eforturilor îndreptate în această direcție cere ca statele să contribuie cu bună credință, furnizînd elementele necesare pentru cunoașterea și măsurarea bugetelor și efectivelor militare, ca și a armamentelor.

12. Pentru întărirea păcii, securității și colaborării sănătoase între națiuni, România consideră că ar avea o importanță excepțională angajamentul solemn al tuturor statelor de a renunța la forță și la amenințarea cu forța, de a respecta independența tuturor popoarelor, dreptul lor imprescriptibil de a-și hotărî liber destinele, fără nici un amestec din afară.

13. După părerea României, un obiectiv de o asemenea amploare cum este dezarmarea generală și totală poate fi îndeplinit numai treptat, prin măsuri parțiale în cadrul unui proces pe etape. De aceea, este necesar ca Adunarea Generală să adopte la această sesiune programul global de dezarmare. Programul va trebui să fie cât mai angajant, să cuprindă, cu prioritate și termene bine stabilite, ansamblul de măsuri ce ar urma să fie negociate, atît bilateral, cit și multilateral, în cadrul unui proces susținut de dezarmare, într-o viziune de perspectivă care să conducă în final la dezarmarea generală și totală.

Adunarea Generală a O.N.U. va trebui să semneze angajamentul solemn al tuturor statelor de a coopera într-un spirit constructiv și cu bună credință pentru transpunerea în viață a acestui program.

14. România acordă o mare importanță creșterii rolului popoarelor, al opiniei publice mondiale în soluționarea tuturor problemelor care privesc pacea și progresul umanității, întărirea solidarității și conștientizării lor în afirmarea politicii de destindere, de pace și independență națională.

Marile demonstrații pentru pace și dezarmare care au avut loc în ultima vreme în numeroase state, inclusiv România, și care se afirmă cu o vigoare și forță necunoscute în anii de după cel de-al doilea război mondial, demonstrează clar că acțiunea popoarelor, a opiniei publice mondiale în favoarea dezarmării și păcii se dezvoltă ca un factor nou, progresist, în relațiile internaționale contemporane, de o însemnătate deosebită în oprirea cursei înarmărilor, în salvarea omenirii de la catastrofa nucleară.

Dorim să subliniem rolul deosebit care revine în lupta pentru dezarmare, pace și înțelegere tinerilor generații, care reprezintă majoritatea populației globului, dădă cele mai mari jertfe în cazurile de conflicte armate și este vital interesată în pace, pentru asigurarea unui viitor pașnic și fericit.

România sprijină activ acțiunile de lansare a unei campanii mondiale de dezarmare sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite.

15. În efortul istoric de oprire a cursei înarmărilor și de îndeplinire a dezarmării, o răspundere și un rol deosebit revin oamenilor de știință, care cunosc cel mai bine capacitatea distructivă a armamentelor moderne și urmările catastrofale ale unui război atomic.

În condițiile actuale, nici un om de știință nu mai poate rămîne indiferent față de faptul că realizările științifice, cele mai noi cercuiri ale tehnicii moderne sînt folosite pentru fabricarea de arme tot mai distrugătoare, că importante resurse materiale și un uriaș potențial științific sînt acaparate de politica înarmărilor. În aceste împrejurări, România consideră că este necesar să se asigure condiții ca oamenii de știință să-și facă auzit glasul

la O.N.U. și la internaționale, mijlocit la de problemelor de zarmarea și pa

16. Pornind de la această atitudine de a se lăsa asigurarea încredere, pace între națiuni, deră că o deos ar avea înceta pentru înarma deslășurarea u de educare a p triva idealului triva războiului. În acest sens f să se convi sub egida Organ lor Unite, a mondiale a m formare în mas viziune, presă bută și să stal correspunzătoare recie.

17. În lumea marea, ca și al ternaționale ma vital pentru i trebuie soluțioi democratic, cu tivă a tuturor s context, ne pro tinauare pentru lui și răspunde Națiunilor Unit dezarmării.

Domnule preș

Delegația romi aceste propuneri același timp, să delegațiile celorl minarea oricăr constructiv, de tribuie la găsire: rea tuturor nați solutiî rational fundamentale a tru: eliminarea război și asigura traince pe pămî

Exprimînd dep al României față Unite, față de acum aproape considerăm că toate națiunile. C totul, să acționez pentru soluțioi fundamentale a tătii: oprirea cur trecerea la deza mul rînd la deza și asigurarea uoc în lume.

Avem convinge cea de-a doua se a Adunării Gene consacrată dezarm trebuie să deter bare hotărîți a e naționale — de la confruntare spre dezarmare, spre largă cooperare și ternațională între indiferent de mîi duire socială.

Președintele Re liste Românie, M Națională a Repub România adreseaz sistat tuturor se parlamentelor, gu turor statelor lum contribuția pozitiv sesiunii speciale, ceasta să se închei pozitive și concre dorințel și speran relor, care să duc de măsuri practice a cursei înarmării cere la dezarmar rînd la dezarmare

În spiritul întreg de pace, colabora gere internațioa își exprimă încă rirea ca, împreun state, cu toate nă să-și aducă și pe ga contribuție la c menite să asigure că, libertatea și popoarelor, înfăpt mării, a păcii și s întrecuaga lume.

Flacăra Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Gaia, Mihai Pelin) — 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu) — 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgente, cenzură, sport, secretariat, foto (Ovidiu Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnarencu, Elena Ghera, Aurel Mihailop Măneacă, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) — 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție: CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Cutat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU